

Nugunu: Bible for Exodus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Exodus

Chapter 1

¹ Ifíno ya baaná bá Éselahéle, báaba bá mbuu úlé naá Egíbítene oløjø na Yókøbo, onyo moáne na ncíbo yehé ya batø yeyéé: ² Olóbene, Símiyono, Léfi na Yóda, ³ Esakáale, Sábøloø, Bensaméñe, ⁴ Dana, Nefetáale, Gáade na Aséele. ⁵ Oløjø yá Yókøko yó mba lé uñkimée batø otino ádadó na bўódó naá ombanø. ⁶ Yósebe go gúe, bolimóni biimée tónø na ogelø yá batø yóoyø uñkimée. ⁷ Baaná bá Éselahéele go éda go bíene, bá dege naá ombanø bá bée éyá begaaga gønø makónø. Bá báá hóógø gedøjø gá Egíbítene. ⁸ Góo bá búlugiemú gepáa gá ufuje naá Egíbíté, móonyø a de mbáa le íyíméelu Yósebe. ⁹ Góo bá búlugiemú gepáa gá ufuje naá Egíbíté, móonyø a de mbáa le íyíméelu Yósebe. ¹⁰ Géhé go oyana gedøjø géhé a amó: "Baaná bá Éselahéele bábabá bá ná mané go dege makónø, na bogaaga bá có dómba. ¹¹ Kané, ñgá de no besie nciñí de kíkie go dege gábó, bidé bé amó bé có bolena, bá de ínjéné naá oløjø yá babelábelø bécó. ¹² Góo bá bo ágenamó go nnyimé bagónø bá medíge má geganja, bá bó iligene na bebé bá medíge. Bá báá fóágáa tésonø sá Pétomø na Alamásese, go go dígune Falaónø go beølø. ¹³ Góo bá bo ágenamó go nnyimé bagónø bá medíge má geganja, bá bó iligene na bebé bá medíge. Bá báá fóágáa tésonø sá Pétomø na Alamásese, go go dígune Falaónø go beølø. ¹⁴ Bá bó óbigonyo nóønø, baaná bá Éselahéele bé édana naá busio bá dege, bá goma. Egíbitene go bó íjenine na besene. ¹⁵ Bá báá bó gundíe beølø. ¹⁶ Góo batø bá Egíbitene bá gundiémú geoyø gá baaná bá Éselahéele boóma bá gonoanana, bá yøgønø begaaga bá medíge aña go yøgønø na noma na gobíme gá biligí; tónø na medíge má ntémé mbódø iñkimée: bá bó iligene na medíge móomø na gebé gá odémá giimée. ¹⁷ Ufuje yá Egíbítene go gálagala na batø bá go bíenenye bakódø bá Behébelée, ummue naá oløjø yábó ufíno Sépela, uncodío gønø Póa. ¹⁸ Ufuje yá Egíbítene go gálagala na batø bá go bíenenye bakódø bá Behébelée, ummue naá oløjø yábó ufíno Sépela, uncodío gønø Póa. ¹⁹ Géhé go bó oyana a amó: "Aña no ná ñamó no bíenenye bakódø bá Behébelée, naá go bíene, aája moçnø a lé onómøtø, no mo óna; no déenana boçósø moçnø okódø." ²⁰ Kané batø bá go bíenenye, bá díine Asaøa, go lobo kane ña boóma bóobø ufuje yá Egíbítene yó mbaá bó oyáná; bá déenana moçnø aké ohané ogóssø. ²¹ Ufuje yá Egíbítene go dónjønø batø bá go bíenenye, go bó goomena a amó: "No ñananamó nóønø goaké, no déenana moçnø uñkimée ogóssø?" ²² Ufuje yá Egíbítene go dónjønø batø bá go bíenenye, go bó goomena a amó: "No ñananamó nóønø goaké, no déenana moçnø uñkimée ogóssø?" ²³ Bóobø go gundie Falaónø bá amó: "Bo lé gonjaá bakódø bá Béhebelée bá de báá aña báaba bá Egíbitene; bóobø bá lé begaaga, bá bíene otóotoe yá ñaá mto ba go bíenenye a nco bola." ²⁴ Asaøa go ña batø bá go bíenenye besé; boéñø go dege, ombanø yó báá gomá makónø. ²⁵ Go busio bá gonjaá batø bá go bíenenye bá mbaá báa tíine na Asaøa, Asaøa go ña gonjaá ncíbo sábó sá batø sé úbe. ²⁶ Kóo Falaónø i íjenemú gedøjø géhé giimée geløsønø géegø: "Moçnø onómøtø uñkimée móonyø a ná ñamó a bébíene, no mo nco naá osaá, no déenana baaná bakódø biimée boçósø."

Chapter 2

¹ Kóo mótó ummúe ba boyá Leéfi a gjemú ombóla ba Léfi. ² Ombóla móonyo go súge ibume, go bíene moónó onómotó. Géhé go éna gonáá moádombó a lé genóngó, go éda go mo ɔsəsə efé edadó. ³ A de goná hóda go mo ɔsegənə, géhé go gólo nkúnú nogálú na embógo ya nkánye, go ye lindenye na boló na mamemé; gó aga moónó kóo, go éda ye dágega naá belóló, naá cóló ya osaá. ³ A de goná hóda go mo ɔsegənə, géhé go gólo nkúnú nogálú na embógo ya nkánye, go ye lindenye na boló na mamemé; gó aga moónó kóo, go éda ye dágega naá belóló, naá cóló ya osaá. ⁴ Ondimóní ba okódó ba moádombó go délemeña geyáne, go éda go núnue bóobó bó gaá ná boléná moádombó. ⁵ Ombóla ba Falaáñjo go gosá naá osaá go go nco dumbe, babóla bá gidilige bé enenda naá cóló ya osaá. Ombóla ba Falaáñje go éna nkúnú naá témádémá ya belóló, géhé go dóma uyogóní bhéhe ummúe go go éda ye gólo. ⁵ Ombóla ba Falaáñjo go gosá naá osaá go go nco dumbe, babóla bá gidilige bé enenda naá cóló ya osaá. Ombóla ba Falaáñje go éna nkúnú naá témádémá ya belóló, géhé go dóma uyogóní bhéhe ummúe go go éda ye gólo. ⁶ Go buune nkúnú, go éna moádombó: bó lómó moónó onómotó móo a banjamó. Mahana má á mo gólo, go gáleda a amó: "A lómó moóná ba Behébelée!" ⁷ Góo kané ondimóní ba moádombó go oyana ombóla ba Falaáñjo a amó: "O maamana go amó ñgedá go góleno ombóla ba buule naá kadégadé ya bakódó bá Behébelée, a yújenye moádombó móonyo o?" ⁷ Góo kané ondimóní ba moádombó go oyana ombóla ba Falaáñjo a amó: "O maamana go amó ñgedá go góleno ombóla ba buule naá kadégadé ya bakódó bá Behébelée, a yújenye moádombó móonyo o?" ⁸ Ombóla ba Falaáñjo a amó: "Édá!" Ombóla go éda gólo nnyeedii ba moádombó. ⁹ Ombóla ba Falaáñjo go mo oyana a amó: "Édá na moóná móonyo, o mo ñguulebene; yomóo ko fáanana besoená báho." Góo okódó a gólmó moónó, go mo ulebe. ⁹ Ombóla ba Falaáñjo go mo oyana a amó: "Édá na moóná móonyo, o mo ñguulebene; yomóo ko fáanana besoená báho." Góo okódó a gólmó moónó, go mo ulebe. ¹⁰ Anja moádombó a mbaá gomá, ombóla buule go nco mo síe naá ombóla ba Falaáñjo, a báá békembá anja ohaña behé. Géhé go loga ufíno Mósese, goaké, go gooya géhé a amó; "Ndé mo yuunéelú naá miimpo. ¹¹ Naá gecamena moáne gíni, Mósese a ná lé esobó ná mótó, go éda naá bolimóní Behébelée, go békennena móo moaté geóbegó gábó naá medíge má gegana. Géhé go éna Egíbítene ummúe a gide mótó ba Behébelée, bolimóní bhéhé. ¹² Mósese a á núúnídé boayá boayá, a de éná mótó, géhé go óna mótó ba Egíbítene, a bóóségó gigúe naá ecánána. ¹³ A á goná húme naá buisí bá go endega, go éna Behébelée go cánjó. Mósese go gáleda sógóo ba geóba a amó: "O gidemú sógóo bahó goaké o?" ¹³ A á goná húme naá buisí bá go endega, go éna Behébelée go cánjó. Mósese go gáleda sógóo ba geóba a amó: "O gidemú sógóo bahó goaké o?" ¹⁴ Mótó móonyo go mo gundie a amó: "Go amó o lé ba ngóna anja go á nóna mótó ba Egíbítene iyó?" Mósese go gólo bofoáa. ¹⁵ Falaáñjo go óbó boóma moáne, go éda go fúmbe go óna Mósese. Kané Mósese go ságena naá busío bá Falaáñjo, go éda bola naá gedóñjo gá Mádéana, go lukumene mekukúigíi na nobéláaa númmue. ¹⁵ Falaáñjo go óbó boóma moáne, go éda go fúmbe go óna Mósese. Kané Mósese go ságena naá busío bá Falaáñjo, go éda bola naá gedóñjo gá Mádéana, go lukumene mekukúigíi na nobéláaa númmue. ¹⁶ Udúmbí bembágá ba Asaşa naá Mádéana a mbaá lé a beanana babóla bátáanó na báandé. Biimeé go úle go go nco déga miimpo, bá báá hóogónyóo musení go go bónyíigonyo bidúgé bá isée babó. ¹⁷ Bebenjibéni bidúgé go bola, bá báá gúnée babóla. Kóo Mósese a fadegenamó, go ganjameda go babóla, a báá bónyíigóni bidúgé bábó. ¹⁸ Anja babóla bá mbaá gundé na nnyimimé naá isée babó Eléuele, móonyo go bó úhune: "No ncomó gunde ínoni feanjo goaké?" ¹⁸ Anja babóla bá mbaá gundé na nnyimimé naá isée babó Eléuele, móonyo go bó úhune: "No ncomó gunde ínoni feanjo goaké?" ¹⁹ Babóla go mo gundie: "Mótó ummúe ba Egíbítene a á có dígúné go embógo ya bebenjibéni bidúgé, moaté a báá có dégena miimpo, a báá goná bónyíigóni bidúgé bécó." ²⁰ Kóo Eléuele o oyanamó babóla béké a amó: "Mótó moáne a lómó áhanéé? No báá mo síe goaké? Mo dójónóomó nco a nco nyáá igisi há boóma." ²¹ Mósese go hemá go lukumene naá mótó móonyo, a báá mo fáá okódó, ombóla behé Sefóla. ²¹ Mósese go hemá go lukumene naá mótó móonyo, a báá mo fáá okódó, ombóla behé Sefóla. ²² Sefóla go bíene moónó onómotó, Mosese a báá mo logá ufíno Gelesecome, naá cí gojaá 'ndé naá gedóñjo gá osaló (gedóñjo gá basóógóni). ²³ Geantá gá gecena gé á dómá, ufuñe yá Egíbítene go gúe, baaná bá Óselahéele gogó bá híme naá boolé bá medíge, bá ágana oñónyi. Oñónyi yóoyó, go boolé bóobó bá mbaá le kóo, go éda bola naá Asaşa. ²³ Geantá gá gecamena gé á dómá, ufuñe yá Egíbítene go gúe, baaná bá Óselahéele gogó bá híme naá boolé bá medíge, bá ágana oñónyi. Oñónyi yóoyó, go boolé bóobó bá mbaá le kóo, go éda bola naá Asaşa. ²⁴ Asaşa go óbó go híme gábó, go békenninye táno yehé yéeyé na Ábalaháma, Ésaga na Yókobó. ²⁵ Asaşa go núnue baaná ba Óselahéele, mahana má báá mo gólo.

Chapter 3

¹ Mósese a mbaá le a nyénenyene bidúgé bá ujinó behé Yetolóo, udúmbí bebáágá ba Asaŋa móonyo naá Madéána; gémé na gitúu gá bidúgé naá nnyimé ya gioloo, a búuu úlé naá ogondó yá Asaŋa yóoyó naá Hólebe. ² Éngelesse ba Asaŋa go mo énegena naá gelémbe gá íyuke, naá kadégadé ya tudú. Mósese a núune, go éna tudú e lola, kané e de begédáa. ³ Mósese a amó: "Ngáa mbáá bémbémédá, kedi go éna mbódó ya ginígie yéye, gónó ekédé tudú e lómó e de begédáa." ⁴ Kane Mesúge go éna goŋaá Mósese a bémbémédana go go éna; Asaŋa go mo dónjenó naá kadégadé ya tudú, go oyeda a amó: "Mósese! Mósese!" Mósese go ódobo: "Yomó mónyó!" ⁴ Kane Mesúge go éna goŋaá Mósese a bémbémédana go go éna; Asaŋa go mo dónjenó naá kadégadé ya tudú, go oyeda a amó: "Mósese! Mósese!" Mósese go ódobo: "Yomó mónyó!" ⁵ Asaŋa go oyeda a amó: "O do báyekéná háalá, úlie nnadéna sáhó naá begóndó, goŋaá hoóma háaha o lómó téneé hóo, há lé gimmúmpuu gá cí." ⁶ Asaŋa gónó a amó: "Ndómó Asaŋa ba té, Asaŋa ba Ábalaháma, Asaŋa ba Ésaga, Asaŋa ba Yókobó. Mósese go báboa busío, na bofoá bá go núune Asaŋa." ⁷ Kane Mesúge a amó: "Ngeé éná geóbegó gá boéno báme naá Egibítene, mbóó óbó tóno onýoni yáaya babelóbeló bábó bá bó benjenyemú, goaké ñgíymene bedombó bábó." ⁷ Kane Mesúge a amó: "Ngeé éná geóbegó gá boéno báme naá Egibítene, mbóó óbó tóno onýoni yáaya babelóbeló bábó bá bó benjenyemú, goaké ñgíymene bedombó bábó." ⁸ Kósomó go go nco bó bogo naá embógo ya bató bá Egibítene, mbuó úlie naá gedɔŋo géegó, ñgedá nabó naá genjgó gónó gesaágada gá gedɔŋo, naá gedɔŋo moáne, mabáanye na megúdé má pójé mó dénde hóo, anáa bató bá Kána bá gégamó, tóno ba Hetíte, bató bá Ámo!ló, bá Pélese, ba Hevite, na ba Yebusite. ⁹ Éna, onýoni yá baaná bá Éselahéele yá á ncó mbolena, mbéé éná tóno geóbegó géegé bató bá Egibítene bá bó míneminiemú na gé. ⁹ Éna, onýoni yá baaná bá Éselahéele yá á ncó mbolena, mbéé éná tóno geóbegó géegé bató bá Egibítene bá bó míneminiemú na gé. ¹⁰ Godóðo, édá, kaá dómá naá boayá bá Falaónjo, o húmie naá Egibítene boéno báme, baaná bá Éselahéele." ¹¹ Mósese go oyeda a amó: "Ndómó ánée go go éda naá boayá bá Falaónjo, kunde kúmie baá bá Éselahéele naá Egíibítene o?" ¹¹ Mósese go oyeda a amó: "Ndómó ánée go go éda naá boayá bá Falaónjo, kunde kúmie baá bá Éselahéele naá Egíibítene o?" ¹² Asaŋa a amó: "Nná béemba nahó, gieninye gá goŋaá yomó móko dómamó gé lómó: aŋa o ná ñamá o báa go húmie boéno naá Egibítene, góo no ñgaá ncó bülugenye Asaŋa naá ogondó yóoyó." ¹³ Mósese go oyana Asaŋa a amó: "Éeŋen, keé édá kané naá baaná Éselahéele, mbó oyana caá: Asaŋa ba biisée bényó a tómamó naá beenýó. Kané, bá amó bá ñgúhune ufíno yéhé, mbó gundie caá neéne o?" ¹³ Mósese go oyana Asaŋa a amó: "Éeŋen, keé édá kané naá baaná Éselahéele, mbó oyana caá: Asaŋa ba biisée bényó a tómamó naáboayá bényó. Kané, bá amó bá ñgúhune ufíno yéhé, mbó gundie caá neéne o?" ¹⁴ Asaŋa go oyana Mósese a amó: "Ndémó móonyo a lómó." Go góno gídene a amó: "Náana góogó o ná gundiémú baaná bá Éselahéele: Móonyo a lómó a tómamó naá boayá bényó." ¹⁵ Asaŋa go góno go oyana Mósese a amó: "Náana góo o ná gálagalámó baaná bá Éselahéele: Kane Mesúge, Asaŋa ba biisée bényó, Aŋa ba Ábalaháma, Asaŋa ba Ésaga, Asaŋa ba Yókobó, a tómamó naá boayá bényó. Ufíno yáme yóyó bo becamena biimée, ufíno yáme yóyó go egele aá egele." ¹⁶ Édá, o bándegeña bafeanóó bá Éselahéele, o bó oyana: Kane Mesúge, Asaŋa ba biisée bényó, a á ñgénégéná, Asaŋa ba Ábalaháma, ba Ésaga, ba Yókobó. A lé a amó: Ngaá nyó éna, mbéé éná bóobó bá nyó ñananamó naá Egibítene, ¹⁶ Édá, o bándegeña bafeanóó bá Éselahéele, o bó oyana: Kane Mesúge, Asaŋa ba biisée bényó, a á ñgénégéná, Asaŋa ba Ábalaháma, ba Ésaga, ba Yókobó. A lé a amó: Ngaá nyó éna, mbéé éná bóobó bá nyó ñananamó naá Egibítene, ¹⁷ góo ñgoyedamó caá: kaá nyó húmie naá Egibítene, anáa no óbegonómó, ñgúle neýyó naá gedɔŋo gá bató bá Kána, ba Hetíte, gedɔŋo gá Baamóole, ba Pelesíte, ba Hifíte, na ba Yebusíte, naá gedɔŋo géegé mabáanye na megúdé má pójé mó déndelemú hóo. ¹⁸ Bá ná bódólonyo ukelú yáhó; o lo go go éda, maamóó na bafeanóó bá Éselahéele, naá ufuŋe yá Egibítene, no mo oyana no amó: Kane Mesúge, Asaŋa ba Behébelée, a á có énegéná. Có fáamó bogaaga bá go ña onýendo yá medúgú mádadó naá gioloo, dé éda fáa Kane Mesúge, Asaŋa bécó, bëbáágá. ¹⁹ Ngíymene caá ufuŋe ya Egibítene yó do ná nyó déená no éda, aáŋa bó do bëémbá na ombógo yá bogaaga. ¹⁹ Ngíymene caá ufuŋe ya Egibítene yó do ná nyó déená no éda, aáŋa bó do bëémbá na ombógo yá bogaaga. ²⁰ Nná sanconna ombógo yáme, kénéegenye Egibítene na mbódó sá muune iŋkimée séesé nná ñananamó naá kadégadée yabó. Naá nnyimé hóolí kané góo a ná nyó déenamó no éda. ²¹ Nná ña moaté goŋaá boéno bo bea niibo naá boayá bá bató bá Egibítene, góogó no ná dómamó, bó ná bëémba embógo ehandé góo no ná bienemú pé. ²² Okódó uŋkimée a ná óñenó mebégu méhé, éna aké okódó móonyo a gégamó naá mó nnyanjá, musení maáalú na gekóŋo gá muinyí, gá góolo, na bëla bëebe no ñgaá ágánáa, baaná bényó bá banómató na bá bakódó. No ñga fólénáa bató bá Egibítene.

Chapter 4

¹ Mósese go gundie, a amó: "Éna, bá d e gaá bósó go ḡoliminyo, bá d e ḡjó óbó bóobó mbó oyanenamó. Kané bá gaá ná gálédá bá amó: Kane Mesúge a lé kane go go énegená." ² Kane Mesúge go mo oyana a amó: "Ekádé gé o lómó na gé go ombógo?" Mósese a amó: "Bó lómó gidímo." ³ Kane Mesúge go oyeda a amó: "Ge nočomá go cí." Móo go gé noč, gidímo gé bée éyá nnyógo. Mósese go éda go diine naá busíio bá nnyógo. ⁴ Kane Mesúge go oyana Mósese: "Sancóna ombógo o ye gumbene go umío." Mósese a á sancóna ombógo, go ye gumbene, nnyógo e báá gonó go éya gidímo naá mó ombógo. ⁴ Kane Mesúge go oyana Mósese: "Sancóna ombógo o ye gumbene go umío." Mósese a á sancóna ombógo, go ye gumbene, nnyógo e báá gonó go éya gidímo naá mó ombógo. ⁵ Kane Mesúge go oyeda a amó: "Bóobó bó o gaá ná ḡaá, naá nnyimé gonaá bó oliminyo bá amó Kane Mesúge, Asaŋa ba biisée bábo, a go énégéná, Asaŋa ba Ábalaháma, Asaŋa ba Ésaga, Asaŋa ba Yíkabó." ⁶ Kane Mesúge go gonó mo oyana a amó: "Ágá ombógo yáhó naá ebáanye náhó." Mósese go ága ombógo naá ebáanye; naá go yó úlie, go éna ombógo yéhé yó ná lé nyényéne nyenyené na ogoná yá kúnú, pácáné aja ndébe. ⁶ Kane Mesúge go gonó mo oyana a amó: "Ágá ombógo yáhó naá ebáanye náhó." Mósese go ága ombógo naá ebáanye; naá go yó úlie, go éna ombógo yéhé yó ná lé nyényéne nyenyené na ogoná yá kúnú, pácáné aja ndébe. ⁷ Kane Mesúge a amó: "Gundíe ombógo yáhó naá mamó ebáanye." Mósese go gundie ombógo yéhé naá mó ebáanye; naá nnyimé hójlá, go gonó yó úlie naá mó ebáanye, éna ombógo yó mba gonó gunde aja nnyógo yéhé ya cóá. ⁸ Kane Mesúge a amó: "Amónja bá d e go olímínyoo, bá d e óbenó ukelú naá gieninye gá busíio, bá goó olímínyoo ukelú yá gieninye gá gáandéé." ⁸ Kane Mesúge a amó: "Amónja bá d e olímínyoo, bá d e óbenó ukelú naá gieninye gá busíio, bá goó olímínyoo ukelú yá gieninye gá gáandéé." ⁹ Kané amónja bá d e olímínyoo naá bieninye bá béandé béebé, bá d e óbenó ukelú yáhó, góol miimpo má osaá, o má ságédéna naá cí, hóol góol miimpo máama o báá ná bóojó naá osaá, má gaá né éyá manóojó, naá cí." ¹⁰ Mósese go oyana Kane Mesúge: "Ooo, Daadáa, ce báá móto móonyo a láhomanamó gelémbe go dogáló, bó do báá aké bá iyó, éna aké bá go bélíe iyó, éna aké a dúme aja o báá ná bayégá go gálagala na uyogóní bahó; goaké ndé na nyuudé na gelémbe kebelidie." ¹⁰ "Ooo, Daadáa, ce báá móto móonyo a láhomanamó gelémbe go dogáló, bó do báá aké bá iyó, éna aké bá go bélíe iyó, éna aké a dúme aja o báá ná bayégá go gálagala na uyogóní bahó; goaké ndé na nyuudé na gelémbe kebelidie." ¹¹ Kane Mesúge go mo oyana a amó: "Ánéa a mbaá gedíe nyuudé ná móto? Ánéa gonó a ḡananamó gonaá móto a gálagala, éna e éya gimúke, aké olókólko, e énaná éna aké a béemba ugélígeli o? Ábó caá alómá yomóo Kane Mesúge O?" ¹² Édá kané, nná béemba na nyuudé náhó, nná go húunenye bóobó o ná ḡamó o gálagala." ¹³ Mósese go oyeda a amó: "Ooo, Daadáa, dómá móonyo o gaá ná légálégáa go dóma." ¹⁴ Kóo mpímí ya Kane Mesúge ye obenamó Mósese, géhé go oyeda a amó: "Téobenó Álōŋo, ba boyá Léfi, a d e báá hóo o? Móo a gaá gálágáláa kane gedombó. Móo móonyo moaté u úlenemú naá busíio báhó, aja a gaá ná go éná, a gaá békelenyée naao odémá yéhe." ¹⁴ Kóo mpímí ya Kane Mesúge ye obenamó Mósese, géhé go oyeda a amó: "Téobenó Álōŋo, ba boyá Léfi, a d e báá hóo o? Móo a gaá gálágáláa kane gedombó. Móo móonyo moaté u úlenemú naá busíio báhó, aja a gaá ná go éná, a gaá békelenyée naao odémá yéhe." ¹⁵ O ná ḡamó o mo gálagala, o mo ágana dogáló naá nyuudé, yomóo Kane Mesúge, ndé go béemba na nyuudé náhó, na néene ná Álōŋo, nnyó húunenye bóobó no semegananamó go ḡa. ¹⁶ A ná gálagala na boéno naá undukí yáhó; a ná béemba nyuudé náhó, maamóo o b éemba naá undukí yá Asaŋa go busíio béké. ¹⁷ Góol gidímo gege naá ombógo yáhó, na gé gó o ná ḡananamó bieninye bá go békéke." ¹⁸ Mósese go dómba, go nco gunde na nnyimé naá uñinó behé Yétolo, go mo oyana a amó: "Ngaá go bósogólídio, téenamó ḡedá gíde bolimóni báme naá Egíbitene, ḡéna amónja bá gá lé bögoso." Yétolo go mo oyana a mó: "Ooo, édá naá buumbénú." ¹⁸ Mósese go dómba, go nco gunde na nnyimé naá uñinó behé Yétolo, go mo oyana a amó: "Ngaá go bósogólídio, téenamó ḡedá gíde bolimóni báme naá Egíbitene, ḡéna amónja bá gá lé bögoso." Yétolo go mo oyana a mó: "Ooo, édá naá buumbénú." ¹⁹ Naá Mádéana, Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: " Édá, o gunde naá Egíbitene, goaké, biimée báaba bá mbaá le bá fúmbe go go óna bá gúenénée púmú." ²⁰ Mósese go góol okódó behé na baaná banómotó béké, go bó bülugie naá ba abaŋabébea, go gunde naá gedojó gá Egíbitene. A báá góol naá ombógo yéhé gidímo gá Asaŋa. ²¹ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: " Go go éda go go gunde naá Egíbitene, éna bësë biimée béké ḡagámó naá ombógo yáhó: o ná béké ḡanana naá busíio bá Falaáŋo. Yomóo ndé go éda go lelenye odémá yéhé, a d e déená boéno gonaá bó dómba." ²¹ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: " Go go éda go go gunde naá Egíbitene, éna bësë biimée béké ḡagámó naá ombógo yáhó: o ná béké ḡanana naá busíio bá Falaáŋo. Yomóo ndé go éda go lelenye odémá yéhé, a d e déená boéno gonaá bó dómba." ²² O nó oyana Falaáŋo go amó: naáa góo Kane Mesúge a ágalagalámó: Éselahéele a lómó močnó bame ba onómotó, ba busíio go bïene. ²³ Ko oyanaamó caá : Dééna močnó bame e éda mbúlugenyé, go amó go inye go mo déena é éda, eéŋ, kaá fúúgié ohaŋa bahó, ba busíio go békébene." ²⁴ Naá ojendó, naá hoóma hémmue háaha Mósese a mbaá dúmbié budúgú, Kane Mesúge go mo nco osanjó, a amó a mo óna. ²⁴ Naá ojendó, naá hoóma hémmue háaha Mósese a mbaá dúmbié budúgú, Kane Mesúge go mo nco osanjó, a amó a mo óna. ²⁵ Ogáné Mósese, Sefóla, go góol nuimpi ná

edáné, go anca gisudu gá ohanja bəhé, a báá ncó nɔɔ malampada naá bəgónndó bá Mósese a amó: "O le go busío báme onóme ba manónjó!"²⁶ Góo Kane Mesúge a déenamó Mósese. Sefóla go gáleda a amó! "Onóme ba manónjó! go busío bá buenci."²⁷ Kane Mesúge go oyana Áləŋjø: "Édá naá giolóo, giluméní na Mósese. Áləŋjø go biene pé; go éda lumene na Mósese naá ogɔndo yá Asanja, a báá mo góól kude."²⁷ Kane Mesúge go oyana Áləŋjø: "Édá naá giolóo, giluméní na Mósese. Áləŋjø go biene pé; go éda lumene na Mósese naá ogɔndo yá Asanja, a báá mo góól kude."²⁸ Mósese go lincie Áləŋjø dogál̩ duimée dá Kane Mesúge móɔnyɔ a lámɔ mo dómáalú, tónɔ na bieninye bá go békúke békéhe a mbaá mo ínjéné bogaaga bá go ḥanana.²⁹ Mósese nehé na Áləŋjø go dúmbenye na pé yabó, kóo bá bándegeñamó bafeanóo biimée naá oləŋjø yá baaná bá Éselahéele.²⁹ Mósese nehé na Áləŋjø go dúmbenye na pé yabó, kóo bá bándegeñamó bafeanóo biimée naá oləŋjø yá baaná bá Éselahéele.³⁰ Áləŋjø go fiteninye dogál̩ duimée dóodó Kane Mesúge a mboó oyáná Mósese, a báá ḥanana bieninye naá oŋgíso yá boéno.³¹ Tónɔ boéno go oliminyo. Bá bój ɔbbó gonjaá Kane Mesúge a mba ménégéná baaná bá Éselahéele, a béké éná tónɔ géɔbegɔ gáábó, gáábó go cúbimenene, bá dábana mɔŋɔlé.

Chapter 5

¹ Kóo Mósese nehé na Álənjo bé édamó naá Falaónjo, go mo oyana bá amó: "Náana góo Kane Mesúge, Asaŋa ba Éselahéele a gálagalamó: 'Dééna boéno báme bó dómba, bó éda naá gioloo, bó kedinye gibíné go go mbúlugenye'."

² Falaónjo go gundie a amó: "Ánéé a lómó Kane Mesúge, goňaá mmo ūbeno go ukelú yéhé, téena Éselahéele a dómba? Ce íyiménée Kane Mesúge, tóno ce gaá dééná Éselahéele a dómba." ³ Mósese na Álənjo bá amó: "Asaŋa ba Behébelée a á có énégéná. Có fáamó bogaaga bá go ḥa medúgú mádадó má onjendó naá gioloo, de éda fáa Kane Mesúge bebabágá, bó ḥa goňaá a de có dóméná bondama éna a có fúugie na kalafó." ³ Mósese na Álənjo bá amó: "Asaŋa ba Behébelée a á có énégéná. Có fáamó bogaaga bá go ḥa medúgú mádадó má onjendó naá gioloo, de éda fáa Kane Mesúge bebabágá, bó ḥa goňaá a de có dóméná bondama éna a có fúugie na kalafó." ⁴ Ufunje yá Egíbtene go bó oyana yó amó: "Mósese, nahó na Álənjo, ekádae no fúmbemú go tíolidio boéno go go dééna buelí béké o? Gundé nōnō naá buelí." ⁵ Falaónjo go oyeda a amó: "Éná, boéno bóobó bó á degé naá gedčo, no fúmbe go dilíminye buelí bábó!" ⁶ A bayega buisí moáne, Falaónjo go fáá gelcsenç géegé go beffí bá boéno na bató bá go indenyé medíge, a amó: ⁶ A bayega buisí moáne, Falaónjo go fáá gelcsenç géegé go beffí bá boéno na bató bá go indenyé medíge, a amó: ⁷ No á le no fáanana boéno mefuge go go bíme bilígi kóo, godóodj, no do gónó bó fáa; ḥgáa béké éda bóo moaté moaté go éda báda mefuge. ⁸ No bó ilige bá bíme ombanç yá bilígi aŋa cóá, no do únē boóma; goaké bá lé benónj; go boóma moáne góo bá áncamó, bó oya bá amó: 'Ngáa de éda fáa Asaŋa becó bebabágá!' ⁹ Fáá nōnō bató báaba buelí gónó makóná, bá bó yøgønø, bá de gaá gónó góo gecamena na dogál dám mebelébélíe. ¹⁰ Beffí buelí bá boéno na bató bá go indenyé buelí go nco go oyana boéno bá amó: "Falaónjo a lé a amó: 'Ce gónó nyó fáanana mefuge; ¹⁰ no géé édá godóodj no fúmbe mefuge beeenyó moaté anáa no gaá ná gídé, bá de unée boóma naá buelí bénýj. ¹² Boéno go sálamanda naá gedčo giimée gá Egíbtene, go go bá isú, bó dómba mefuge. ¹³ Beffí bá mba lé bá bó fáa, bó oya bá amó: "Buisí buimée, no mana buelí bénýj, caŋa mmue góogó bá mbaá le bá nyó fáanana mefuge." ¹⁴ Bá mba lé bá gide aké bató bá go indenyé buelí báaba beffí bá Falaónjo bá mbaá le dilímínyéelú naá olčo yá baaná bá Éselahéele, bá gálagala bá amó: "Ekádé, iyó na ínoni, no lómó kane go bíme ombanç yá bilígi yóoyó bá nyó úhenemú go buisí?" ¹⁵ Bató bá go indenyé buelí naá olčo yá Baaná bá Éselahéele go éda mbéséegí naá Falaónjo, bá amó géhé aá: "Ekádé go óbigonyomú boyogóní báho mbóodj yéeyé náana o?" ¹⁵ Bató bá go indenyé buelí naá olčo yá Baaná bá Éselahéele go éda mbéséegí naá Falaónjo, bá amó géhé aá: "Ekádé go óbigonyomú boyogóní báho mbóodj yéeyé náana o?" ¹⁶ Bá de fáanáná boyogóní báho mefuge, kané bá có úhene báa amó: 'Bímé nōnō bilígi!' Nōnō góo bá có gidemú, aŋa beecóo báa de lómá na gesene moáne." ¹⁷ Falaónjo go bó gundie a amó: "No lé bónónónón, bónónónón! Go busío moáne góo no oyamó no amó: 'De no éda fáa Kane Mesúge bebabágá!' Go ¹⁸ dódodj, gundé nōnō naá buelí; bá de gaá gónó nyó fáa mefuge, no bíme ombanç yá bilígi caŋa mmue yóoyó bá nyó úhenemú." ¹⁹ Bató bá go indenyé buelí naá olčo yá Baaná bá Éselahéele go éna goňaá bá bó gundenye mahana, naá gooya gá ḥjaá: "Naá ombanç yá bilígi bá go bíme go buisí, bá de uné boóma kóo; buisí buimée na buelí bá bó." ²⁰ Bá húmene naá Falaónjo, go éda giluméné na Mósese na Álənjo aŋa bá mbaá bá bó gégana. ²¹ Bá báa le go bó oyana goňaá: "Ngáa Kane Mesúge a nyó núune, a nyó sómbena ekada! No á ḥjaá goňaá Falaónjo a có éna boóma bá dugúnú naá onjiso yéhé, na yá bató bá gedčo géhé, no á bó ágá go ombóogó kalafó ya go có fúugie na yé." ²² Mósese go gunde na nnyimé naá Kane Mesúge, a amó: "Daadáa, o ḥjamó bobé na boéno bóobó goaké? O lómó tómáalú goaké?" ²² Mósese go gunde na nnyimé naá Kane Mesúge, a amó: "Daadáa, o ḥjamó bobé na boéno bóobó goaké? O lómó tómáalú goaké?" ²³ A dúme aŋa ndómó édáalú naá Falaónjo na ufíno yáhó, a ḥjanana bobé na boéno bóobó, maamó hóoló kane go dígune boéno báho."

Chapter 6

¹ Kane mesúge go oyana Mósese a amó: "O geé éná kané godjóðo bóðbo kaá ná ɳaá Falaáŋjø; ombógo yá bogaaga yó gaá mo ganjáa go bó déena bé éda, obógo yá bogaaga yó gaá mo ganjáa go bó gúne naá gedjøgé géhé." ² Asaŋa go gønø gálagala Mósese, go mo oyana a amó: "Ndé Kane Mesúge." ³ Mmbe énégéná Ábalaháma, Ésaga, na Yókøbo, aŋa Asaŋa ba bogaaga buimée; kané bá lé kane go njiyime naá ofino yámé yá kane Mesúge. ⁴ Mba ladá tóno bugúle báme nabó, caá kaá bó fáá gedjøgá gá Kanáana, gedjøgá gá eŋendø yabó, hóo góo bá mbaá mané dúmbie gelombá hóo. ⁵ Ndé óbøzlú gohíme gá baaná bá Éselahéele, naá boɔlé bóðbo batø bá Egíbítene bá bó nonamó kóo, góo ndómó béisníŋyéelu glada bugúle báme. ⁶ Go busío moáne, oyána baana bá Éselahéele go amó: 'Ndé Kane Mesúge, nná nyó dúgunu go medíge má boɔlé máama batø bá Egíbítene bá nyó iligenemú go má, kóo nyó sódío go ombógo ganónaalú, na beantá bá mokada'." ⁷ "Go busío moáne, oyána baana bá Éselahéele go amó: 'Ndé Kane Mesúge, nná nyó dúgunu go medíge má boɔlé máama batø bá Egíbítene bá nyó iligenemú go má, kóo nyó sódío go ombógo ganónaalú, na beantá bá mokada'." ⁷ Nná nyó góo no béisembø boéno báme, mbéembø Asaŋa bønyó, góo no ná lencamó no amó ndé Kane Mesúge, Asaŋa bønyó, móo a nyó dúgunemú go medíge máama batø bá Egíbítene bá nyó iligenemú go má. ⁸ Nná nyó íjenye naá gedjøgé gégegë mmbaá báleáa go fáa Ábalaháma, Ésaga, na Yókøbo; nná nyó íjnene gé béisembø genyó, yomóo Kane Mesúge. ⁸ Nná nyó íjenye naá gedjøgé gégegë mmbaá báleáa go fáa Ábalaháma, Ésaga, na Yókøbo; nná nyó íjnene gé béisembø genyó, yomóo Kane Mesúge. ⁹ Náana góo Mósese a mbaá gálágáláa baaná bá Éselahéele. Kané geantá gá mayayó na gedjøbø gá buelí go bó lege go óbeno Mósese. ¹⁰ Kane Mesúge go gálagala Mósese go oyeda a amó: ¹⁰ Kane Mesúge go gálagala Mósese go oyeda a amó: ¹¹ "Édá, gálágáláa na uſuŋe yá Egíbítene, goŋaá yó déena baaná Bá Éselahéele bá húme naá gedjøgé géhé. ¹² Mósese go gundie naá busío bá Asaŋa a amó: "Éná, baaná bá Éselahéele bá lé kanego óbø bóðbo ɳgoyamó; neéne Falaáŋjø a ná ɳgóbomjø, yomóo móonyø ndómó dogálø ce féláa?" ¹³ Kane Mesúge go gálagala Mósese nehé na Áløŋjø, a báá bo lóſenónóo moóma mó níune baaná bá Éselahéele, na móomø mó níue Falaáŋjø, uſuŋe yá Egíbítene, go go húmie baaná bá Éselahéele naá gedjøgá gá Ebíbítene. ¹⁴ Edégu na mefuŋe má yá mámáa: baaná bá Olóbene, moɔnó ba busío bá Éselahéele: Hénøgo, Pálø, Hécelønen a Kelémi. Edégu yá Olóbene yóyóo. ¹⁴ Edégu na mefuŋe má yá mámáa: baaná bá Olóbene, moɔnó ba busío bá Éselahéele: Hénøgo, Pálø, Hécelønen a Kelémi. Edégu yá Olóbene yóyóo. ¹⁵ Baaná bá Símiyono: Yémuele, Yémini, Ohada, Yákene na Cócalle, na Séhulu, ohaŋa ba mbení ya Kána. Edégu yá Símiyono yóyóo. ¹⁶ Ifíno ya baaná bá Léfi, na mbásanja yehé kék: Gelesóme, Kéhade na Meléli. Nnyómá sá Léfi sá geɔyo sé mba béisembá nnyómá ntéde na nitíno na buinyo na éhandé. ¹⁶ Ifíno ya baaná bá Léfi, na mbásanja yehé kék: Gelesóne, Kéhade na Meléli. Nnyómá sá Léfi sá geɔyo sé mba béisembá nnyómá ntéde na nitíno na buinyo na éhandé. - ¹⁷ Baaná bá Gelesóne: Libini nehé na Cimeyí, na edégu yábó. - ¹⁸ Baaná bá Kéhade: Amaláma, Yecehále, Hébolonjo na Úsiele. Nnyómá sá geɔyo gá Kéhade sé mba béisembá nnyómá ntéde na nitíno na séódø na édadø. - ¹⁹ Baaná bá Meléli: Mekelí na Mucí. -Edégu yá Léfi na mbásanja yehé yóyóo. - ²⁰ Amaláma go góo okódø bëhé ufíno Yokobéde, ondimóní bá nnyeedíi; móonyø go mo biénine Áløŋjø, nehé na Mósese. Nnyómá sá geɔyo gá Amaláma go béisembø nnyómá ntéde na nitíno na buinyo ná éhandé. - ²⁰ Amaláma go góo okódø bëhé ufíno Yokobéde, ondimóní bá nnyeedíi; móonyø go mo biénine Áløŋjø, nehé na Mósese. Nnyómá sá geɔyo gá Amaláma go béisembø nnyómá ntéde na nitíno na buinyo ná éhandé. - ²¹ Baaná bá Yeceháale: Kolée, Nefége, na Sikilíi. - ²² Baaná bá Usiéle: Mekáyele, Elécapane, na Sitilíi. ²³ Áløŋjø go góo okódø ufíno Elícebe, ombóla ba Amenadába móonyø a lómó ondimóní ba okódø ba Nákøløŋjø. Elícebe go mo biénine Nadába, Ebíhu, Eleasáale na Etamáale. ²³ Áløŋjø go góo okódø ufíno Elícebe, ombóla ba Amenadába móonyø a lómó ondimóní ba okódø ba Nákøløŋjø. Elícebe go mo biénine Nadába, Ebíhu, Eleasáale na Etamáale. ²⁴ Baaná bá Kolée: Ésili, Elekána, na Abeasáfa. Edégu yá Kolée yóyóo. ²⁵ Eleasáale, ohaŋa ba Áløŋjø, go góo okódø naá babóla bá Putíele, a báá mo biéniné Finése. Bagjónóo bá edégu ya boyá Léfi bóðbo, na edégu yábó. ²⁶ Bá lómó, Mosese nehé na Áløŋjø, bóo Kane Mesúge a bó oyanaamó a amó: "Húmie nñoo baaná bá Ésalahéele naá gedjøgá Egíbítene, aŋa bitúu bá bidé bábó bë lómó." ²⁶ Bá lómó, Mosese nehé na Áløŋjø, bóo Kane Mesúge a bó oyanaamó a amó: "Húmie nñoo baaná bá Ésalahéele naá gedjøgá Egíbítene, aŋa bitúu bá bidé bábó bë lómó." ²⁷ Bá lómó bóo bá mbaá gálágáláa Falaáŋjø, uſuŋe yá Egíbítene, go go húmie baaná bá Ésalahéele naá Egíbítene. Bá lómó bóo, Mósese nehé na Áløŋjø. ²⁸ Góogø Kane Mesúge a mbaá gálágáláa Mósese naá gedjøgá Egíbítene, ²⁸ Góogø Kane Mesúge a mbaá gálágáláa Mósese naá gedjøgá Egíbítene, ²⁹ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Ndé Kane Mesúge. Oyána Falaáŋjø, uſuŋe yá Egíbítene, buimée bóðbo ko oyanaenamó." ³⁰ Kané Mósese go gundie naá busío bá Kane Mesúge a amó: "Éná, ce dómbáa gogálø go félá; Falaáŋjø a gaá ná mbódólónyoo neéne?"

Chapter 7

¹ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Ená, ḷgaá go íyíe Asaŋa naá busío bá Falaóŋjø: téobenø Álɔŋjø móo a béemba mbúsí naá busío báhø. ² Maamjø, o ná gálagala buimée bóɔbø ko lɔsenønomj; téobenø, Álɔŋjø, móo a gálagala Falaóŋjø, goŋjaá a déená baaná bá Éselahéele bá húme naá gedøŋjø géhé. ³ Kané yɔmøø, ka ḷga lelíe odémá yá Falaóŋjø, mbúúgenye yɔmø bieninye bá go békúke na besø báme naá gedøŋjø gá Egíbítene. ³ Kané yɔmøø, ka ḷga lelíe odémá yá Falaóŋjø, mbúúgenye yɔmø bieninye bá go békúke na besø báme naá gedøŋjø gá Egíbítene. ⁴ Falaóŋjø a de ná boso go nyó bódoliginyo. Nná dífie Egíbítene bogaaga bá ombógo yáme, kúmie naá gedøŋjø gá Egíbítene eløŋjø ya bidé yame, boéno báme, baaná bá Éselahéele, na beantáanta bá mokada. ⁵ Batø bá Egíbítene bá ḷga lencá goŋjaá ndé Kane Mesúge, aŋa ka ḷgaá dífie Ebíbítene bogaaga bá ombógo yáme, kɔnø húmie naá gedøŋjø gábó baaná bá Éselahéele." ⁶ Mósese nehé na Álɔŋjø go ḷga bóɔbø Kane Mesúge a mbaá bó lɔsénø; bá báá ḷjaáa nɔɔ. ⁶ Mósese nehé na Álɔŋjø go ḷga bóɔbø Kane Mesúge a mbaá bó lɔsénø; bá báá ḷjaáa nɔɔ. ⁷ Mósese a mbaá ḷjaá a ná lé nnyóma otino énni, Alɔŋjø móo na sé otino énni na édadj, naá gecamena géege bá mbaá gálágáláa na Falaóŋjø. ⁸ Kane Mesúge go oyana Mósese na Álɔŋjø a amó: ⁸ Kane Mesúge go oyana Mósese na Álɔŋjø a amó: ⁹ "Falaóŋjø a amó a nyó gáleða, a nyó oyana a amó: 'Njáá nɔnɔ gesøø!' Go oyana Álɔŋjø: 'Gólø mamá gidímbø, o gé nɔɔ naá busío bá Falaóŋjø.' Gé geé éyá nnyógo." ¹⁰ Mósese nehé na Álɔŋjø go éda naá Falaóŋjø, go ḷga bóɔbø Kane Mesúge a mbaá lɔsénø. Álɔŋjø go nɔɔ gidímbø go cí naá busío bá Falaóŋjø na naá busío bá boyogóni béhé; gidímbø go éya nnyógo. ¹¹ Kané Falaóŋjø go dójønø bencinjincini na bebúgí; tónø na bɔseøséø bá Egíbítene, bóɔ tónø, go ḷga gesøø géeegø na nobóga nábó. ¹¹ Kané Falaóŋjø go dójønø bencinjincini na bebúgí; tónø na bɔseøséø bá Egíbítene, bóɔ tónø, go ḷga gesøø géeegø na nobóga nábó. ¹² Bá báá nɔɔnónø bidímbø bábó biimée go cí, be béeé éyáná nnyógo. Kané gidímbø gá Álɔŋjø go mena béebe bábó. ¹³ Odémá yá Falaóŋjø go lala, go inye go bódoliginyo Mósese nehé na Álɔŋjø gøgø aŋa Kane Mesúge a mboó oyédá. ¹⁴ Kane Mesúge go oyana Mósese: "Falaóŋjø a lala odémá; i í inyé go déena boéno bó éda. ¹⁴ Kane Mesúge go oyana Mósese: "Falaóŋjø a lala odémá; i í inyé go déena boéno bó éda. ¹⁵ Édá naá Falaóŋjø aŋa gó gaá ná bálá; a gaá húmé go go éda naá boayá bá miimpo, o mo édena naá busío naá cólø ya osaá. O góø naá ombógo gidímbø géeegø gé mbeé éyá nnyógo, ¹⁶ go oyana Falaóŋjø go amó: 'Kane Mesúge, Asaŋa ba Behébelée, móo a tómamá naá mamjø, nce go oyana caá: Dééna boéno báme bó éda, bó éda mbúlugenyne naá giolóo. Éná kané, a no húme godóðø o lé kane go bódoliginyo. ¹⁶ go oyana Falaóŋjø go amó: 'Kane Mesúge, Asaŋa ba Behébelée, móo a tómamá naá mamjø, nce go oyana caá: Dééna boéno báme bó éda, bó éda mbúlugenyne naá giolóo. Éná kané, a no húme godóðø o lé kane go bódoliginyo. ¹⁷ Kané náana góø Kane Mesúge a gálagalámø: Go bóɔbø o ná lenca goŋjaá ndé Kane Mesúge. Kaá góba miimpo má osaá na gidímbø géeegø ndómø na gé go ombógo; má gaá gundé manónjø. ¹⁸ Moobó móømø naá osaá mó gaá gúénénée, miimpo má déaña na goyøka, batø bá Egíbítene bá ná fúmbe go bonyo miimpo má osaá, go dûgúnú gógoø'." ¹⁹ Kane Mesúge go oyana Mósese: "Oyána Álɔŋjø: 'Gólø gidímbø gáhø, o dóñio ombógo yáhø naá miimpo má Egíbítene miimée, naá dofámbáláa dábó, naá dosáncaléa dábó dá edðbó, naá benemba bábó bá miimpo na naá betembatembø bábó biimée bá miimpo. Mó ná gunde manónjø: manónjø má ná béemba naá gedøŋjø giimée gá Egíbítene, naá muséní gedielú na boéte, na naá móømø gedielú na edáné.' ²⁰ Mósese nehé na Álɔŋjø go ḷga bóɔbø Kane Mesúge a mbaá bó lɔsénø. Álɔŋjø go fediginye gidímbø, go góba miimpo má osaá, naá ongíso ya Falaóŋjø na naá ongíso yá boyogóni béhé; miimpo miimée má osaá go gunde manónjø. ²⁰ Mósese nehé na Álɔŋjø go ḷga bóɔbø Kane Mesúge a mbaá bó lɔsénø. Álɔŋjø go fediginye gidímbø, go góba miimpo má osaá, naá ongíso ya Falaóŋjø na naá ongíso yá boyogóni béhé; miimpo miimée má osaá go gunde manónjø. ²¹ Moobó móømø naá osaá go gúénene púmú, osaá go déaña, batø bá Egíbítene bá de gønø bea pé yá go bonyo miimpo má osaá, manónjø go béemba naá gedøŋjø giimée gá Egíbítene. ²² Kané bɔseøséø bá Egíbítene na dobóga dábó go fitie gesøø móane. Odémá yá Falaóŋjø go lala, a báá lɔbø a de bódoliginyo Mósese nehé na Álɔŋjø, gøgø aŋa Kane Mesúge a mboó oyáa. ²³ Falaóŋjø go fíidie nnyimé, go gunde naá mó nnyanjá; moóma móømø mó lé kane aké go mo gømbedø odémá. ²³ Falaóŋjø go fíidie nnyimé, go gunde naá mó nnyanjá; moóma móømø mó lé kane aké go mo gømbedø odémá. ²⁴ Batø bá Egíbítene biimée go díme dobéláa dó géngelenye osaá, go go éna miimpo má go bonyo; goaké máama má osaá má mba lá kane mbónyiínó. ²⁵ Medúgú má mba dómbá mátáanø na máandé a bayøga aŋa Kane Mesúge a mbaá díenjé osaá.

Chapter 8

¹ Kane Mesúge go oyana Mósese: "Édá naá Falaáñjo, o mo oyana go amó: 'Náana góo Kane Mesúge a gálagalámó: Dééna boéno báme bó éda, goñaá bó mbúlugenye. ² Go amó go inye go bó dééna bó éda, kaá búndié gesaágada gá gedøŋjo gáhó giimée na móbembe; ³ Osaá yó ná hóogo dáce na móbembe; mó ná húmene miimpo, mo íjenene naá maá nnyaná, naá negelé náhó ná ombédé, mó bóleganena ombédé yáhó, mó íjenene naá nnyaná sá boyogóní báhó, na naá nnyaná sá bató bá gedøŋjo gáhó inkimée, naá benámbéná beléde na naá moóma má go fuge uguje. ⁴ Móbembe mó ná go yalanena, naá bató bá gedøŋjo gáhó, na naá boyogóní báhó biimée'." ⁵ Kane Mesúge go oyana Mósese: "Oyána Áløŋjo go amó: 'Gaanóna ombógo yáhó na gidímbo gáhó, naá dofámbálá, naá dosáncaléa dá miimpo, na naá benemba bá miimpo, o búlugie móbembe naá gedøŋjo gá Egílbítene'." ⁵ Kane Mesúge go oyana Mósese: "Oyána Áløŋjo go amó: 'Gaanóna ombógo yáhó na gidímbo gáhó, naá dofámbálá, naá dosáncaléa dá miimpo, na naá benemba bá miimpo, o búlugie móbembe naá gedøŋjo gá Egílbítene'." ⁶ Áløŋjo go gaanona ombógo naá miimpo má egílbítene; móbembe go húmene go hóogo gedøŋjo gá Egílbítene. ⁷ Kané bøseoséo na dobóga dábó go ḥa nōo canja mmue. Bá báá búlugie móbembe naá gedøŋjo gá Egílbítene. ⁸ Falaáñjo go dójeno Mósese nehé na Áløŋjo, go oyeda a amó: "Bósoglyóomú nōnō Kane Mesúge, a ngúlinye móbembe halaháláa na naá gedøŋjo gáme; yomóo kaá dééná boéno bá éda, bá éda fáanana Kane Mesúge bebáágá." ⁸ Falaáñjo go dójeno Mósese nehé na Áløŋjo, go oyeda a amó: "Bósoglyóomú nōnō Kane Mesúge, a ngúlinye móbembe halaháláa na naá gedøŋjo gáme; yomóo kaá dééná boéno bá éda, bá éda fáanana Kane Mesúge bebáágá." ⁹ Mósese go oyana Falaáñjo: "Óbó bese makóná name! Nikín góo káananamó go bósogolidio Kane Mesúge go busío báhó, tóno go busío bá boyogóní báhó na boéno báhó, goñaá a dójona halaháláa nahó na nnyaná sáhó móbembe? Mó lóbeno goana naá osaá. ¹⁰ Falaáñjo go gundie: "Go nembeli." Mósese go oyeda a amó: "Bó gaá bá ḥaá nōo, goñaá o lenca go amó mótø ba go béeniŋinye na Asanja a de báá. ¹⁰ Falaáñjo go gundie: "Go nembeli." Mósese go oyeda a amó: "Bó gaá bá ḥaá nōo, goñaá o lenca go amó mótø ba go béeniŋinye na Asanja a de báá. ¹¹ Móbembe mó geé édáná halaháláa nahó na nnyaná sáhó, tóno na boyogóní báhó na boéno báhó; mó lóbø goana naá osaá." ¹² Mósese nehé Áløŋjo go húme naá nnyaná ya Falaáñjo. Kóo Mósese a gálagalámó Kane Mesúge naá gesene gá móbembe móómo a mbaá nuncínyée Falaáñjo. ¹³ Kane Mesuge go ḥa bóobø Mósese a mbuu úhúné; móbembe móómo go nnyaná go fúe púmú, go nnyáängadé na naá ntémé. ¹³ Kane Mesuge go ḥa bóobø Mósese a mbuu úhúné; móbembe móómo go nnyaná go fúe púmú, go nnyáängadé na naá ntémé. ¹⁴ Góo bá mo dulemú go beca, gedøŋjo go éda go dóoga na ginumpé. ¹⁵ Falaáñjo ε é éná gofugide, go lelie odémá, a bíi inyé go bódoliginyo Mósese nehé na Áløŋjo, gogó aŋa Kane Mesúge a mbo oyáa. ¹⁶ Kane Mesúge go oyana Mósese: "Oyána Áløŋjo: 'Dónjio gidímbo gáhó, o góba bibúu bá cí. Bé gaá núgíe na onjinyó, naá gedøŋjo giimée gá Egílbítene'." ¹⁶ Kane Mesúge go oyana Mósese: "Oyána Áløŋjo: 'Dónjio gidímbo gáhó, o góba bibúu bá cí. Bé gaá núgíe na onjinyó, naá gedøŋjo giimée gá Egílbítene'." ¹⁷ Gáabó go ḥa nōo. Áløŋjo go gaanona ombógo, na gidímbo géhé, géhé go góba bibúu bá cí; bibúu go núgíe na onjinyó, gá yá go éda go yalanena bató na bidúgé. Bibúu biimée bá cí go núgíe na onjinyó, naá gedøŋjo giimée gá Egílbítene. ¹⁸ Bøseoséo go ḥa nobóga nábó go go bulie tóno onjinyó; kané bó báá bó sugé. Onjinyó yá mba lé na bató na nnyama kέ. ¹⁸ Bøseoséo go ḥa nobóga nábó go go bulie tóno onjinyó; kané bó báá bó sugé. Onjinyó yá mba lé na bató na nnyama kέ. ¹⁹ Kóo bøseoséo bá Falaáñjo bá mo oyana bá amó: "Bóobø bó lómó enóónjó há Asanja!" Odémá yá Falaáñjo go lala, go lóbeno a de bódoliginyo Mósese nehé na Áløŋjo, gogó aŋa Kane Mesúge a mbo oyáa. ²⁰ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Gá lé yáfa na geyéné túlúbú, o délemena naá Falaáñjo; a gaá húmé go go éda naá miimpo. O mo oyana go amó: 'Náana góo Kane Mesúge a gálagalámó: Dééna boaéno báme bó dómiba, bó éda mbúlugenye. ²⁰ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Gá lé yáfa na geyéné túlúbú, o délemena naá Falaáñjo; a gaá húmé go go éda naá miimpo. O mo oyana go amó: 'Náana góo Kane Mesúge a gálagalámó: Dééna boaéno báme bó dómiba, bó éda mbúlugenye. ²¹ Aája o do dééna boéno báme bó dómiba, kaá dómá ḥki sá gonómanena, go maamóo na boyogóní báhó, go boéno báhó na na nnyaná sáhó; ḥki sé ná hóogono naá nnyaná sá bató bá Egílbítene, cí ε békemba boáalú na ḥki. ²² Kané naá buisí moán:a, nná yájona gedøŋjo gá Gósene, anáa boéno báme bó gégamó, ḥki sé de ná bósó go bola hóo, bó ná go dúfie goñaá yomóo Kane Mesúge, ndé naá kadégradé ya gedøŋjo géegé. ²² Kané naá buisí moán:a, nná yájona gedøŋjo gá Gósene, anáa boéno báme bó gégamó, ḥki sé de ná bósó go bola hóo, bó ná go dúfie goñaá yomóo Kane Mesúge, ndé naá kadégradé ya gedøŋjo géegé. ²³ Nná ága tádoga na boéno báme na bóobø báhó. Gieninye géegé gá yána ná bola nembeli'." ²⁴ Góo Kane Mesúge a ḥjamó boóma moáne. Ḇeláma gá ḥki sá gonómanena go oba naá nnyaná ya Falaáñjo, tóno na séesé sá boyogóní béké, ḥki go déma gedøŋjo giimée gá Egílbítene. ²⁵ Falaáñjo go dójeno Mósese nehé na Áløŋjo go bó oyana a amó: "Édá nōnō, no fáanana Asanja benyó békáágá naá gedøŋjo. ²⁵ Falaáñjo go dójeno Mósese nehé na Áløŋjo go bó oyana a amó: "Édá nōnō, no fáanana Asanja benyó békáágá naá gedøŋjo. ²⁶ Mósese go gundie a amó: "Bó do báá ba go bája nōnō; goaké békáágá béké de gaá ná fáánánaa Kane Mesúge, Asanja békó, béké de feanénáa bató bá Egílbítene. De amó de fáanana békáágá béké de gaá ná fáánánaa Kane Mesúge, Asanja békó, béké de feanénáa bató bá Egílbítene.

yibé go có dóedana adáné.²⁷ De geé endáa medúgú mádadó naá giolóo, de fáanana Kane Mesúge, Asaňa bęcő, bębáágá hőo, gögó aňa a ná ñamó a có oyanena."²⁸ Falańjo a amó: "Kaá nyó dééná no éda, go go fáanana Kane Mesúge, Asaňa benyó, bębáágá naá giolóo: goana no do édá halaháláa, naá go éda hőo. No bósogolonyo gáme."²⁸ Falańjo a amó: "Kaá nyó dééná no éda, go go fáanana Kane Mesúge, Asaňa benyó, bębáágá naá giolóo: goana no do édá halaháláa, naá go éda hőo. No bósogolonyo gáme."²⁹ Mósese go gundie: "Naá go húme gáme naá maamóo, kaá bósogolonyo Kane Mesúge. Nembeli, ñki sé geé édá halaháláa na Falańjo na boyogóní běhé, tóno na boénó běhé. Kané, Falańjo a de gónó bele go onjendó yóoyó, i inye go déena boénó bó éda, go go éda fáanana Kane Mesúge bębáágá."³⁰ Mósese go húme naá Falańjo, go bósogolonyo Kane Mesúge.³⁰ Mósese go húme naá Falańjo, go bósogolonyo Kane Mesúge.³¹ Kané Mesúge go ña bóbo Mósese a mbaá lomó u úhene; ñki go éda halaháláa na Falańjo, boyogóní běhé na boénó báho. Mmue yá go siene e mba běémbá.³² Kané Falańjo, go onjendó gónó yóoyó, go lelie odémá yéhé, go lóbenó a de dééná boénó bó éda.

Chapter 9

¹ Kane Mesúge go oyana Mósese: "Édá naá Falańjo, o mo oyana go amó: 'Náana góo Kane Mesúge, Asańa ba Behébelée, a gálagalámó: Dééna boén̄o báme, bó éda mbúlugeny. ² Go amó go inye go bó dééna bé éda, go amó góo bó gumbene, ³ éná, ombógo yá Kane Mesúge yó gaá gundéné bitúu báho bá bidúgé béebe bé lómó go madéagadé, nnyáde na baabańabébea, bekemelíi, gúlúge na bedómbáa; muimée móóm̄o mó gaá fúénénée gedé. ⁴ Kane Mesúge a gaá ágá tátoga na bitúu bá bidúgé bá baaná ba Éselahéele na béebe bá bat̄o bá Egíbítene, kóo boóma bó do gaá gúe naá bitúu bá bidúgé bá baaná bá Éselahéele." ⁵ Kane Mesúge go sómba gecamena, a amó: "Nembeli, góo Kane Mesúge a gaá ná ńaańa boóma moáne naá gedé. ⁶ Kane Mesúge go sómba gecamena, a amó: "Nembeli, góo Kane Mesúge a gaá ná ńaańa boóma moáne naá gedé. ⁶ Kóo Kane Mesúge a ńamó boóma moáne, gogó aja bó mbaá bélle. Bitúu bá bidúgé bá bat̄o bá Egíbítene go fúe púmú, kané naá béebe bá baaná bá Éselahéele, aké gá gímmue gá go gúe naá béebe bá baaná bá Éselahéele, gé lé kane go gúe. Kané, odémá yá Falańjo go lala, gché go inye go dééna boén̄o bó éda. ⁸ Kane Mesúge go oyana Mósese nehé na Álęńjo a amó: "Bóńónóo nōnō naá mogálá ménýó madóo má gefóánéná íyuke, Mósese a má kaseda go mmoená, naá busío bá Falańjo. ⁸ Kane Mesúge go oyana Mósese nehé na Álęńjo a amó: "Bóńónóo nōnō naá mogálá ménýó madóo má gefóánéná íyuke, Mósese a má kaseda go mmoená, naá busío bá Falańjo. ⁹ Ma geé éyá mbód̄o ya bibúu yéeye e gaá ná boáa gedé. ¹⁰ Giimée gá Egíbítene; bé le go éda go ńanana gońaá bat̄o naá gedé. ¹¹ Giimée gá Egíbítene, bēdó bá go yúume bé bó húmene, na nnyama ké." ¹⁰ Góo bá bóńónom̄o madóo naá gefóánéná íyuke, go éda naá Falańjo; Mósese go má kaseda go mmoená, gá má go éda go húmenye naá nnyóo sá bat̄o na nnyama ké, bēdó bá go yúume. ¹¹ Pé ya ńaańa bōseńśeo bá nco délemeńa anáa Mósese a mbaá le e de béeńba, goaké oó, bēdó; bé mba húménée bōseńśeo, aja naá bat̄o biimée bá Egíbítene. ¹² Pé ya ńaańa bōseńśeo bá nco délemeńa anáa Mósese a mbaá le e de béeńba, goaké oó, bēdó; bé mba húménée bōseńśeo, aja naá bat̄o biimée bá Egíbítene. ¹³ Kane Mesúge go lelie odémá yá Falańjo, gché go lóben̄o kane go bódóliginyo Mósese nehé na Álęńjo, gogó aja Kane Mesúge a mbaá lómó oyánáalú Mósese. ¹³ Kane Mesúge go oyana Mósese: "Fadégéna na geyéné túlúbú, o délemeńa naá busío bá Falańjo. O mo oyana go amó; 'Náana góo Kane Mesúge, Asańa ba Behébelée, a gálagalámó; Dééna boén̄o bó dóm̄ba, bó éda mbúlugeny. ¹³ Kane Mesúge go oyana Mósese: "Fadégéna na geyéné túlúbú, o délemeńa naá busío bá Falańjo. O mo oyana go amó; 'Náana góo Kane Mesúge, Asańa ba Behébelée, a gálagalámó; Dééna boén̄o báme bó dóm̄ba, bó éda mbúlugeny. ¹⁴ Goaké, go oñendo yóoy, kaá go dóméná, aké o do légálégáa, doséésényée dáme duimée, o lenca gońaá, naá cí inkimée, ba go mbéeninjye hóo a de báá. ¹⁵ Amónja góo ndómó sancónáalú ombógo yáme, mbaá go bündie na nigüe, maamóo na gedé gáho, gásé o lé ságenáalú naá cí. ¹⁵ Amónja góo ndómó sancónáalú ombógo yáme, mbaá go bündie na nigüe, maamóo na gedé gáho, gásé o lé ságenáalú naá cí. ¹⁶ Kané ndé go déénáalú o líhe, gońaá go éna bogaaga báme, bat̄o bá góo gúmenye uffno yáme naá cí inkimée. ¹⁷ Go amó góo kindimidene boén̄o báme, aája o do bó dééna bá dóm̄ba, ¹⁸ éná, nembeli, naá gigúlí aja géege, kaá niigie gegaaga gá nobólá ná adáné, bó gá báasa bó do bájaáa nōo naá Egíbítene, a dúme aja cí e mbaá bégédie, a nco húme godóo. ¹⁸ éná, nembeli, naá gigúlí aja géege, kaá niigie gegaaga gá nobólá ná adáné, bó gá báasa bó do bájaáa nōo naá Egíbítene, a dúme aja cí e mbaá bégédie, a nco húme godóo. ¹⁹ Kané beńe bitúu bá bidúgé báho na buimée báho bó bó báho lómó naá ntémé. Nobólá ná adáné nō gaá neená móo ńukimée na nnyama inkimée, buimée bó bó bágo ná béeńba naá ntémé, kane ho béeńba naá ncíbo, mó l̄ go fúe púmú." ²⁰ Biimée báaba naá boyogóní bá Falańjo, bá mbaá le bá díine nogáló ná Kane Mesúge, go ńjenenye naá ncíbo boyogóní bábo na bitúu bá bidúgé bábo. ²¹ Báaba bá mbií inyé go gumbene nogáló ná Kane Mesúge, go déenana boyogóní na bidúgé bábo naá ntémé. ²² Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Sancóna ombógo yáho yó nūune mmoená; ńgáa nobólá ná adáné nō neená naá gedé gá Egíbítene giimée, bat̄o na bidúgé, na mbínyí inkimée sá ntémé, naá gedé gá Egíbítene. ²² Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Sancóna ombógo yáho yó nūune mmoená; ńgáa nobólá ná adáné nō neená naá gedé gá Egíbítene giimée, bat̄o na bidúgé, na mbínyí inkimée sá ntémé, naá gedé gá Egíbítene." ²³ Mósese go dóńio gidímbo gché go mmoená; Kane Mesúge go dóma mbalámandá na adáné, íyuke hé dóm̄ba domba cí inkimée. Kane Mesúge go niigie nobólá ná adáné naá gedé gá Egíbítene. ²⁴ Nobólá ná adáné go dúme go naanana, íyuke go bénebigenye na adáné; nō mba lé na bogaaga naá mbód̄o yéeye bó gá báasam̄o bó do bájaáa naá Egíbítene aja gé mbaá dó gé béeńba gedé. ²⁵ Nobólá ná adáné go bádáfena naá gedé gá Egíbítene giimée, buimée bó bó mbaá le naá ntémé, a bayega bat̄o, a húme nnyama; nō báá nasáa tón̄o mbínyí, nō búu úbényée meéte naá ntémé. ²⁵ Nobólá ná adáné go bádáfena naá gedé gá Egíbítene giimée, buimée bó bó mbaá le naá ntémé, a bayega bat̄o, a húme nnyama; nō báá nasáa tón̄o mbínyí, nō búu úbényée meéte naá ntémé. ²⁶ Goana naá gigísi gá cí gá Gócené, anáa baaná bá Éselahéele bá mbaá le bá géga hóo,

nobólá ná adáné nó lé kane go bola hó. ²⁷ Falańjø go dóma batç bá bée édá dójeno Mósese nehé na Áløjø, go bó oyana a amó: "Gá góøgo, ñgaá ñaaá geløgo; Kane Mesúge móo a lómó ténée, yomóo na gedøjø gáme báá de lómó na geoba. ²⁷ Falańjø go dóma batç bá bée édá dójeno Mósese nehé na Áløjø, go bó oyana a amó: "Gá góøgo, ñgaá ñaaá geløgo; Kane Mesúge móo a lómó ténée, yomóo na gedøjø gáme báá de lómó na geoba. ²⁸ Bósogólonyóomú nōnø Kane Mesúge, goñaá mbalámandáa na nobólá ná adáné nó dombø; kaá nyó déená no éda, mto a de gaá gønó nyó kíkie." ²⁹ Mósese go mo oyana a amó: "Gøgø aja aja kaá ná húme naá tésonø, kaá bósogólonyóo embøgø go mmoená naá Kane Mesúge, mbálamandáa sé de gaá gønó gide, nobólá ná adáné nó dombø go naanana, góo kané o gaá ní iyímé goñaá cí ye óbenønømø na Kane Mesúge. ²⁹ Mósese go mo oyana a amó: "Gøgø aja aja kaá ná húme naá tésonø, kaá bósogólonyóo embøgø go mmoená naá Kane Mesúge, mbálamandáa sé de gaá gønó gide, nobólá ná adáné nó dombø go naanana, góo kané o gaá ní iyímé goñaá cí ye óbenønømø na Kane Mesúge. ³⁰ Kané gøgø ñgiyimene caá maamóo na boyogóni báhø, no do gaá gá lé diíne Kane Mesúge." ³¹ Ntémé sá magónédá má léjø na ñkené mó mba déajádéáñjá, goaké ñkené sé mbaá ñá sé ná lé na beondá. ³¹ Ntémé sá magónédá má léjø na ñkené mó mba déajádéáñjá, goaké ñkené sé mbaá ñá sé ná lé na beondá, léjø se sé ná lé na go oligono; ³² kané magónéda má folománya na má epotele, nobólá ná adáné nó do mbá má bádáfena, goaké mó mó do úmø feanø. ³³ Mósese go húme naá nnyanjá ya Falańjø, a báá húmé naá tésonø; géhé go sancona embøgø go mmoená naá Asaňa, mbalámandá go gide na nobólá ná adáné go dombø, nobólá moaté nó do gønó naa naá cí. ³⁴ Falańjø e énana goñaá nobólá na adáné, na mbalámandá sá go gide mó á dombø, go éda naá busío na go løgø, géhé go lelie odémá, móo na boyogóni béké. ³⁴ Falańjø e énana goñaá nobólá na adáné, na mbalámandá sá go gide mó á dombø, go éda naá busío na go løgø, géhé go lelie odémá, móo na boyogóni béké. ³⁵ Odémá yá Falańjø go lala, go inye go déena Baaná bá Éselahéelé bá dómbo, gøgø aja Kane Mesúge a mboó oyá gá udilímíní béké Mósese.

Chapter 10

¹ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Édá naá Falaáñjo, goaké ngaá lelíe odémá yéhé, na yóoyó yá boyogóní béhé, gojaá tóbó ñjanana bieninye báme bá go békúke naá kadégadé yabó. ² Bó lé tóno gojaá go oyanena ohanja bahó, na enaçcbna yahó, neéne mmbaá séésényée Egibítene, na kaséá bieninye bá go békúke mmbaá ñjanánáa dalañanye naá kadégadé yabó. Góo no ñgaá lencá no amó ndé Kane Mesúge. ³ Mósese nehé na Álçñjo go éda naá Falaáñjo, go mo oyana bá amó: "Náana góo Kane Mesúge, Asaşa ba Behébelée, a gálagalámó: 'Gó éda húme nikíní o ní inyenemú go bésiisie naá busío báme? Dééna boéno báme, bó éda mbúlugenye. ³ Mósese nehé na Álçñjo go éda naá Falaáñjo, go mo oyana bá amó: "Náana góo Kane Mesúge, Asaşa ba Behébelée, a gálagalámó: 'Gó éda húme nikíní o ní inyenemú go bésiisie naá busío báme? Dééna boéno báme, bó éda mbúlugenye. ⁴ Go amó go inye go dééna boéno báme bó dómba, éná, kaá bulíe nembeli, naá gesaágada gá gedøjø gáho giimée, beatatalá. ⁵ Bé gaá boáa cí injkimée, móto a de góon go éna cí; bé gaá nyáá púmú buimée bóóbo bó mbaá pambá, bóóbo nobólá ná adáné nó mbaá síé téneé, bé ná nyáá meéte miimée máama má úbemú naá ntémé; ⁵ Bé gaá boáa cí injkimée, móto a de góon go éna cí; bé gaá nyáá púmú buimée bóóbo bó mbaá pambá, bóóbo nobólá ná adáné nó mbaá síé téneé, bé ná nyáá meéte miimée máama má úbemú naá ntémé; ⁶ bé ná hóogono nnyanjá sáhó, nnyanjá sá boyogóní báho biimée, na naá nnyanjá sá bató bá Egibítene biimée. Biisée báhó, na biisée bá biisée báhó, bá gá báasa bá de éná boóma bá nóno a dúme aña bó ɔyjmó naá cí, bó nco húme ínoni!." Mósese go bógógedø, go húme naá nnyanjá ya Falaáñjo. ⁷ Boyogóní bá Falaáñjo go mo oyana bá amó: "Bó húme nikíní góo móto móonyo a ñgaá béeembá edámbø go bæecó? Dééna bató báaba bá dómba, bá búlugenye Kane Mesúge, Asaşa babó. O gá lé o do éná gojaá Egibítene a fúenene o?" ⁷ Boyogóní bá Falaáñjo go mo oyana bá amó: "Bó húme nikíní góo móto móonyo a ñgaá béeembá edámbø go bæecó? Dééna bató báaba bá dómba, bá búlugenye Kane Mesúge, Asaşa babó. O gá lé o do éná gojaá Egibítene a fúenene o?" ⁸ Góo bá góonmá dójñjo Mósese nehé na Álçñjo gojaá bá nco gunde naá Falaáñjo; géhé go bó oyana amó: "Édá nóno, no búlugenye Kane Mesúge, Asaşa benyó. Baáné baáné bá gaá né édánáa?" ⁹ Mósese go gundie a amó: "De geé édá na baábayó bécó, na bilunú bá bató bécó ké, bahaña bécó na babóla bécó, bedómbáa na gúlúge séccó; goaké, bó lómó gibíné go busío bécó go mbúlugie ya Kane Mesúge. ⁹ Mósese go a amó: "De geé édá na baábayó bécó, na bilunú bá bató bécó ké, bahaña bécó na babóla bécó, bedómbáa na gúlúge séccó; goaké, bó lómó gibíné go busío bécó go mbúlugie ya Kane Mesúge." ¹⁰ Falaáñjo go bó oyana a amó: "Ngá Kane Mesúge a béeembá nenyó, go go nyó dééna no éda, bæenýó na baaná bénýó! Bébenjéemú nóno, goaké gegáda gé lé naá busío bénýó! ¹¹ Akéé, akéé: édá nóno bæenýó banjmotó, no búlugenye Kane Mesúge, bóóbo bó no úhenemú. Kóo bá bó gúnenú naá busío bá Falaáñjo. ¹² Kane Mesúge go oyana Mósese: "Sancóna ombógo yáhó o dúfie gedøjø gá Egibítene, tóno beatatalá bé bóllega naá gedøjø gá Egibítene; ñgá bé fólená mbínyí injkimée séesé naá ntémé, buimée bóóbo nobólá ná adáné né mbaá síé. ¹² Kane Mesúge go oyana Mósese: "Sancóna ombógo yáhó o dúfie gedøjø gá Egibítene, tóno beatatalá bé bóllega naá gedøjø gá Egibítene; ñgá bé fólená mbínyí injkimée séesé naá ntémé, buimée bóóbo nobólá ná adáné né mbaá síé. ¹³ Mósese go dónjio gidímbo géhé naá gedøjø gá Egibítene; Kane Mesúge go dóma naá gedøjø gá Egibítene ufufo yó éda go úlene naá mbáléná buisí, , gá yó go fufe buisí buimée bóóbo na budúgú buimée. Aña geyéne gé mbaá bálá, ufufo yá mbáléná buisí yó mbu úlé na beatatalá. ¹⁴ Beatatalá go nonca naá gedøjø gá Egibítene, bé báá badémáa naá gesaágada gá Egibítene giimée; bó mba le geantá gá ombaro naá mbóðo yééye e gá báasamó e de bájaáa, bá go báenijinye nóno bó do ñgá góon béeembá. ¹⁴ Beatatalá go nonca naá gedøjø gá Egibítene, bé báá badémáa naá gesaágada gá Egibítene giimée; bó mba le geantá gá ombaro naá mbóðo yééye e gá báasamó e de bájaáa, bá go báenijinye nóno bó do ñgá góon béeembá. ¹⁵ Gá bé go boa cí injkimée, mbíno go oba naá cí; bé báá kékáa mbínyí injkimée séesé na cí na besamó biimée bá magónédá, buimée bóóbo nobólá ná adáné bó mbaá síé; geáncé gá go siene naá bogónédá éna naá ntémé gé de mbáa le hóo, naá gedøjø giimée gá Egibítene. ¹⁶ Falaáñjo go dómba go dónjio Mósese nehé na Álçñjo, et oyeda a amó: "Ndé ñaáalú bobé naá busío bá Kane Mesúge, Asaşa benyó, na naá busío bénýó. ¹⁷ Kané, héehínyée geløgo gáme go ojendø yóoyó goana; o bósogolonyo Kane Mesúge, Asaşa benyó, a tónjonena halaháláa góon noséésényée ná nigúe nóno. ¹⁸ Mósese go húme naá nnyanjá ya Falaáñjo, go bósogolonyo Kane Mesúge. ¹⁹ Kane Mesúge go dóma ufufo yá mbédéménénáa buisí, go fufe na bogaaga yó báá dómbá na beatatalá, yó bée édá bé déanana naá májé má Goéla; geatatalá gímmue gá go siene naá cí ya Egibítene gé lé kane go béeembá. ²⁰ Kane Mesuge go lelie odémá yá Falaáñjo, Falaáñjo go inye go dééna baaná bá Éselahéele bé éda. ²¹ Kane Mesúge go oyana Mósese: "Dónjio ombógo yáhó naá mmoená, mbino ye oba naá gedøjø gá Egibítene, tábtabø mbóðo ya ñaá móto a bádáfena na ombógo." ²¹ Kane Mesúge go oyana Mósese: "Dónjio ombógo yáhó naá mmoená, mbino ye oba naá gedøjø gá Egibítene, tábtabø

mbódó ya ḥnaá mōtɔ a bádáfena na ombógo." ²² Mósese go dóñjo ombógo yéhé naá mmoená; tábótabo ya mbíno go oba naá gedɔŋɔ̄ giimée gá Egibítene, e báá géggáa medúgú mádadó. ²³ Batɔ bá mba lé onyɔ moáne a de éná sōgɔ̄, mōtɔ a lé kane go bégélidie naá medúgú mádadó móɔmɔ̄. Kané naá bigisi bá hoóma háaha baaná bē Éselahéele bá mbaá le bá géga hóɔ, giseé gé mba lé hóɔ. ²⁴ Falaáŋɔ̄ go dóñjɔnɔ̄ Mósese na Falaáŋɔ̄, go mo oyana a amó: "Édá nɔnɔ̄, no búlugenye Kane Mesúge. No éda goana na baaná bényó; bedómbáa bényó na gúlúge sényó, mó síene." ²⁴ Falaáŋɔ̄ go dóñjɔnɔ̄ Mósese na Falaáŋɔ̄, go mo oyana a amó: "Édá nɔnɔ̄, no búlugenye Kane Mesúge. No éda goana na baaná bényó; bedómbáa bényó na gúlúge sényó, mó síene." ²⁵ Mósese go gundie a amó: Maamó̄ ba moaté o gaá dúmbié bóɔbɔ̄ de semegananamó go fáanana gobebáága na bá go foanana go busío bá Kane Mesúge, Asaŋa bɛcɔ̄. ²⁶ bitúu bá bidúgé bécɔ̄ bē semegananana go békemba olɔŋɔ̄ necɔ̄, aké geaká gímmue gé de síénénée; goaké de ná bóŋɔnɔm kóɔ̄ go go búlugenye Kane Mesúge, Asaŋa bɛcɔ̄; otóotoe yá goŋaá de éda bola hóɔ, de de iyíménée bóɔbɔ̄ de ní iyidemú go go fáá Kane Mesúge go gebáágá." ²⁷ Kane Mesúge go lelie odémá yá Falaáŋɔ̄, Falaáŋɔ̄ go inye go bó déena bá dómba. ²⁷ Kane Mesúge go lelie odémá yá Falaáŋɔ̄, Falaáŋɔ̄ go inye go bó déena bá dómba. ²⁸ Falaáŋɔ̄ go oyana Mósese a amó: "Húmé naá yɔmó nnyanjá! O békene goŋaá o do gɔnó nco félèda naá yɔmó boayá, goaké buisí moáane bóɔbɔ̄ o ḥŋaá gɔnó nco félèda naá yɔmó busío, o ná gúe." ²⁹ Mósese go baga a amó: "Go ó oyédá, ce ná gɔnɔ̄ nco félèda naá mamó boaya."

Chapter 11

¹ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Kuú úlé gónó na noséésényée númmue naá Falaóŋo na naá Egíbtene. Naá nnyimé hóčló góo kané a ná nyó déenamó no dómba háalá. Góogó a ná nyó déenamó mamma, a ḡga nyó gúnée go kúne moaté háalá. ² Gálágálá boéno, goṇaá onyo moáane, onómota, okódo, ṣe ḡjeno mebégu mélhé, musení má gékño gá muinyí na má góolo." ³ Kane mesúge go ḡga goṇaá bató bá Egíbtene ba bea niibo naá boayá bá baaná bá Éselahéele; bá mba lé bá hálamanana Mósese moaté naá gedōŋo gá Egíbtene, naá ongiso yá boyogóní bá Egíbtene na yá boéno. ⁴ Mósese go oyeda a amó: "Náana góo Kane Mesúge, o oyamó: 'Naá go éda gá témadémá ya budúgú, kaá bótóólídio Egíbtene; ⁴ Mósese go oyeda a amó: "Náana góo Kane Mesúge, o oyamó: 'Naá go éda gá témadémá ya budúgú, kaá bótóólídio Egíbtene; ⁵ góo baaná banómota biimée bá busío go békíne, bá ná gúenenemú, a bayega moenó ba Falaóŋo bá busío go békíne móonyo a lóm̥ ndukíi naá ongéyó, a nco húme naá moenó ba giombi bá busío go békíne móonyo a lóm̥ naá nnyimé ya edáné ná go gola, a dómba naá baaná bá nnyama bá busío go békíne. ⁶ Kókoo sé ná dónogogana naá gedōŋo gá Egíbtene giimée, naá mbódó yéye bó gá báasamó bó do bájaáa, moaté bó do ngá gónó bája go mbódó moáne. ⁶ Kókoo sé ná dónogogana naá gedōŋo gá Egíbtene giimée, naá mbódó yéye bó gá báasamó bó do bájaáa, moaté bó do ngá gónó bája go mbódó moáne. ⁷ Kané naá baaná biimée bá Éselahéele, a bayega bató a húme nnyama, aké mbóá mmue táŋé e de ḡga gélidie. ⁸ Kóo boyogóní báaba bá lóm̥ háalá bá ḡga kəsénó, bá cúbimenene naá busío báme, bá amó: Húmé, maamó na boéno buimée bóobó bó lóm̥ ebaná nahó! Kóo naá nnyimé yéye, nná húmemú'." Mósese go húme naá Falaóŋo, odémá yó lola na mpímí. ⁹ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Falaóŋo a de gaá nyó bódolígínyóo, nóo go goṇaá tóbó mbúúgenye beséo báme naá gedōŋo gá Egíbtene. ⁹ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Falaóŋo a de gaá nyó bódolígínyóo, nóo go goṇaá tóbó mbúúgenye beséo báme naá gedōŋo gá Egíbtene. ¹⁰ Mósese nehé na Áləŋo go ḡjanana beséo bébo naá busío bá Falaóŋo, Falaóŋo go inye go déena baaná bá Éselahéele bá húme naá gedōŋo géhé.

Chapter 12

¹ Naá gedɔŋɔ gá Egíbtene, Kane Mesúge go oyana Mósese nehé na Álɔŋɔ: ² Ofé yóoyó yó ná béeamba go busío bénýó ofé yá busío yá efé; yó ná béeamba go busío bénýó, ofé yá busío yá nnyómá. ³ Gálágáláa nɔnɔ negósa niimée ná baaná bá Éselahéele, no bó oyana gojaa: 'Budúgú bá góodó bá ofé yóoyó, bá ɳga góol moɔnɔ ba gedómbáa ummúe go ncíbo ya batɔ, moɔnɔ ba gedómbáa ummúe go nnyaná iŋkimée. ³ Gálágáláa nɔnɔ negósa niimée ná baaná bá Éselahéele, no bó oyana gojaa: 'Budúgú bá góodó bá ofé yóoyó, bá ɳga góol moɔnɔ ba gedómbáa ummúe go ncíbo ya batɔ, moɔnɔ ba gedómbáa ummúe go nnyaná iŋkimée. ⁴ Amónja batɔ bá nnyaná bá lé sɔŋɛ kókóo go moɔnɔ ba gedómbáa, bá bénébiginye na mebégu má mekúígíi, aŋa ombanɔ yá batɔ yó lómó; no bana naá moɔnɔ ba gedómbáa móonyo bodáŋɔ aŋa onyo moáne a lómó bá go nyáa. ⁵ Bó ná béeamba moɔnɔ ba gedómbáa kane giféné, genóme, gé ná lé nnyómá mmue; no lé ba go góol moɔnɔ ba gedómbáa éna ba mbúnyi. ⁵ Bó ná béeamba moɔnɔ ba gedómbáa kane giféné, genóme, gé ná lé nnyómá mmue; no lé ba go góol moɔnɔ ba gedómbáa éna ba mbúnyi. ⁶ N o gé bédégena bó húme naá buisí bá góodó na génni bá ofé yóoyó; naá kadégradé ya moɔbóbó móandé, negósa niimée ná baaná bá Éselahéele bá le go gé séseda ukelú. ⁷ Bá góol manóŋjó má gé, bá fúenene naá maayá má efɔdɔ ya nnyaná miimée mádadá, naá nnyaná séeses bá ná gé nyáamó. ⁸ Na budúgú moaté bóobɔ, bá nyáa mmeégú sá gé, foáalú naá íyuke; bá gé nyáana na beléde bá kane ondɔ yá go fudugenye gɔnɔ na mbínyí sá go noanana. ⁹ No do gé nyáá kane go yiidinye go béna éna oyáalú na miimpo; kané bá gé foanana naá íyuke, na odóe, benamá na mágadéé ke. ⁹ No do gé nyáá kane go yiidinye go béna éna oyáalú na miimpo; kané bá gé foanana naá íyuke, na odóe, benamá na mágadéé ke. ¹⁰ Gó nco héme na geyéne, pumbú e de síéné; kané aké pumbú e siene na geyéne, no lókonyo naá íyuke. ¹¹ Naá gecamena gá go nyáanana, no béeamba na kandáa go noséŋé, nnaadéna sényó go begóndó, na gídímbo gényó go ombógo; no gé nyáanana feaŋɔ feaŋɔ, bó lómó Páséka ya Kane Mesúge. ¹² Na budúgú moáne bóobɔ, nná bótóolidio gedɔŋɔ gá Egíbtene, ngóna baaná biimée bá Egíbtene besene. Ndé Kane Mesúge. ¹² Na budúgú moáne bóobɔ, nná bótóolidio gedɔŋɔ gá Egíbtene, ngóna baaná biimée bá Egíbtene besene. Ndé Kane Mesúge. ¹³ Manóŋjó má nyó dúgune go gieninye naá nnyaná séeses no ná béeambamó kóo; nná béeamba ɳgéná manóŋjó, tómba ndéánjáleanja, noséésényée nō do nyó bálaféná, gecamena géege nná bédúfiemú Egíbtene. ¹⁴ No ná bédégena gibééníñínyí gá buisí bóobɔ, no lo go éda go leebyenyé gibíné go go búlugenyé Kane Mesúge; no ná leebyenyé buisí bóobɔ aŋa gicele gá becamena biimée go mbóda yenyó ya goúle. ¹⁵ Medúgú mátáano na máandé, no nyáanana beléde bá kane ondɔ yá go fudugenye. A dúme buisí bá busío, bá de gídé ondɔ yá go fudugenye uguuje naá nnyaná sényó; goaké móto uŋkimée móonyo a ná nyáamó geléde gá fudúgielú, bá ɳga mo úlie naá baaná bá Éselahéele. ¹⁶ Buisí bá busío, no bea gimmúmpúu gá odójéno; buisí bá gátáano na gáandé, no gɔnɔ bea gimmúmpúu gá odójéno. Buelí bá eembógo bó do báá medúgú moáne; no lé goana ba go nám̄ba boóma bá ɳjaá onyo moáne a nyáa. ¹⁷ No gumbene gelɔsənɔ gá gibíné gá beléde bá kane ondɔ yá go fudugenye, goaké naá buisí moáne góo mmbaá le ba go húmie bitúu bá benuí bidé bénýó naá Egíbtene; no gumbene buisí bóobɔ aŋa gicele gá becamena biimée go dogogó dényó. ¹⁷ No gumbene gelɔsənɔ gá gibíné gá beléde bá kane ondɔ yá go fudugenye, goaké naá buisí moáne góo mmbaá le ba go húmie bitúu bá benuí bidé bénýó naá Egíbtene; no gumbene buisí bóobɔ aŋa gicele gá becamena biimée go dogogó dényó. ¹⁸ Ofé yá busío, naá buisí bá góodó na génni bá ofé, na ɳgéda buisí, no ná nyáanana beléde bá kane ondɔ yá go fudugenye bó éda húme naá ɳgéda buisí ya buisí bá nitíno na búmmue. ¹⁹ Medúgú mátáano na máandé tisi má dómba, bá de gídé ondɔ yá go fudugenye uguuje naá nnyaná sényó. Goaké móto uŋkimée móonyo a ɳgaá nyáá geléde gá fudúgielú, bá ɳga mo úlie naá negósa ná baaná bá Éselahéele, aké a béeamba uŋjunyí, aké a béeamba gebola. ¹⁹ Medúgú mátáano na máandé tisi má dómba, bá de gídé ondɔ yá go fudugenye uguuje naá nnyaná sényó. Goaké móto uŋkimée móonyo a ɳgaá nyáá geléde gá fudúgielú, bá ɳga mo úlie naá negósa ná baaná bá Éselahéele, aké a béeamba uŋjunyí, aké a béeamba gebola. ²⁰ No do ná bósó go nyáá geléde gá fudúgielú; naá kégéná sényó iŋkimée, no ná nyáanana beléde bá kane ondɔ yá go fudugenye.' ²¹ Mósese go dójɔnɔ batɔ bafeanɔ biimée bá Éselahéele, go bó oyana a amó: 'Édá nɔnɔ no góol bidúgé go ncíbo sényó sá batɔ, no bé sésa go Páséka. ²¹ Mósese go dójɔnɔ batɔ bafeanɔ biimée bá Éselahéele, go bó oyana a amó: 'Édá nɔnɔ no góol bidúgé go ncíbo sényó sá batɔ, no bé sésa go Páséka. ²² No bójɔnɔ betáfe bá noendé, no dúmene naá isoyoo ya manóŋjó, no lo go éda go má fela naá efɔdɔ ya beasé bá nnyaná maayá miimée mádadá. Móto naá bénýó a de húmé hanyó bó éda húme na geyéne. ²³ Aŋa Kane Mesúge a ná bótóolidiomú fo go fáa Egíbtene noséésényée, e éna manóŋjó feláfelá naá efɔdɔ ya nnyaná sényó, Kane Mesúge a ɳga fulúgé nnyaná ya ndiemi a de ínéné kóo, a ɳga legé móto ba gikume go ínjene naá nnyaná sényó go gifúugie. ²³ Aŋa Kane Mesúge a ná

bótóolidomú fo go fáa Egibítene noséésényée, e éna manójó felafelá naá efóða ya nnyaná sényó, Kane Mesúge a ñga fulúgé nnyaná ya ndiemi a de ínjéné kóo, a ñga legé móto ba gikume go ínjene naá nnyaná sényó go gifúugie.²⁴ No ñga gumbéné geløseno géegé go busío bénjyó, tóno go baaná bénjyó, go becamena biimée.²⁵ Aja no ñgaá ñá no báa go ínjene naá gedøñjo géegé Kane Mesúge a ná nyó fáamó, aja bó lómó go tóno yehé, no gumbene geløseno moáne, bó lé gefona.²⁶ Góogo baaná bénjyó bá ñgaá nyó úhúné bá amó: "Bóobó no ñananamá bó lé naá cí neéne o?"²⁷ no bó gundie no amó: bó lómó gebáágá gá Páséka, gé lé go mbúlugie ya Kane Mesúge, móonyo a mbaá dómánáa ndéáñáleaña nnyaná sá baaná bá Éselahéele naá Egibítene, góogo a mbaá fáa Egibítene gebé gá noséésényée, a báa sódío nnyaná sécó. Boéno go lñjømedøñj mosio go cí, bá báá gulée enúu."²⁸ Kóo baaná bá Éselahéele bá gundenemú, go yøgønø buelí bóobó Kane Mesúge a mbaá lómó lñsénócmó Mósese nehé na Áløjo; bá báá ñaáa nñó.²⁹ Naá témádémá ya budúgú, Kane Mesúge go óna baaná bá busío go békíene naá gedøñjo gá Egibítene, a bayega naá ohaña ba Falañjø móonyo a lómó ndukií naá ndáne yehé ya bufuñe, a nco héme naá mooná ba busío go békíene ba ñkólío naá geajø, e éda súge naá mooná ba busío go békíene ba nnyama.³⁰ Naá témádémá ya budúgú, Kane Mesúge go óna baaná bá busío go békíene naá gedøñjo gá Egibítene, a bayega naá ohaña ba Falañjø móonyo a lómó ndukií naá ongøyó yéhé, a nco héme naá mooná ba busío go békíene ba ñkólío naá geajø, e éda súge naá mooná ba busío go békíene ba nnyama.

³⁰ Falañjø go fadegeña na budúgú, móo na boyogóní böhé, na batø bá Egibítene biimée; kóokoo go éda go dónógogana naá Egibítene, goaké, nnyaná ya kane móto go gúe aké ummúe e de mbáa le hóo.³¹ Na budúgú bóobó, Falañjø go dónjønø Mósese nehé na Áløjo, a amó gáábó a amó: "Fadégéna nñõn nényó ná biimée, húmé nñõn naá kadégadé ya boéno báme, bëenyóo na baanáa bá Éselahéele. Édá nñõn, no búlugenye Kane Mesúge, aja no mboó oyáa.³¹ Na budúgú bóobó, Falañjø go dónjønø Mósese nehé na Áløjo, a amó gáábó a amó: "Fadégéna nñõn nényó ná biimée, húmé nñõn naá kadégadé ya boéno báme, bëenyóo na baanáa bá Éselahéele. Édá nñõn, no búlugenye Kane Mesúge, aja no mboó oyáa.³² Góolñjø nñõn bedómbáa bénjyó na gúlúge sényó, aja no mboó oyáa; édá nñõn, no gono pona."³³ Bata bá Egibítene go éda go fála, bá sagalasagala go go bó húmie naá gedøñjo gábó, goaké, bá mba lé bá gálagala bá amó: "De gaá fúé biimée.³⁴ Boéno go bádóegana badóbbó bá uguñe bé gá lé bé de fudúgée. Bá báá gódánáa bedóbbén naá bela bábó, bá báá bádóégáná go bibéndu.³⁴ Boéno go bádóegana bedóbbó bá uguñe bé gá lé bé de fudúgée. Bá báá gódánáa bedóbbén naá bela bábó, bá báá bádóégáná go bibéndu.³⁵ Baaná bá Éselahéele, Aja Mósese a mbaá bó oyánénáa, go ña nñó, gáábó go ñjønø batø bá Egibítene musení má maanánáalú na gekñjø gá muinyí na má gekñjø gá góolo, tóno na bela.³⁶ Kane Mesúge go boogo baaná bá Éselahéele naá boayá bá batø bá Egibítene, bá bó fáanana moóma muimée móomá bá mbaá le bá bó ñjønø.³⁷ Baaná bá Éselahéele go fadegeña naá tésonø ya Alamáses!, bá béeédá naá Sékøde, bá mba lé batø ombano yá go húme batø begaaga bá banómotø tósenø mantede mátáanc na búmmue, kane go bana baábayo;³⁷ Baaná bá Éselahéele go fadegeña naá tésonø ya Alamáses!, bá béeédá naá Sékøde, bá mba lé batø ombano yá go húme batø begaaga bá banómotø tósenø mantede mátáanc na búmmue, kane go bana baábayo.³⁸ Gitúu gá batø kane ombano, egúli mbóða áa mbóða, go éda oløjø nabó; bá mba lé tóno na bitúu bá nnyama: bedómbáa na gúlúge.³⁹ Kóo bá námbamó bedóbbó bá beléde bá kane ondø yá go fudugenye na uguñe yá dóbódbó yóoyó bá mbaá dómánáa na yó naá go húme naá Egibítene, yó kane go fuduge; goaké bá mbaá bó gúnée naá Egibítene, kane gónó ndukuméninée, bá báá lñbénjø kane go góloñø bíyeébulu.⁴⁰ Nnyómá séesé baaná bá Éselahéele bá mbaá dúmbié naá Egibítene sé mba lé nnyómá mantede ménni na nitíno na séédó.⁴¹ Naá nnyimé ya nnyómá mantede ménni na nitíno na séédó séesé, buisí moaté, eløjø ya bidé ya Kane Mesúge go húme naá gedøñjo gá Egibítene.⁴¹ Naá nnyimé ya nnyómá mantede ménni na nitíno na séédó séesé, buisí moaté, eløjø ya bidé ya Kane Mesúge go húme naá gedøñjo gá Egibítene.⁴² Bá ná leebyenye budúgú bóobó go mbúlugie ya Kane Mesúge, goaké a lé bó húmélú naá gedøñjo gá Egibítene; bá ná leebyenye budúgú bóobó go mbúlugie ya Kane Mesúge go baaná bá Éselahéele na dogøgø dábó.⁴³ Kane Mesúge go oyana Mósese nehé na Áløjo a amó: "Geløseno gé nñune Páséka gégéé: móto móonyo a lómó uñjunyí a de semégnánáa go nyáa.⁴³ Kane Mesúge go oyana Mósese nehé na Áløjo a amó: "Geløseno gé nñune Páséka gégéé: móto móonyo a lómó uñjunyí a de semégnánáa go nyáa."⁴⁴ Go anca geølé giimée géegé o mbaá bódá go muinyí; a le go nyáa páséka.⁴⁵ Batø báaba bá gégamó anáa no lómó na bëbola bá de nyáá.⁴⁶ Batø báaba bá gégamó anáa no lómó na bëbola bá de nyáá.⁴⁶ No ná yé nyáanana goana naá ncíbo; no do húme hanyí na gigísi, tóno no do bandédá gigúégúé.⁴⁷ Negósa niimée ná baaná bá Éselahéele né ná leebyenye Paséka.⁴⁷ Negósa niimée ná baaná bá Éselahéele né ná leebyenye Paséka.⁴⁸ Aája uñjunyí móonyo a lómó go nedómba naá maamó a maamana go nyáa Páséka ya Kane Mesúge, batø bá pindi biimée báaba bá lómó naá mó nnyaná bá semeganana go bóanca; hójlá góo a ná báyekena go go nyáa Páséka, a bëemba caña na bindunkii; kané móto uñkimée móonyo a lómó kane go ancaba a de háánánáa go nyáa.⁴⁹ Gicele géegé gé lé táñé gímmue go gindukii gá móto na uñjunyí móonyo a lómó go nedómba naá bëenyóo.⁴⁹ Gicele géegé gé lé táñé gímmue go gindukii gá móto na uñjunyí móonyo a lómó go nedómba naá bëenyóo.⁵⁰ Baaná bá Éselahéele go

ŋa bóɔbɔ Kane Mesúge a mbaá lɔsénó Mósese nehé na Álɔŋɔ; bá báá ŋaáa nóɔ. ⁵¹ Kóɔ na budúgú moáne bóɔbɔ, Kane Mesúge go húmie náa Egíbítene baaná bá Éselahéele, aŋa elɔŋɔ yabó ya bidé ε mbaá le.

Chapter 13

¹ Kane Mesúge go gálagala Mósese, go mo oyana a amó: ² "Iyíde go busío báme moenó ba busío go bíene, moenó ba busío go bíene naá baaná bá Éselahéele, moenó ba mto aké ba nnyama: o óbñenó name." ³ Moses go oyana boéno a amó: "Bééníñeyéemú nñon buisí bóobó, buisí bóobó no mbaá húmíe naá Egíbtene, naá nnyaná ya boolé; goaké, na ombágó yéhé yá bogaaga gó Kane Mesúge a mbaá nyó húmíe hó. Bá de ñgá boso go nyáa geléde gá fudúgíelú."

³ Moses go oyana boéno a amó: "Bééníñeyéemú nñon buisí bóobó, buisí bóobó no mbaá húmíe naá Egíbtene, naá nnyaná ya boolé; goaké, na ombágó yéhé yá bogaaga gó Kane Mesúge a mbaá nyó húmíe hó. Bá de ñgá boso go nyáa geléde gá fudúgíelú." ⁴ No húmene ínoni, naá ofé yá masánya (beondá). ⁵ Aja gógo Kane Mesúge a ná ñjamó a báa go éda nyó íjenye naá gedøjo gá bató bá Kána, gá ba Hetíte na ba Amóole: gedøjo gá ba Hifite na ba Yebusíte, gedøjo géege Kane Mesúge a mbaá báleáa go go fáa biisée kóna bá biisée bény, gedøjo géege gé déndelemú mabáanye na megúdé má pójé; gógo hó gó o ná bülugenyemú Kane Mesúge naá ofé yummue eé yummue. ⁶ Medúgú mátáano na máandé tisi, no nyáanana beléde bá kane ondó yá go fuduge; naá buisí kané bá gátaano gáandé, no lo go ña kané gibíné go mbúlugie ya Kane Mesúge. ⁶ Medúgú mátáano na máandé tisi, no nyáanana beléde bá kane ondó yá go fuduge; naá buisí kané bá gátaano gáandé, no lo go ña kané gibíné go mbúlugie ya Kane Mesúge. ⁷ Naá medúgú miimée mátáano na máandé móomó, bá nyáanana beléde bá kane ondó yá go fudugenye, bá de gídé naá mamó nnyaná geléde gá fudúgíelú, aké tóna bá de gídé ondó moaté yá go fudugie, naá gesaágada gá gedøjo gáho giimée. ⁸ O nó oyana ohaña bahó go amó: Bó lómó go gibéeníñíyí go bóobó Kane Mesúge a mbaá ñaá go busío báme; gógo mbaá húmíe naá Egíbtene. ⁹ O nó oyana ohaña bahó go amó: Bó lómó go gibéeníñíyí go bóobó Kane Mesúge a mbaá ñaá go busío báme; gógo mbaá húmíe naá Egíbtene. ⁹ Bó ná béemba go busío báho aja gieninye naá ombágó yáho, aja gibéeníñíyí go ongíso yáho, gosúgudinye gó lómó gojáa gicelle gá Kane Mesúge gé béemba naá nyuudé náho; goaké, na ombágó yéhé yá bogaaga gó a mbaá go húmíe naá Egíbtene.

¹⁰ O ñga gumbéné geløseno géege naá gecamena géege gé lómó dílímínyéelú, nnyómá inkimée. ¹¹ Aja Kane Mesúge a ñgaá ñá a báa go éda go íjenye naá gedøjo gá bató bá Kána, aja a mbaá báleéná, maamóo na bótéo, a gunde a go gé fáa, ¹¹ Aja Kane Mesúge a ñgaá ñá a báa go éda go íjenye naá gedøjo gá bató bá Kána, aja a mbaá báleéná, maamóo na bótéo, a gunde a go gé fáa, ¹² o lo go yájonena Kane Mesúge moenó ba busío go báebíene uñkimée, aké moenó ba busío go báebíene ba gidúgé géege o ñaá beanánáa: benómotó biimée bá óbñenó na Kane Mesúge. ¹³ Genómotó giimée gá abanabébea, o gé fája na moenó ba gedómbáa, kané, aája o do gé fánjá, o gé baña kñndó. O fájaná tóna moenó ba mto ba busío go báebíene uñkimée naá baaná báho. ¹⁴ Gógo aja moenó bahó a ñgaá go úhúné buisí a amó: "Buimée bóobó, bó dufenyé ekadé o? o mo gundie ga amó: Na ombágó yéhé yá bogaaga, Kane Mesúge a mba có húmíe naá gedøjo gá Egíbtene, naá nnyaná ya boolé; ¹⁵ kané aja Falaájo a mbaá le a dóbó a lelenye odémá yéhé gojáa a de có dééná de éda, Kane Mesúge go fúugie moenó uñkimée ba busío go báebíene naá gedøjo gá Egíbtene, a bayega ba busío go báebíene naá bató, gó éda húme naá ba busío go báebíene naá nnyama. Go busío moáne gó páananamó Kane Mesúge go gebáágá, genómotó giimée gá busío go báebíene, pájaná moenó ba busíio uñkimée go báebíene naá báhanja báme." ¹⁶ Bó ná béemba gieninye naá ombágó yáho, gónó aja bieninye bá noból naá oíso yáho; goaké, na ombágó yéhé yá bogaaga gó Kane Mesúge a mbaá có húmíe naá Egíbtene. ¹⁷ Aja Falaájo a mbaá dééná boéno go dómba, Asaşa a lé kane go bó indie naá pé ya gedøjo gá Befilisitine, gógo aké aja yé mbaá le pélápánje; goaké Asaşa a amó: "Boéno bó mbaá le bá békikilidie odémá, bó gunde na nnyimé naá Egíbtíte naá go éna gá bidé." ¹⁷ Aja Falaájo a mbaá dééná boéno go dómba, Asaşa a lé kane go bó indie naá pé ya gedøjo gá Befilisitine, gógo aké aja yé mbaá le pélápánje; goaké Asaşa a amó: "Boéno bó mbaá le bá békikilidie odémá, bó gunde na nnyimé naá Egíbtíte naá go éna gá bidé." ¹⁸ Kané Asaşa go bó dúmbie ya giolo bá báá gé bótólídio, geayá gá mánje má Goéla. Baaná bá Éselahéele go dómba na báleñjo bá bidé bá báá húmíe naá gedøjo gá Egíbtene. ¹⁹ Mósese go dómba na bigúégúé bá Yósebe; goake Yósebe a mbaá báleéná baaná bá Éselahéele, a amó: "Asaşa a ná nyó ménegena, gó no ñgaá dómbá na bigúégúé báme oløjo, no éda na bá halaháláa." ¹⁹ Mósese go dómba na bigúégúé bá Yósebe; goake Yósebe a mbaá báleéná baaná bá Éselahéele, a amó: "Asaşa a ná nyó ménegena, gó no ñgaá dómbá na bigúégúé báme oløjo, no éda na bá halaháláa." ²⁰ Bú úlukíe naá Sókodó, gáábó go dága undukí naá Etama, naá nnú ya gioló. ²¹ Kane Mesúge a mba lé e enda naá busío bábó, na siisíi, e enda naá oløjo yá nogálambá go go bó indenyé naá pé yabó; na budúgú, e enda nabó naá oløjo yá íyuke go go bó seemenyé, bó mbaá le nñon gojáa bá enda siisíi aja bugúgú. ²² Oløjo yá nogálambá yó do mbáa le yó bó édena halaháláa na siisíi, caña mmue aja oløjo yá íyuke na budúgú.

Chapter 14

¹ Kane Mesúge go gálagala Mósese, go mo oyana a amó:² Oyána baaná bá Éselahéele, ḷgá bá ffidie nnyimé, bá dágá undukí naá busío bá Pí-Helilóte, naá kadégadé yéeyé na Migidólo na mánjé, ceṇe na Baale-Céfōne; Bó lómó ceṇe na hoóma hóohó, góo no ḷgaá dágá undukí hóoh, mekúigíi na boayá bá mānjé.³ Falaónjo a ná gáleda go baana bá Éselahéele a amó: "Bá á naná naá gedɔŋjø, giolóo ge báa go bó buigene."⁴ Yomjó nná lelie odémá yá Falaónjo, a le go oba go bó bienene; kané Falaónjo na gitúu géhé gá benuí bidé bá ḷga ḷjaáa gonjaá nigúmi náme né dambemeda, kóo batø gá Egíbítene bá ní iyimemú bá amó ndé Kane Mesúge." Góo baaná bá Éselahéele bá ḷjamó nóonø.⁵ Yomjó nná lelie odémá yá Falaónjo, a le go oba go bó bienene; kané Falaónjo na gitúu géhé gá benuí bidé bá ḷga ḷjaáa gonjaá nigúmi náme né dambemeda, kóo batø gá Egíbítene bá ní iyimemú bá amó ndé Kane Mesúge." Góo baaná bá Éselahéele bá ḷjamó nóonø.⁶ Kóo bá ncomó dóoginyo ufuṇe yá Egíbítene gonjaá boéno bó mba ságéná. Odémá yá Falaónjo na yóoyó yá boyogóní béké go núgenye naá boayá bá boéno. Gáábó go oyeda bá amó: "Ekádē gégée de á ná ḷjaáa o, de báá dééná Éselahéele a dóomba, de de ná gɔṇɔ bea boyogóni gógo o?"⁷ Kané Falaónjo go yala naá nnyáde yehé, a báá batø bá gedɔŋjø géhé.⁸ Kané Falaónjo go yala naá nnyáde yehé, a báá batø bá gedɔŋjø géhé.⁹ A báá góolé begaaga bá bekáládá bá bidé mantede mätáanc na bùmmue, tóonø na bekáládá bá bidéee biimée béké naá Egíbítene; gekáládá giimée na benuí bidé.¹⁰ Kane Mesúge go lelie odémá yá Falaónjo, ufuṇe yá Egíbítene, géhé go oba go bienene baaná bá Éselahéele. Baaná bá Éselahéele bá mba húmé ombógo go mmoená.¹¹ Batø bá Egíbítene go éda go bó gúnene; nnyáde iñkimée, bekáládá bá Falaónjo, benuí bidé béké bá nnyáde, na gitúu gá bidé géhé, go éda bó huenye mekúigíi na mánjé, geayá gá Pí-Helilóte, ceṇe na Baale-Céfōne.¹² Falaónjo a báyekana. Baaná bá Éselahéele go fediginye ongíso, gáábó go éna batø bá Egíbítene naá olɔṇɔ bá bó bienene naá nnyimé yabó. Geantá gá bofoá go gumbene baaná bá Éselahéele, bá ná go ágana kókoo naá Kane Mesúge.¹³ Falaónjo a báyekana. Baaná bá Éselahéele go fediginye ongíso, gáábó go éna batø bá Egíbítene naá olɔṇɔ bá bó bienene naá nnyimé yabó. Geantá gá bofoá go gumbene baaná bá Éselahéele, bá ná lé go ágana kókoo naá Kane Mesúge.¹⁴ Gáábógo oyana Mósese bá amó: "Bebélá béké mbáa le naá Egíbítene, bó húmé gonjaá go úle necó de nco gúnenene naá giolóo? Ekádē o lómó có ḷjaáalú o báá có húmíe naa Egíbítene o?"¹⁵ Ábø de de mbáa le de go oyanena de gá lé naá Egíbítene de amó: 'Có déénáamó de býygónenø batø bá Egíbítene, goaké de maamana bese go býygónenø batø bá Egíbítene, bó dóomba go nco gúnenene naá giolóo!"¹⁶ Mósese go gundie boéno: "No do diíné boóma, lbbéno nɔnɔ undukí yúmmue, no geé éná gisódio gényó géege Kane Mesúge a lóm^ na gé ínoni; goaké, batø bá Egíbítene báaba no núune ínoni yéeyé, no do ná gɔṇɔ bó éna aké go buisi.¹⁷ Mósese go gundie boéno: "No do diíné boóma, lbbéno nɔnɔ undukí yúmmue, no geé éná gisódio gényó géege Kane Mesúge a lómó na gé ínoni; goaké, batø bá Egíbítene báaba no núune ínoni yéeyé, no do ná gɔṇɔ bó éna aké go buisi.¹⁸ Kane Mesúge a gaá noanánáa gényó, gumbéne nɔnɔ dogáló."¹⁹ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Kókoo séesé sé lómó sáké? Gálágáláa baaná bá Éselahéele, ḷgá béké enda."²⁰ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Kókoo séesé sé lómó sáké? Gálágáláa baaná bá Éselahéele, ḷgá béké enda.²¹ Maamóo, fedígínyée gidímbo gáhó, o dónjo ombógo yáhó naá mánjé, o má sala; baaná bá Ésalahéele bí íñene naá témádémá ya mánjé kótanjé.²² Mané yomjó ka ná lelie odémá ya batø bá Egíbítene, gonjaá bóo tóonø bí íñene naá mánjé naá nnyimé yabó: mané Falaónjo na gitúu géhé gá benuí bidé giimée; bekáládá béké na benuí bidé bá nnyáde bá gaá ná dambégá nigúmi náme.²³ Kóo Batø bá Egíbítene bá gaá ní iyimé bá amó ndé Kane Mesúge, aya Falaónjo, bekáládá béké, na benuí bidé béké bá nnyáde, bá gaá ná dambégá nigúmi náme.²⁴ Éngelëse ba Asaṇa móonyo a mbaá e enda naá busío bá baaná bá Éselahéele, go úlukie naá busío a báá ncó go úle naá nnyimé yabó; tóonø olɔṇɔ yá nogálámbá yóoyó yó mbaá le yó dóanana naá busío, go no gunde naá nnyimé yabó.²⁵ Éngelëse ba Asaṇa móonyo a mbaá e enda naá busío bá baaná bá Éselahéele, go úlukie naá busío a báá ncó go úle naá nnyimé yabó; tóonø olɔṇɔ yá nogálámbá yóoyó yó mbaá le yó dóanana naá busío, go no gunde naá nnyimé yabó.²⁶ Yó báá gó bábambeña naá kadégadé yéeyé na baaná bá Éselahéele na baaná bá Egíbítene. Nogálámbá nóonø nó mba lé mbíno boayá bùmmue, giseé boayá bóobø búncodío, no seemenyé budúgú buimée.²⁷ Mósese go sancona ombógo yéhé naá mánjé. Asaṇa go gundinye miimpo má mánjé na ufufu yá mbáléná buisi, yóoyó yó báá fufée na bogaaga budúgú buimée;bileṇi békandé yó báá ségíe mánjé; yó báá gundíe mánjé kótanjé, miimpo go salega go bileṇi békandé.²⁸ Baaná bá Éselahéele go íñene naá témádémá ya mánjé kótanjé, miimpo má báá go ága kié aya becába, naá ombógo onóme aya naá ombógo odádé.²⁹ Batø bá Egíbítene go éda go bó bienene; kóo nnyáde iñkimée sa Falaónjo; bekáládá béké na benuí bidé báaba naá nnyáde, go býygódegenø naá témádémá ya mánjé naá nnyimé yabó.³⁰ Bata bá Egíbítene go éda go bó bienene; kóo nnyáde iñkimée sa Falaónjo; bekáládá béké na benuí bidé báaba naá nnyáde, go býygódegenø naá témádémá ya mánjé naá nnyimé yabó.³¹ Naá go éda béké na geyérné, Kane Mesúge, móo naá olɔṇɔ yá íyuke na yá nogálámbá, go nūunide bálegá ya batø bá Egíbítene, góo a

benjelidiemú bálégá ya bató bá Egíbtene.²⁵ Kané Mesúge go dóbona begjondá bá bekáládá bábó, go enda gá bé gó báá bémbá ndöl. Bató bá Egíbtene go oyeda kané bá amó: "Ngáa de no díine bató bató bá Éselahéele, goaké Kané Mesúge a noanana na bató bá Egíbtene gábó."²⁶ Kané Mesúge go oyana Mósese a amó: "Sancóna ombógo yáhó naá mánjé; mané miimpo má ncomó gundine bató bá Egíbtene, naá bekáládá bábó na naá benuí bidé bábó bá nnyáde."²⁷ Kané Mesúge go oyana Mósese a amó: "Sancóna ombógo yáhó naá mánjé; mané miimpo má ncomó gundine bató bá Egíbtene, naá bekáládá bábó na naá benuí bidé bábó bá nnyáde."²⁸ Mósese go sancona ombógo yéhé naá mánjé. Na geyéné háalá, mánjé go gónó bayega go belémencana, bató bá Egíbtene go díine aja bá mbaá má éná mó úlene; kané Kané Mesúge go kúbe bató bá Egíbtene naá témádémá ya mánjé.²⁹ Miimpo go nco gundene, go mena bekáládá, benuí bidé báaba naá nnyáde na gitúu giimée gá bidé gá Falaójo, biimée báaba bá mbií ínjéné naá mánjé naá nnyimé ya baaná bá Éselahéele, aké ummúe tánjé ba go pamba a lé kané go békemba hóo.³⁰ Kané baaná bá Éselahéele bóó bá bée endáa naá mánjé kótájé, miimpo má báá ágánáa aja becába bá omendé, boayá bá ombógo onóme yábó na yá odadé.³¹ Kané baaná bá Éselahéele bóó bá bée endáa naá mánjé kótájé, miimpo má báá ágánáa aja becába bá omendé, boayá bá ombógo onóme yábó na yá odadé.³² Naá buisí moáne bóóbó, Kané Mesúge go dígune Éselahéele go magálá má Egíbtene; gónó Éselahéele go éna naá cóló ya mánjé bató bá Egíbtene báaba bá mbaá gúénénée.³³ Éselahéele go éna ombógo yá bogaaga yóyo Kané Mesúge a mbaá bócócóo bató bá əgíbtene na yó. Kóo boéno bó hálamanamó Kané Mesúge, bá báá gundé bá bóó olímínýoo Kané Mesúge, na uyogóní behé Mósese téno.

Chapter 15

¹ Kóo baaná bá Éselahéele bá ágenamó Kane Mesúge osago yóoyoo, bá amó: "Nná ágenana Kane Mesúge osago, goaké a á dambégá nigúmi néhé; a báá kúbé naá májé nnyáde na mto ba go ye bólegana." ² Kane Mesúge a lé magénda máme na gelaba gá mbúlugie sáme; Móo a lómó códiolú. A lé Asaşa bame; nná mo leebenye, A lé Asaşa ba isée báme: nná mo sénigenye." ² Kane Mesúge a lé magénda máme na gelaba gá mbúlugie sáme; Móo a lómó códiolú. A lé Asaşa bame; nná mo leebenye, A lé Asaşa ba isée báme: nná mo sénigenye. ³ Kane Mesúge a lé geponyées gá unuí bidé; Kane Mesúge a lómó ufíno yéhé. ⁴ A lé noóslú naá májé bekáládá bá Falańjo na gitúu gá benuí bidé géhé; Begaaga béké bá benuí bidé béké bá kúbúgá naá májé má Goéla. ⁴ A lé noóslú naá májé bekáládá bá Falańjo na gitúu gá benuí bidé géhé; Begaaga béké bá benuí bidé béké bá kúbúgá naá májé má Goéla. ⁵ Bidunje bá miimpo go bó boa; Bá báá gcsónóo naá cí ya miimpo, aja edáne. ⁶ Ombógo onóme yáh, Óo Kane Mesúge! yó dífie magénda má yó; Ombógo onóme, óo Kane Mesúge! yó á goláa obelóbelo. ⁶ Ombógo onóme yáh, Óo Kane Mesúge! yó dífie magénda má yó; Ombógo onóme, óo Kane Mesúge! yó á goláa obelóbelo. ⁷ Na bokónónóo naá buyájé báh, go ubenye go cí babelóbelo báh; o súdune mpímí yaho naá magala: E bó bogodonyo aja isúi. ⁸ Naá ufúnyi yá beasé bá nyjóno náh, miimpo má báá bédídée, má báá délémánáa aja becábá bá omendé, Bidunje bá miimpo béké báá kámánáa naá kadégadé ya májé. ⁹ Obelóbelo a mba lé o oya amó: "Nná gúnene, mbó gíde, nná aba bodáńjo bá bidé; Bibégundí báme béké ná nyáa béké hóogio, Nná somona kalaf, ombógo yáme yó bó gada. ⁹ Obelóbelo a mba lé o oya amó: "Nná gúnene, mbó gíde, nná aba bodáńjo bá bidé; Bibégundí báme béké ná nyáa béké hóogio, Nná somona kalaf, ombógo yáme yó bó gada. ¹⁰ O mba fúnidéné na mugú máh, májé má báá bó boáa; bá mbe édá naá cí ya miimpo aja gekójyo gá mopító, naá findímí ya miimpo. ¹¹ Ánéé a lómó aja maamóo naá olójyo yá baasaşa, óo Kane Mesúge? Ánéé a lómó aja maamóo gemánya naá bummúmpíu, A hánana na mbúlugie, A hánana beseo? ¹² O mba sancóná ombógo onóme yáh: Cí e báá bó cúbénée. ¹² O mba sancóná ombógo onóme yáh: Cí e báá bó cúbénée. ¹³ Go ngéna mahana yaho o bíi indényée, o báá dígúne boéno bóobó; Go bogaaga báh o bó gógo Geayá gá kégéná ya bummúmpíu báh.

¹⁴ Meéno mó óbóno boóma moáne, má gono dagadana: Golíjmene gó gumbenene ba Filisítine; ¹⁴ Meéno mó óbóno boóma moáne, má gono dagadana: Golíjmene gó gumbene ba Filisítine; ¹⁵ Mefunje má Édomo má béséegie; godagadana go gumbe benuí bidé bá Moábe, bató biimée bá gedjyo gá Kanáana go obana benamá. ¹⁶ Bofoá na mayayó mó ná bó sulujenye; bogaaga bá ombógo yáh bó ná bó gundie bimmúke aja edáné, bó húme aja boéno báh bó manamó go dómbana, Óo, Kane Mesúge! Bó húme aja bó manamó go dómbaban, boéno bóobó o mbaá bódá. ¹⁶ Bofoá na mayayó mó ná bó sulujenye; bogaaga bá ombógo yáh bó ná bó gundie bimmúke aja edáné, bó húme aja boéno báh bó manamó go dómbana, Óo, Kane Mesúge! Bó húme aja bó manamó go dómbabana, boéno bóobó o mbaá bódá. ¹⁷ O né éda nabó go éda bó dágéga naá ogondó yá bigíndé báh, Hoóma háaha o mbaá gedie go kégéná yaho, Óo, Kane Mesúge! Naá gimmúmpíu gá kégéna, Daadáa, gége ombógo yáh yó mbaá gedie. ¹⁷ O né éda nabó go éda bó dágéga naá ogondó yá bigíndé báh, Hoóma háaha o mbaá gedie go kégéná yaho, Óo, Kane Mesúge! Naá gimmúmpíu gá kégéna, Daadáa, gége ombógo yáh yó mbaá gedie. ¹⁸ Kane Mesúge a ḥga gúmée magele áá magele, go becamena biimée. ¹⁹ Goaké nnyáde sá Falańjo, bekáládá béké na benuí bidé bá nnyáde kéké bá mbií ínjéné naá miimpo má májé, kané Kane Mesúge go bó gundinye miimpo má májé; Kané baaná bá Éselahéele bóobó bá béké endáa naá témádémá yá májé kótájé." ²⁰ Kóo Maléa, udúmbí dogálba Asaşa, ondimóní ba Álojyo ba okódo, go gólo naá ombógo kólógló, bakódo biimée go éda go mo fidene go nnyimé na kólógló, bá bine. ²¹ Maléa go éda go aŋkonanena baaná bá Éselahéele a amó: "Ágánénáa nōnó Kane Mesúge, goaké a á dembígíe nigúmi néhé; a báá kúbé naá májé nnyáde na mto ba go ye bólegana." ²² Mósese go dúmbie Éselahéele naá májé má Goéla. Gáábó go gólo pé ya geayá gá gioloo gá Cúule; kané naá nnyimé ya medúgú mádadó má ojendó naá gioloo, gáábó go lóbo kane go éna miimpo. ²² Mósese go dúmbie Éselahéele naá májé má Goéla. Gáábó go gólo pé ya geayá gá gioloo gá Cúule; kané naá nnyimé ya medúgú mádadó má ojendó naá gioloo, gáábó go lóbo kane go éna miimpo. ²³ Góo béké édamó bola naá Mála; kané miimpo máama naá Mála má lé kane go bea mbónyíinó, goaké má mba lé má noanana. Ufíno yá hoóma hóohó mala yó mbaá le go nýo. ²⁴ Boéno go éda go uŋgulineŋguline Mósese, bá amó: "De gaá ná bónyó ḥkádé?" ²⁴ Boéno go éda g uŋgulineŋguline Mósese, bá amó: "De gaá ná bónyó ḥkádé?" ²⁵ Mósese go banjedena Kane Mesúge; kane Kane Mesúge go mo témbuginye boéte, a báá bó noóo naá miimpo. Gonoanana gá miimpo go mana. Hóoló góo Kane Mesúge a fáananamó boéno bicele na beloseno, hóoló gono góo a bó ágamó naá emaga. ²⁶ A amó: "Go amó bódólonyo ukelú yá Kane Mesúge, Asaşa báh, na mbédébenye iŋkimée, go amó hánana bóobó bó lómó ténée naá ongíso yéhé, go amó go ága edíu naá beloseno béké, o gunde o gumbene bicele béké biimée, ce ná bósó go go dómena ogonó aké yúmmue naá egónó yéeyé mmbaá dómanénáa

batō bá Egíbítene; goaké ndé Kane Mesúge, móonyo a go éñugenymú.²⁷ Góo bé édamó bola naá Élime, anáa mó mbaá le hóo, esombo yoođó na ehandé, na bedendé otino ádadó na béođó. Gáábó do daga undukí hóo, mekúigii na miimpo.²⁷ Góo bé édamó bola naá Élime, anáa mó mbaá le hóo, esombo yoođó na ehandé, na bedendé otino ádadó na béođó. Gáábó do daga undukí hóo, mekúigii na miimpo.

Chapter 16

¹ Nebábánda niimée ná baaná bá Éselahéele go úlukie naá Élime, gáabó go éda bola naá giolóo gá Síne, gé lé o dómba Élime o bola naá Sineyíi, bó mba lé naá buisí bá buinyo naá ofé yá gáandéé yábó yá go húme naá gedçijo gá Egibítene. ² Kóo nebábánda niimée ná baaná bá Éselahéele né édamó go ungulinenguline Mosésse nehé na Álçjo naá giolóo. ³ Bá bó gálagala báa mó: "Ekáde ombógo yá Kane Mesúge yó lómó kane go có óna naá Egibítene, anáa de mbaá le de géga, betéléa bá mesúgé bé géga, de nayáanana beléde de hóogonyo o? Goaké no lé úlélóo necó naá giolóo go go nco füugie hóo na ncaná gitúu giimée gége." ⁴ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Éná kaá nyó niigínyée beléde bé éda go úlene naá mmoená. Boéno bó ná ña bó húmene, bó báda, buisí go buisí, nenaná néene bá lómó ba go nyáanana, bó húme gojaá mbó ága naá emaga, ngéna aája bá geé endáa éna bá de geé endáa, aña gicele gáme gé lómó. ⁴ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Éná kaá nyó niigínyée beléde bé éda go úlene naá mmoená. Boéno bó ná ña bó húmene, bó báda, buisí go buisí, nenaná néene bá lómó ba go nyáanana, bó húme gojaá mbó ága naá emaga, ngéna aája bá geé endáa éna bá de geé endáa, aña gicele gáme gé lómó. ⁵ Naá buisí bá gátáano na gémmue, bá ná lé go gedegedie máama bá mbaá bádáa, bó ñga békembá gojaá nenaná ná miisí miimée né búa eñendó ehandé." ⁶ Mósese nehé na Álçjo go oyana Baaná bá Éselahéele nábó ná biimée bá amó: "Hezbóbóo há ínoni, no góó óbó gojaá a lómó Kane Mesúge móó a mbaá nyó húmíe naá gedçijo gá Egibítene. ⁶ Mósese nehé na Álçjo go oyana Baaná bá Éselahéele nábó ná biimée bá amó: "Hezbóbóo há ínoni, no góó óbó gojaá a lómó Kane Mesúge móó a mbaá nyó húmíe naá gedçijo gá Egibítene. ⁷ Kané na geyéné, no geé éná nigúmi ná Kane Mesúge, goaké a lé óbóolú biungúlú bényó naá boayá bá Kane Mesúge; goaké beecó de lé ñkáde, gojaá no ungelengule necó o?" ⁸ Mósese a amó: "Kane Mesúge a gaá nyó fáá busugé bá go nyáa na hezbóbóo héhe, na geyéné, a nyó fáá beléde no nyáa no hóogio, goaké Kane Mesúge o óbó biungúlú bényó béebe no á ná le na bá naá boayá böhé; goaké, beecó moaté de lé ñkáde? Biungúlú bényó bá de có núunée, bá lómó na Kane Mesúge." ⁹ Mósese go oyana Álçjo a amó: "Oyána nebábánda niimée ná baaná bá Éselahéele: 'Báyekánamó nñco naá busío bá Kane Mesúge, goaké a lé óbóolú biungúlú bényó'." ⁹ Mósese go oyana Álçjo a amó: "Oyána nebábánda niimée ná baaná bá Éselahéele: 'Báyekánamó nñco naá busío bá Kane Mesúge, goaké a lé óbóolú biungúlú bényó'." ¹⁰ Aña Álçjo a mbaá lómó o oyanena nebábánda niimée ná baaná bá Éselahéele, gáabó go gundie ongíso geayá gá giolóo, kóo nigúmi ná Kane Mesúge né boloodiomú naá nogálambá gadée. ¹¹ Kane Mesúge go éda go gálagala Mósese a amó: ¹² "Ngoó óbó biungúlú bá baaná bá Éselahéele. Bó oyánamó go amó: 'Naá kadégadé ya moqbóbóo móandé, no ná nyáana busugé, aña geyéné gé bálamó, no nyáanana beléde no hóogio, no ná lenca no amó ndé Kane Mesúge, Asa ñbenyó'." ¹³ Na hezbóbóo, mogóðo go obana mó báá boáa negéga nábó; na geyéné, gelondó go cábena gé báá géngélidé negéga nabó. ¹³ Na hezbóbóo, mogóðo go obana mó báá boáa negéga nábó; na geyéné, gelondó go cábena gé báá géngélidé negéga nabó. ¹⁴ Aña gelondó gá ndiemi gé mbaá ságéná, boóma bá go nyáa go siene naá mmoená ya cí ya giolóo, suúgudugudu aña camó, boóma bá go nyáa bó púmene aña miimpo má isió, naá cí. ¹⁵ Baaná bá Éselahéele bá núune boóma, gáabó go éda go gálagala, móonyo gá sógóo amó: "Bóobó náana ekádeo?" Goaké bá de mbáa le bá íyimene bóobó moáne. Mósese go bó oyana a amó: "Bó lómó geléde gé Kane Mesúge a nyó fáamó go manyáanya. ¹⁶ Náana góó Kane Mesúge a lómó lósenóolú: 'ñgá onyo moáne a bándegea bóobó bó lómó manyáanya méhé, usóyoo yúmmue go móto, aña ombancó yá bató yénýo yó lómó; onyo moáne a góloñó bató báaba bá lómó naá mó gincumu. ¹⁶ Náana góó Kane Mesúge a lómó lósenóolú: 'ñgá onyo moáne a bándegea bóobó bó lómó manyáanya méhé, usóyoo yúmmue go móto, aña ombancó yá bató yénýo yó lómó; onyo moáne a góloñó bató báaba bá lómó naá mó gincumu. ¹⁷ Bató bá Éselahéele go ña nñó; bá báá góogánáa, báaba gitúu, báaba gjónó nenaná sɔjé. ¹⁸ Góó bé édamó go heege naá usóyoo; móonyo a mbaá góogánáa nenaná geca, a lé kane bea bá go dómbedana, tónó móonyo a mbaá góogánáa nenaná sɔjé, bá go mo tanjena bó lé kane go békembá. Onyo moáne a mba lé a góogana nenaná go manyáanya méhé. ¹⁹ Mósese go bó oyana a amó: "Móto a de hóámá a de bédégéná manyáanya má buisí má húme na geyéné." ¹⁹ Mósese go bó oyana a amó: "Móto a de hóámá a de bédégéná manyáanya má buisí má húme na geyéné." ²⁰ Góó bí inyemú go óbénó Mósese, bató bóncoó go déenana bó nco húme na geyéné; góó ñkibi sé íjenemú, bó báá yekáa. Mósese go duge odémá na bató moáne. ²¹ Beyéné biimée, móto a mba lé a góogana goana bóobó a lómó ba go nyáa; aña gofóo gá geonyá gó bolamó, buimée bó sáncoga. ²² Naá buisí bá gátáano na gémmue, gáabó go bándegea madáñó máandé má manyáanya, isóyoo ehandé go móto. Bafeanóo biimée bá Éselahéele go nco go oyanena Mósese bosómo buimée. ²³ Kané Mósese go bó oyana a amó: "Gelosenó gá Kane Mesúge gégéé. 'Nembeli a lómó buisí bá godúuge, gimmúmpúu gá sábade yáñónáalú go busío bá Kane Mesúge; námbáa nñco bóobó bó lómó bá gonámba, tónó no óya bóobó bó lómó ba goóya, no beje gó éda húme na geyéné buimée bóobó bó sienemú.' ²⁴ Góó bá bédeganamó bóobó bó mbaá siéné, naá golsoeno gá Mósese; bá ndiemi bá le kane go yeka, éna go iné ñkibi. ²⁴ Góó bá bédeganamó bóobó bó

mbaá síené, naá gol̄seno gá Mósese; bá ndiemi bó lé kane go yeka, éna go iŋe ɳkibi.²⁵ Mósese go oyeda a amó: "Nyáánánáa nɔnɔ bóɔbɔ moáne ínoni, bó lómó buisí bá geandena; ínoni no do gaá beáa bá go gógana go hanyó.²⁶ Bó ná ɳja medúgú mátáanɔ na búmmue no gógana; kané bá gátáanɔ na gáandée bóɔbɔ bó lómó geandena, boóma bó do ná békemba."²⁷ Bó ná ɳja medúgú mátáanɔ na búmmue no gógana; kané bá gátáanɔ na gáandée bóɔbɔ bó lómó geandena, boóma bó do ná békemba."²⁸ Buisí bá gátáanɔ na gáandée, nenamá ná batɔ naá boéno go húmene go go góganana, go lɔbənɔ kane go gíde boóma.²⁹ Kóo Kane Mesúge o oyanamó Mósese a amó: "A húme nikíní góo no né édanamó no inyene go gumbene bel̄seno báme na bicele báme o?"³⁰ Kóo Kane Mesúge o oyanamó Mósese a amó: "A húme nikíní góo no né édanamó no inyene go gumbene bel̄seno báme na bicele báme o?"³¹ Góló nɔnɔ goṇjaá Kane Mesúge a á nyó fáá geandena; go busío moáne góo a nyó fáananamó madáŋɔ máandé naá buisí bá gátáanɔ na gémmue. Onyɔ moáne a lukumene tehée naá undukí yéhé, a dē húmé naá hoóma háaha a lómó hóo naá buisí bá gátáanɔ na gáandée.³² Boénɔ go dúuge naá buisí bá gátáanɔ na gáandée.³³ Batɔ bá Ésaelahéele go dóŋenɔ manyáanya móɔmɔ bá amó: 'mána'. Ma mba lé má fóanana camó sá beḡdénó nnámbóo (koloyándele). Má mba lé memúmpúu, má sema geléde gá megúdé má pónjé.³⁴ Batɔ bá Ésaalahéele go dóŋenɔ manyáanya móɔmɔ bá amó: 'mána'. Ma mba lé má fóanana camó sá beḡdénó nnámbóo (koloyándele). Má mba lé memúmpúu, má sema geléde gá megúdé má pónjé.³⁵ Mósese go oyeda a amó: "Gel̄seno gá Kane Mesúge gégeé: 'Ngá bá bédégena usóyoo yúmmue yá elɔmbɔ ehandé dáce na mána go nogogó nényó nɔnɔ nó úlenemú; goṇjaá buisí bé éna geléde gégeé yɔmɔ́ Kane Mesúge mmbaá nyó nyíigé naá giolóo, naá nyimé ya go nyó húmie naá gedɔŋɔ gá Egíbítene'."³⁶ Kané Mósese go oyana Álɔŋɔ a amó: "Góló iséní, u hóogio kóo usóyoo yá mána, o hé dágæga naá busío bá Kane Mesúge, bá hé bédégena go busío bá dogogó dényó dá goúle.³⁷ Kané Mósese go oyana Álɔŋɔ a amó: "Góló iséní, u hóogio kóo usóyoo yá mána, o hé dágæga naá busío bá Kane Mesúge, bá hé bédégena go busío bá dogogó dényó dá goúle.³⁸ Naá gel̄seno gégeé Kane Mesúge a mbaá fáá Mósese, Álɔŋɔ go éda hé dágæga naá gisimbí gá gelada, goṇjaá bá hé bédégena.³⁹ Baaná bá Ésalahéele bá mba nyáánánáa mána nnyómá otino áhandé, bó béké édá húme aŋa mbeé édá bola naá gedɔŋɔ gégeé batɔ bá mbaá le bá géga kóɔ; bá báá nyáánánáa mána go éda húme aŋa bá mbeé édá bola naá embálá ya gedɔŋɔ gá Kanáana.⁴⁰ Usóyoo yá elɔmbɔ ehandé yó lé geɔdóo gá bínsi (ɛfa).

Chapter 17

¹ Nebábánda niimée naa baaná bá Éselahéele go biene pé ya oñendó yábó naá giolóo gá Sine, bá biene pé séese Kane Mesúge a mbaá bó dándánáa; góó bá dágamó undukí naá Elefidimi, boéno go lóbo kane go éna miimpo má go bónyo hóó. ² Boéno go éda go fúmbe cánjó na Mósese, bá amó: "Có fáamó nñõ miimpo má go bónyo." Mósese go bó gundie a amó: "No púmbe go cánjó goaké? No fúmbe go magana Kane Mesúge goaké?" ³ Boéno hóóló, inyúidi hé bo nñõdénó, bau unjulengule na Mósese. Bá gálagala bá: "O lómó có húmíelú naá Egílbítene goaké? Bó mbaá le gojaá nco gúe naá giolóo na inyúidi, yñmoo, baaná báme na bidúgé báme?" ⁴ Mósese go banjadena Kane Mesúge, a amó: "Kaá ná ñaáa neéne na boéno bóobó? Moónó ba gecamena a góó dómiba, bá gaá tóédánáa adáné." ⁴ Mósese go banjadena Kane Mesúge, a amó: "Kaá ná ñaáa neéne na boéno bóobó? Moónó ba gecamena a góó dómiba, bá gaá tóédánáa adáné." ⁵ Kane Mesúge go oyana Mósese: "Dómiba naá busío bá boenó, o góó oløjo nahó bafeanóó bá Éselahéele; o góó tónó naá ombógo gidímbo gáhó géegé o mbaá góó májé, go enda!" ⁶ Éna, kaá béémbá tálée naá busío báhó naá gedánédáné gá Hólebe; o gé góó gidímbo, miimpo má éda go déndele, boéno bó bónyonono." Kóó Mósese a ñamó nñó naá busío bá bafeanóó bá Éselahéele. ⁷ Góó a fáamó hoóma há ndiemi ufíno yá 'Masa' na 'Méleba', naá cí gojaá baaná bá Éselahéele bá mbu ubié cánjó, góó bá báá fúmbé go magana Kane Mesúge, bá gálagala bá amó: "Kane Mesúge a lé naá témádémá yecó lí, a de báá o?" ⁸ Góó Amaléke na bató bhéhé u úlemú go bidé naá Elefidími. ⁸ Góó Amaléke na bató bhéhé u úlemú go bidé naá Elefidími. ⁹ Mósese go oyana Yósue a amó: "Có iyéneemú bató banómató, o húme, go éda go bidé na Amaléke; nembeli, yñmoo kaá béémbá téneé naá tálédále ya geene, gidímbo gá Asanja naá ombógo." ¹⁰ Yósue go ña bóobó Mósese a mbaá mo oyáná, go go éda bidé na Amaléke. Kané Mósese, Áløjo na Húule go bóléga naá tálédále ya geene. ¹¹ Anja Mósese a mbaá le ombógo yéhé go mmoená, Éselahéele a mbaá lé a mánegana; anja a siisiemú ombógo yéhé, Amaléke a mánegena tónó. ¹¹ Anja Mósese a mbaá le ombógo yéhé go mmoená, Éselahéele a mbaá lé a mánegana; anja a siisiemú ombógo yéhé, Amaléke a mánegena tónó. ¹² Embógo ya Mósese ye á dugé, Áløjo nehé na Húule go góó edáné, gaábó go lukumene kóó. Go éda go dímbigene embógo ya Mósese, móonyo boayá, móonyo boayá. Embógo go lóbo go mmoená gó béé édá húme naá gobédemena gá buisi. ¹³ Yósue go mánegena Amaléke na bató bhéhé na nolea ná kalafó. ¹⁴ Mósese go oyana Mósese: "Deléda boóma moáne naá kálata, go go bédégena nciñí yá bó kane go bófoolio; o góó go oyana Yósue go amó nná fúgune naá cí giliíli gá Amaléke." ¹⁴ Mósese go oyana Mósese: "Deléda boóma moáne naá kálata, go go bédégena nciñí yá bó kane go bófoolio; o góó go oyana Yósue go amó nná fúgune naá cí giliíli gá Amaléke." ¹⁵ Mósese go fóaga gedáléná, a báá gé fáá ufíno: 'Kane Mesuge, gibélincígínyí gáme gá kane go bófoolio'. ¹⁶ Mósese a amó: "Go busío bá gojaá bá mba fedíginyée ombógo naá oñgéyó yá Kane Mesúge, bidé bá Kane Mesúge bá ñga béémbá na Amaléke, egele aá egele."

Chapter 18

¹ Kané Yétolo, udúmbí bębáágá naá Asaŋa ba Mádeana, móo gɔnó uŋinó ba Mósese, go óbó ekáde giimée gá besé géege Asaŋa a mbaá ḥanánáa go busío bá Mósese, tóno na Éselahéele, boéno béké; a bóó óbó gɔnó goŋaá Kane Mesúge a mba lé húmielú Éselahéele naá Egibítene. ² Yétolo, uŋinó ba Mósese, go fediginye Šefola, ogáné Mósese, móonyo a mbaá ḥá go nco gunde. ³ A báá mo fediginye olɔŋo na bahaja béké báandé; ummue ufíno Gélésome, Mósese a mba bágálédéná amó: "Kéga naá gedɔŋo gá basóggó"; ⁴ móonyo uncodio, Elieséele, Mósese a amó: "Asaŋa ba isée bamé a lé ḥogohíginyóolu, a báá mbɔgó go kalafó ya Falańjo. ⁵ Yétolo, uŋinó bá Mósese, go fadegena na bahaja bá Mósese na ogé, go úle naá giolóo anáa Mósese a mbaále undukí, naá ogondó yá Asaŋa. ⁶ Góo a dómamó bató goŋaá bó oyana Mósese bá amó: "Yomóo, uŋinó bahó Yétolo, ḥogohímú naá maamóo, ndé na okdó bahó na bahaja béké báandé." ⁷ Mósese go úle giluméní na uŋinó béké, géké go bóyɔŋgoledó, a báá mo bágódá. Bá gáalágálá ḥkaná sábó naá bogóso bá geɔyo gábó gá báandé, kóo biíjenemú naá gincumu gá Mósese. ⁸ Mósese go úle giluméní na uŋinó béké, géké go bóyɔŋgoledó, a báá mo bágódá. Bá gáalágálá ḥkaná sábó naá bogóso bá geɔyo gábó gá báandé, kóo biíjenemú naá gincumu gá Mósese. ⁹ Mósese go oyana uŋinó béké Yétolo buimée bóobó Kane Mesúge a mbaá ḥaáa Falańjo na gedɔŋo gá Egibítene, go baaná bá Éselahéele, tóno na geóbo giimée géege gé lómó bó gídénée naá pé, gɔnó na neéne Kane Mesúge a lómó bó dúgúnéelu. ¹⁰ Yétolo go békelenye go ekáde giimée gá bese géege Kane Mesúge a lómó ḥaáalú Éselahéele, na gɔnó goŋaá a mba bó dúgúné go magálá má Egibítene. ¹¹ Yétolo go békelenye go ekáde giimée gá bese géege Kane Mesúge a lómó ḥaáalú Éselahéele, na gɔnó goŋaá a mba bó dúgúné go magálá má Egibítene. ¹² Kané Yétolo go oyeda a amó: Ngáa Kane Mesúge a békembá fonáalú, móo móonyo a lómó nyó bóggólu go magálá má Egibítene na naá mágálá má Falańjo, móonyo a lómó bögólu naá magálá má bató bá Egibítene! ¹³ Ngáa lencá kané godiódó goŋaá Kane Mesúge a lómó gakónónó go baasaŋa báaba bóncodio biimée; goaké bobé bá bató bá Egibítene bó lé bó gundénéelú. ¹⁴ Kóo Yétolo, uŋinó ba Mósese, a fáamó Asaŋa gefoafoa gá gebáágá, na bębáágá gɔnó bíncođio. Álɔŋo na bafeanóo biimée bá Éselahéele go nco lukumene naá gedágá gá manyáanya olɔŋo na uŋinó bá Mósese, naá busío bá Asaŋa. ¹⁵ Kóo Yétolo, uŋinó ba Mósese, a fáamó Asaŋa gefoafoa gá gebáágá, na bębáágá gɔnó bíncođio. Álɔŋo na bafeanóo biimée bá Éselahéele go nco lukumene naá gedágá gá manyáanya olɔŋo na uŋinó bá Mósese, naá busío bá Asaŋa. ¹⁶ Naá gobélie, Mósese go lukumene go go gála besene bá boéno, boéno go lobenó téneé hóčló buisí buimée naá busío béké. ¹⁷ Naá gobélie, Mósese go lukumene go go gála besene bá boéno, boéno go lobenó téneé hóčló buisí buimée naá busío béké. ¹⁸ Uŋinó ba Mósese go núune buelí buimée bóobó a mbaá le a yɔgɔnó go boéno, géké go oyeda a amó: "Ekáde gégóo o ḥananamá na boéno? O gála besene bá boéno mokáa goaké, boéno buimée téneé naá mamó busío, buisí buimée o?" ¹⁹ Mósese go gundie uŋinó béké a amó: "Boéno bó úlenemú naá yomóo go go óbóno ekáde géege Asaŋa a gálagalamó. ²⁰ Mósese go gundie uŋinó béké a amó: "Boéno bó úlenemú naá yomóo go go óbóno ekáde géege Asaŋa a gálagalamó. ²¹ Aŋa bá lómó na besene, bó úlene naá yomóo, mbó gála, kunde mbó lincenyé belɔsənó bá Asaŋa na bicele béké." ²² Uŋinó ba Mósese go mo oyana kané amó: "Gonjanana gáhó góggó gó do feanánáa." ²³ Uŋinó ba Mósese go mo oyana kané amó: "Gonjanana gáhó góggó gó do feanánáa." ²⁴ O gaá bódombio maamóo moaté, o gɔnó dombio boéno bákó bóobó o lómó na bó. Buelí bóobó go maamóo bamokáa bó go dómbana go bogaaga, o do báá ba go bó yɔgɔnó mokáa. ²⁵ Ngóbóomó godiódó; ko fáa témbuginye, gɔnó Asaŋa a békembá nahó! Maamóo békembá móonyo a dúmbenyemú dogáló dá boéno naá Asaŋa, go édana tóno na besene bába naá busío bá Asaŋa. ²⁶ Bó húúnényéemú belɔsənó na bicele; o bó dífie tóno pé yéeye bá semegananamó go fíde, na bóobó bá semegananamó go ḥa. ²⁷ Iyíde naá boéno buimée bató bá go báháa, bá díine Asaŋa, beténée bá bató, babelóbeló bá monóngólí; bó díliményéemú naá kadégadéé ya boéno buimée; báaba bí indenyé bató tósenó, báaba bató ntedé, bá bató otíno áhandé na bóodó na bá bató bóodó. ²⁸ Iyíde naá boéno buimée bató bá go báháa, bá díine Asaŋa, beténée bá bató, babelóbeló bá monóngólí; bó díliményéemú naá kadégadéé ya boéno buimée; báaba bí indenyé bató tósenó, báaba bató ntedé, bá bató otíno áhandé na bóodó na bá bató bóodó. ²⁹ Ngáa bató bóobó bá gála besene bá boéno gecamena giimée; bó úlene naá maamóo na békembé béké lómó na ndénégé, bó moaté moaté bá bagana besene bá láhóláhó. Nááa goŋaá genéé gáhó gé láhomana, bá gé bádóegana nahó. ³⁰ Go amó ḥa nōo, tóno Asaŋa a go fáanana goenda, o lé ba go háá nōo, tóno boéno bó lé ba go enda kane bofoá bó éda bola anáa Asaŋa a bó dómanamó." ³¹ Mósese go óbóno go ukelú yá uŋinó béké, go ḥa buimée bóobó a mbaá mo oyáná. ³² Mósese go iyíde bató bá gobáháa naá boéno buimée, go bó dílimenyé bató bá goindenyé boéno; bagónó bá bató tósenó, bá bató ntedé, bá bató otíno áhandé na bóodó na bá bató bóodó. ³³ Bátó bá ndiemi bá mba lé bá gála besene bá boéno gecamena giimée; bó úlene na békembé bá ndole naá Mósese, bá bagana bó moaté moaté békembé bá láhóláhó. ³⁴ Kóo Mósese a gundiémú uŋinó béké, Yétolo go gunde naá gedɔŋo géké.

Chapter 19

¹ Ofé yá gádadóo naá nnyimé ya gohúme gábó góogó naá gedóo gá Egíbtene, baaná bá Éselahéele go bola buisí moáne bóobó naá giolóo gá Sinéyi. ² Go goúlukie gábó góogó naá Elefidimi, gáábó go bola naá giolóo gá Sinéyi; go dágá undukí yábó naá giolóo; Éselahéele go dágá undukí yábó hóo, ceñe na ogondó. ³ Mósese go bólega gaayá gá Asaşa: kané Kane Mesúge go mo dójeno naá mmoená ya ogondó, a amó: "Náana gó o gaá ná gálágáláa na nnyaná ya Yókobo, o gono go oyana baaná bá Éselahéele go amó: ³ Mósese go bólega gaayá gá Asaşa: kané Kane Mesúge go mo dójeno naá mmoená ya ogondó, a amó: "Náana gó o gaá ná gálágáláa na nnyaná ya Yókobo, o gono go oyana baaná bá Éselahéele go amó: ⁴ "No lé énáalú aja ndómó ḥaaalú bató bá Egíbtene, na neéne ndómó nyó bádóégénáalú naá bēbaga bá enóo, mbúú télé nabó naá yomóo. ⁵ Godóo, no amó no óbó ukelú yáme, no beje gélada bugúle gáme, no ná béemba boéno báme naá méeno miimée, goaké cí iñkimée e lómó yame; ⁶ no ná béemba go busío báme bufuñe bá bedúmbí bēbáágá naá Asaşa, góno gedóo gimmúmpúu. Dogáló dóo, o háananamó go oyana baaná bá Éselahéele dódóo." ⁷ Mósese go nco gunde, go dójeno bafeanóo bá boéno, go bó dúmbinye dogáló duimée dóo, gogó aja Kane Mesúge a mbaá mo losónénóo. ⁷ Mósese go nco gunde, go dójeno bafeanóo bá boéno, go bó dúmbinye dogáló duimée dóo, gogó aja Kane Mesúge a mbaá mo losónénóo. ⁸ Boéno go gundie nábó ná biimée ba amó: "De ḥanánáa buimée bóobó Kane Mesúge o oyamó." Mósese tóno go nco gundene Kane Mesúge na ḥgoyáamó ya boéno. ⁹ Kané Kane Mesúge go oyana Mósese: "Éná, kaá go úliné naá mbóo ya tábotabó ya nogálambá, bó ḥa goyaá boéno bó bódolonyo aja ko gálagalamó, bo gono béemba odémá nahó." Mósese go nco gundene Kane Mesúge na dogáló dá boéno. ¹⁰ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Édá naá boéno; bó sogónáamó ínoni na nembeli, ḥgáá bá soga bela bábó. ¹⁰ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Édá naá boéno; bó sogónáamó ínoni na nembeli, ḥgáá bá soga bela bábó. ¹¹ Bá béemba pénée go buisí bá gádadóo; goaké naá buisí bá gádadóo, Kane Mesúge a goseno, boéno buimée bó nüune, naá ogondó yá Sinéyi. ¹² O sómbana boéno embálá o géngelidie, go oyeda go amó: 'Móto a de hóámá a de bólégá naá ogondó, éna a bádáfena boayá bá yó. Uñkimée móonyo a ná bádáfenamó ogondó, a bea noséésényée na ḥgonana. ¹² O sómbana boéno embálá o géngelidie, go oyeda go amó: 'Móto a de hóámá a de bólégá naá ogondó, éna a bádáfena boayá bá yó. Uñkimée móonyo a ná bádáfenamó ogondó, a bea noséésényée na ḥgonana. ¹³ Bá de ná mo bálfena na ombóo, kane bá ḥgaá mo óná na go mo dóedana adáné, éna bá mo fága na dotáa: aké bó béemba nnyama, aké móto, bá go ḥyo bó do báá. Aja cébá e ḥgaá ómbédá, góó bá ḥgaá báyekánáa mekúigíi na ogondó." ¹⁴ Mósese go goseno ogondó go nco gunde naá boéno; géhé go sogona boéno, bá báá sogáa bela bábó. ¹⁴ Mósese go goseno ogondó go nco gunde naá boéno; géhé go sogona boéno, bá báá sogáa bela bábó. ¹⁵ Géhé go oyana boéno a amó: "Béemba nóno pénée naá medúgú mádadó; móto a de bédéméná na okóo." ¹⁶ Naá buisí bá gádadóo, na geyéné, mbalámandáa go éda go féna, mpólómenáa e bege, tábotabó ya nogálambá go béemba naá ogondó; cébá go éda go ómba nabogaaga; boéno buimée bóobó bó mbaá le naá bálgágo éda go sómba somba odémá. ¹⁷ Mósese go húmie boéno naá bálgágo go go éda giluméné na Asaşa; gáábó go bédule gembádáa gá ogondó. ¹⁸ Ogondó yá Sinéyi uñkimée yó mba lé yó díugule ncóki, goaké Kane Mesúge a mba lé siiséelú kóo naá kadégadéé ya íyuke, ncóki séesó sé le go éda go fadegena aja séesé sá gefóánénáa íyuke, ogondó uñkimée yó dágadana na bogaaga. ¹⁹ Gogó cébá ye édanena na go ómba na bogaaaga. Mósese a mba lé a gálagala, Kane Mesúge a mo gundeye naá ukelú ogónó. ¹⁹ Gogó cébá ye édanena na go ómba na bogaaaga. Mósese a mba lé a gálagala, Kane Mesúge a mo gundeye naá ukelú naá mmoená. ²⁰ Náana góó Kane Mesúge a siisemú naá ogondó yá Sinéyi, naá tóni ya ogondó; Kane Mesúge go dójeno Mósese naá tóni ya ogondó. Kóo Mósese a bólégamó. ²¹ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Gósó feanjo, o lege boéno go busío buimée goyaá bá nco bádáea Kane Mesúge, go go nüune, bó gií iyí, geca naá olóo yábó gé fúenene. ²² Ngáa bedúmbí bēbáágá naá Asaşa, báaba bá báyekánamó Kane Mesúge, bá básogona tóno, go bofoá bá goyaá Kane Mesúge a de bó fúúgíe tóno." ²³ Mósese go oyana Kane Mesúge a amó: "Boéno bó do gaá bósó go bólega naá ogondó yá Sinéyi, goaké o lé có legéelú go busío buimée go amó: 'Ágánáa embálá o géngelidie ogondó, o gunde o bó sogona'!" ²³ Mósese go oyana Kane Mesúge a amó: "Boéno bó do gaá bósó go bólega naá ogondó yá Sinéyi, goaké o lé có legéelú go busío buimée go amó: 'Ágánáa embálá o géngelidie ogondó, o gunde o bó sogona'!" ²⁴ Kane Mesúge go mo oyana a amó: "Édá, o goso, naá nnyimé o gaá ná bóléga olóo na Álóo; kané ḥgáá bedúmbí bēbáágá naa asaşa na boéno ké bá de bádáea go bólega naá Kane Mesúge, na bofoá goyaá a de bó fúúgíe." ²⁵ Mósese go goso anáa boéno, go bó oyanena masómó móonyo.

Chapter 20

¹ Kóo Asaŋa a gálagalamó dogálə duimée dárədə, a amó: ² "Ndómá Kane Mesúge, Asaŋa bahə, móonyo a lómó go húmíelú naá gedɔŋɔ gá Egíbitene, naá nnyanjá ya boolé. ³ O do ná bósə go bea baasaŋa bóncodío naá yomó busío. ⁴ O do ná bósə go bádóanena bigedie, éna bieninye aké béhanée go moóma móomó mó lómó naá mmoená gúnunú, éna móomó mó lómó naá cí gúnunú, na móomó mó lómó gembádáa gá miimpo mó dómba cí. ⁴ O do ná bósə go bádóanena bigedie, éna bieninye aké béhanée go moóma móomó mó lómó naá mmoená gúnunú, éna móomó mó lómó naá cí gúnunú, na móomó mó lómó gembádáa gá miimpo mó dómba cí. ⁵ O do ná gule enúu go mbúlugie naá busío bá mɔ; goaké yomó, Kane Mesúge, Asaŋa bahə, ndé Asaŋa ba hətə, móonyo a génegenyemú geləgɔ gá biisée naá baábayó, bó húme egele edadó éna inni ya batə báaba bá mbelabelamó, ⁶ kunde kólənɔ mahana bó húme egele t̄sənə go batə báaba bá mmaamanamó, bá gunde bá beŋebeŋe bel̄sənə báme. ⁷ O do ná ḥa o buŋe ufíno yá Kane Mesúge, Asaŋa bahə, godugúnúdugunu; goaké Kane Mesúge a de ḥgá l̄benə kane go fāa noséényée mɔtɔ a ḥgaá ḥá a buŋe ufíno yéhé godugúnúdugunu. ⁷ O do ná ḥa o buŋe ufíno yá Kane Mesúge, Asaŋa bahə, godugúnúdugunu; goaké Kane Mesúge a de ḥgá l̄benə kane go fāa noséényée mɔtɔ a ḥgaá ḥá a buŋe ufíno yéhé godugúnúdugunu. ⁸ O do bófoolíó buisí bá bá godúuge, go go bó fona. ⁸ O do bófoolíó buisí bá bá godúuge, go go bó fona. ⁹ Miisí mátáanɔ na búmmue, o yɔgɔŋɔ, o mana buelí báhɔ buimée. ¹⁰ Kané buisí bá gátáanɔ naá gáandée bó lómó buisí bá godúuge bá Kane Mesúge, Asaŋa bahə: o do ná ḥa aké mbódə ya buelí ehanée, aké maamó moaté, aké ohaŋa bahə, aké ombóla bahə, aké uyogóní bahə ba onómɔtɔ, aké ba okódə, aké gidúgé gáhɔ, aké uŋyunyí ba mɔtɔ móonyo naá mamó nnyanjá. ¹¹ Sén̄, go miisí mátáanɔ na búmmue, Asaŋa a mba bulié mmoená, cí na máŋé, na buimée bóobɔ bó lómó kóo, a báa le gó dúugide naá buisí bá gátáanɔ na gáandée: go busío moáne gó Kane Mesúge a fonamó buisí bá godúuge, a báá gɔnó bó sogona. ¹² O búlugie téo na yigúédii, bó ḥa aŋa o lómó ba go bea bentaálala bá medúgúu naá gedɔŋɔ géegé Kane Mesúge, Asaŋa bahə, a go fāananamó. ¹² O búlugie téo na yigúédii, bó ḥa aŋa o lómó ba go bea bentaálala bá medúgúu naá gedɔŋɔ géegé Kane Mesúge, Asaŋa bahə, a go fāananamó. ¹³ O do nó óna mɔtɔ. ¹⁴ O do ná ḥa gedáŋa. ¹⁵ O do ná ibene boóma. ¹⁵ O do ná ibene boóma. ¹⁶ O do ná bósə go básómbəna téobenə na gesené gá kane kóo. ¹⁷ O do bésésídínyée go boóma bá ságó; o do bésésídínyée ogáné téobenə, aké uyogóní bélhé ba onómɔtɔ, aké ba okódə, aké go gúlúge yéhé, a ké go abaŋabebea bélhé, aké go boóma bélhé bá búmmue. ¹⁸ Boénɔ buimée bó mba lé bó bódolonyo mbalámandáa sé gide, na goómba gá cébá; bá mba lé tónɔ bá nūnē belémbe bá íyuke naá ogɔndɔ aŋa yó dúugulemú ncóki. Naá gonúune buimée bóobɔ, boénɔ go éda go dagadana, bá géga geyáŋé. ¹⁸ Boénɔ buimée bó mba lé bó bódolonyo mbalámandáa sé gide, na goómba gá cébá; bá mba lé tónɔ bá nūnē belémbe bá íyuke naá ogɔndɔ aŋa yó dúugulemú ncóki. Naá gonúune buimée bóobɔ, boénɔ go éda go dagadana, bá géga geyáŋé. ¹⁹ Kóo bó oyana Mósese bá amó: "Có gálágáláa maamó moaté moate, de gaá go bódólonyó; kané ḥgá Asaŋa a dɔmbɔ go có gálagala, go bofoá bá ḥaá de gaá gúénénée." ²⁰ Mósese go oyana Boénɔ a amó: "No do gólonóo bofoá; bó lómó go go nco nyó magana gó Asaŋa a báá ná úlé. Bó lómó tónɔ goŋaá no bea tīne naá busío bélhé, no do édá go lɔgo." ²¹ Boénɔ go l̄benə geyáŋé; kané Mósese mó go báyekena nogálámbá anáa Asaŋa a mbaá le. ²² Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Náana gó o ná gálagalamó baaná bá Éselahéele: 'No é éna goŋaá ḥgaá nyó gálágáláa yomó páábó naá mmená.' ²² Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Náana gó o ná gálagalamó baaná bá Éselahéele: 'No é éna goŋaá ḥgaá nyó gálágáláa yomó páábó naá mmená.' ²³ No do hóámá no do dúné baasaŋa na gékɔŋɔ gá muinyí éna baasaŋa na góolo, go go nnebiginye nabó; no do ná boso go ḥa boóma bá nóonɔ go buisí. ²⁴ O ná mbúluginye gedáléná na cánɔ, naá mmoená ya gé o le go fāanana kóo befoafoa báhɔ bá nnyama go bebáágá, gɔnó tónɔ na bebáágá báhɔ mbéhiigí, bedómbáa na gúlúge. Hoóma hiimée háaha ka ḥguú uncúginyée ufíno yáme, nnú úle anáa o lómó, kɔnɔ go fona. ²⁴ O ná mbúluginye gedáléná na cánɔ, naá mmoená ya gé o le go fāanana kóo befoafoa báhɔ bá nnyama go bebáágá, gɔnó tónɔ na bebáágá báhɔ mbéhiigí, bedómbáa na gúlúge. Hoóma hiimée háaha ka ḥguú uncúginyée ufíno yáme, nnú úle anáa o lómó, kɔnɔ go fona. ²⁵ Kané go amó búlugie gedáléná gá adáné go busío báme, o do hóámá o do yá cécaá; goaké gógo o ná cécamó adáné na becέca báhɔ, o ná yá (dómbəna)ága biilo. ²⁶ O do hóámá o do bólégá naá yomó gedáléná naá ḥjondá, goŋaá o do dífie nnú gɔdɔ́yah.

Chapter 21

¹ Beləsenə bēebə o ná bó áganəna bēbēe. ² Go amó go óndə moçná ba Behébelée gojaá a bēemba geolé gáho, a yɔgɔnɔ nnyómá étáano na mmue; kané naá ya gátáano na gáandée, o déena a húme filii, a de soáa boóma. ² Go amó go óndə moçná ba Behébelée gojaá a bēemba geolé gáho, a yɔgɔnɔ nnyómá étáano na mmue; kané naá ya gátáano na gáandée, o déena a húme filii, a de soáa boóma. ³ Amónja a mbu úlé mokáa, a húme mokáa; amónja a mba lé na okódə, bá húminye oləŋjə. ⁴ Amónja ogónóo behé móo a mbaá mo fáá okódə, a báá bínéne baaná nehé, bá banómotó na bá bakódə, okódə na baaná béké bá ná óbenenɔnɔ na ogónóo béké, móo a húme mokáa. ⁵ Kané geolé gé amó gé gáleda gé amó: Mmaamana ogónóo bame, okódə bame na baábayó báme, ce légálégáa go húme filii, - ⁵ Kané geolé gé amó gé gáleda gé amó: Mmaamana ogónóo bame, okódə bame na baábayó báme, ce légálégáa go húme filii, - ⁶ hóclá, ogónóo behé a le go éda nehé naá Asanja, e éda nehé mekúigíi na gesé éna na ofídə, ogónóo béké a le go mo fága udíúu na gefága, geolé gé le go mo lbbenenɔnɔ go busío buimée naá buelí. ⁷ Mətə a amó a dúe ombólə behé go go bēemba geolé, móonyɔ a de ná bósə go húme naá mbódə yéeyə beolé béké húmenemú. ⁷ Mətə a amó a dúe ombólə behé go go bēemba geolé, móonyɔ a de ná bósə go húme naá mbódə yéeyə beolé béké húmenemú. ⁸ Amónja a de gɔnó feena ogónóo behé móonyɔ a mbaá básagá go mo gólo aŋja ogé, a fúmbe mətə uncoó a mo óndə; kané a le lbbə kane bogaaga bá go mo dúe go boénɔ búncodío, naá nnyimé ya ḥaa a á mo ḥaa edúu. ⁹ A amó a mo dúmbinye go ohaŋa béké, a ḥaa na geolé gá okódə géegə aŋja bá ḥananamó na babóla. ⁹ A amó a mo dúmbinye go ohaŋa béké, a ḥaa na geolé gá okódə géegə aŋja bá ḥananamó na babóla. ¹⁰ A amó a gólo okódə untió, naá gesene gá manyáanya, a de hóámá a de únə boóma naá bodáŋjə bá okódə ba busío, aké naá bela, aké naá bodáŋjə bá búmmue bóɔbə naá nebáná. ¹¹ Kané amónja a de hóágio moóma má módadó móonyɔ go busío béké, a ná bēemba ba ḥaa a húme naá boolé kane go soa boóma, kane go íŋjene muinyí. ¹² Mətə móonyɔ a ḥaa gólbá mətə a gúe, bá ḥaa mo fáá noséésényee ná nigúe. ¹³ Kané amónja a lé go dámbera go go kükene, bó bēemba gojaá Asanja móo a báá ná ubié mətə móonyɔ naá embógo yehé, nná go gedinye hoóma háaha o nú úndiemú móonyɔ moáne, a sala hóo. ¹⁴ Kané mətə a amó a góbamó ondimóní nónɔnɔ go nebelenebéayé, a mó óna naá moloolio mmoená, o mo káfona moáne aké naá gedáléná gáme mmeoná, go go mo óna. ¹⁵ Mətə móonyɔ a ḥaa gidée isée éna nnyeedíi, bá ḥaa mo fáá noséésényee ná nigúe. ¹⁵ Mətə móonyɔ a ḥaa gidée isée éna nnyeedíi, bá ḥaa mo fáá noséésényee ná nigúe. ¹⁶ Mətə móonyɔ a ḥaa ibé mətə, amo dúe éna a lbbeni nehé naá mó magálá, bá ḥaa mo fáá noséésényee ná nigúe. ¹⁷ Mətə móonyɔ a ḥaa yomédá isée éna nnyeedíi, bá ḥaa mo fáá noséésényee ná nigúe. ¹⁸ Aáŋja batə banómotó bá góla cáŋjə, bó húme gojaá ummuae a á gólbá ságóo na edáné éna na gibúme, kané a lbbeni a de mo óna, kané a bēemba naá ombéde na megidenine móonyɔ, ¹⁸ Aáŋja batə banómotó bá góla cáŋjə, bó húme gojaá ummuae a á gólbá ságóo na edáné éna na gibúme, kané a lbbeni a de mo óna, kané a bēemba naá ombéde na megidenine móonyɔ, ¹⁹ mətə móonyɔ a mbaá gólbá ságóo a de ná bea noséésényee, bó amó bó húme gojaá móonyɔ naá ombéde a bayega go fadegana, a húmene hanyó na gidímbo gáhē. A háanana kané go mo soena go medúgú méhé má buelí máama a díliminyemú, a gɔnɔ mo góɔdənɔ bó húme go éŋuge gáhē. ²⁰ Mətə a amó a góba geolé gáhē na gidímbo, onómotó éna okódə, geolé gé mo gúene go ombógo, ogónóo a semeganana nanoséésényee. ²⁰ Mətə a amó a góba geolé gáhē na gidímbo, onómotó éna okódə, geolé gé mo gúene go ombógo, ogónóo a semeganana na noséésényee. ²¹ Kané a amó a ḥamá budúgú búmmue, éna máandé, ḥɔyɔ; ogónóo a de ná bea noséésényee; goaké bó lómó muinyí méhé. ²² Amónja batə banómotó bá lé go cáŋjə, naá gobaganabagana, bá kükene okódə na ibume, bá ḥaa gojaá a bíene kane gefelé gíncodío, bá ná bea noséésényee ná go soa bóɔbə onóme ba okódə moáne a nú úhunemú, bá soa bóɔbə moáne naá busío bá besúmbí besene. ^{22 23 24 25 26} Amónja batə banómotó bá lé go cáŋjə, naá gobaganabagana, bá kükene okódə na ibume, bá ḥaa gojaá a bíene kane gefelé gíncodío, bá ná bea noséésényee ná go soa bóɔbə onóme ba okódə moáne a nú úhunemú, bá soa bóɔbə moáne naá busío bá besúmbí besene. Kané mbaga ye amó húmemú, o soanana geoyɔ go geoyɔ, niíso go niíso, niínyo go niínyo, ombógo go ombógo, gegóndá go gegóndá, bilókónyoo go bilókónyoo, mpéŋe go mpéŋe, ḥogónana go ḥogónana. Mətə a amó góba niíso ná geolé gáhē, aké gó onómotó, aké gó okódə, a mo áda niíso, a dómba go mo déena filii go besoená bá niíso nehé. ²⁶ Mətə a amó a góba niíso ná geolé gáhē, aké gó onómotó, aké gó okódə, a mo áda niíso, a dómba go mo déena filii go besoená bá niíso nehé. ²⁷ A amó gɔnɔmó báŋja niínyo ná geolé gáhē, onómotó éna okódə, a ná mo déena filii, go besoená bá niínyo nehé. ²⁸ Gúlúge ye amó e góba mətə onómotó éna okódə, modóŋjə, mətə ba ndiemi a dómbana a gúe, bá óna gúlúge moáne na adáné, bá de nyáá busugé bá yé, tónɔ moaté ba gúlúge a de beáa noséésényee. ²⁸ Gúlúge ye amó e góba mətə onómotó éna okódə, modóŋjə, mətə ba ndiemi a dómbana a gúe, bá óna gúlúge moáne na adáné, bá de nyáá busugé bá yé, tónɔ moaté ba gúlúge a de beáa noséésényee. ²⁹ Kané go gúlúge moáne, aáŋja bó do báá oŋjendə, yá yé yá go góba mətə modóŋjə, bá l̄senenɔnɔ moaté ba yé, kane a lbbeni a de ye beŋé, bá ná óna gúlúge na adáné, ye amó ye óna mətə onómotó éna okódə, moaté ba yé a bea noséésényee ná nigúe. ³⁰ Bá amó bá sólegənɔ moaté besená go go fáŋja geoyɔ gáhē, a soa

buimée bóobó bá ná mo sólegenomó. ³¹ Góogó gúlúge yéeyo ε ná góbamó moená onómotó éna ba okódó; bá gumbene geloseno géegé. ³¹ Góogó gúlúge yéeyo ε ná góbamó moená onómotó éna ba okódó; bá gumbene geloseno géegé. ³² Kané gúlúge ye amó ε góba geolé modónjó, aké onómotó, aké okódó, bá soena moaté ba gele tóseno nitino na séodó, bá gōnō go óna gúlúge na adáné. ³³ Mōtō a amó a déena nobéláa kane go buige, éna a díme nobéláa a lōbō kane go nó buige, gúlúge éna abanabébea, bó obena kóo, ³⁴ Mōtō a amó a déena nobéláa kane go buige, éna a díme nobéláa a lōbō kane go nó buige, gúlúge éna abanabébea, bó obena kóo, ³⁴ móonyo moáne a soena na muinyí, moaté ba gidúgé besoená béebe bé háananamó na nnyama ya ndiemi; gigúe gá nnyama gé óbonenó nehé. ³⁵ Gúlúge ya mōtō ye amó ε góbamó na modónjó má yé gúlúge ya mōtō untio, yéeyo ε gúe, bá dûe gúlúge ya kósó, bá ába beonogná; bá ába tóno gigúe. ³⁵ Gúlúge ya mōtō ye amó ε góbamó na modónjó má yé gúlúge ya mōtō untio, yéeyo ε gúe, bá dûe gúlúge ya kósó, bá ába beonogná; bá ába tóno gigúe. ³⁶ Kané aája gúlúge yéeyo ye úle ε gidenine modónjó cóá, gó moaté ba yé a lōbomó a de góolé gedombó gá go yebene, moaté ba ndiemi a nga soáa gúlúge go gúlúge, a gólo gigúe gá gúlúge.

Chapter 22

¹ M̄t̄ a amó a fíolidio gúlúge éna mōná ba gedómbáa, a dúe éna a nyáa, a ná soa gúlúge étáan̄ go gúlúge mmue, baaná bá bedómbáa benni go gedómbáa gímmue. ² Kané bá amó bá gídiginye un̄gíbi naá buelí go gó ibene, bá mo gumbene bá gide, a gúe, bá de ná bó banena geoba gá ngónana go busío moáne; ³ kané amónja geonyá gé ná lé go bonya, bá ná bó banena geoba gá ngónana naá boayá bá un̄gíbi ba ndiemi. Un̄gíbi a ñga gundíe ob̄ moáne; kané amónja a de báa na boóma, bá mo dúe go buíbi béké; ⁴ kané éna bóob̄ a lómó ibéelú bó gá lé naá mó embóbḡ bogós̄: gúlúge, abanabébea, éna mōná ba gedómbáa, a gundie buimée bóob̄ na gigídenine gá bó. ⁵ M̄t̄ a amó a díenjedieniemú ntémé éna magónédá má meéte má besamó bá m̄géb̄, a amó a déenamó bidúḡ béké báa kékáa naá ntémé ya ságóo, a ñga soáa na benóngó bá masanjá bá ntémé yéhē. ⁶ M̄t̄ a amó a díenjedieniemú ntémé éna magónédá má meéte má besamó bá m̄géb̄, a amó a déenamó bidúḡ béké báa kékáa naá ntémé ya ságóo, a ñga soáa na benóngó bá masanjá bá ntémé yéhē. ⁶ Bá amó bá ágēna ufiló, yó báá luméné na cendé, kané belée naá páñá éna ténée ténée, mó lo go lík̄, éna ntémé e lík̄, bó núnemú m̄t̄ m̄oñyo a mbaá ágéná ufiló yá ndiemi, a soanana ob̄ moáne. ⁶ Bá amó bá ágēna ufiló, yó báá luméné na cendé, kané belée naá páñá éna ténée ténée, mó lo go lík̄, éna ntémé e lík̄, bó núnemú m̄t̄ m̄oñyo a mbaá ágéná ufiló yá ndiemi, a soanana ob̄ moáne. ⁷ M̄t̄ a amó a fáamó ságóo untíó moóma go go bédegen, aké muinyi éna boóma búntíó, bá le go nco go ibene moóma m̄oñmo naá nnyanjá ya ságóo moáne, un̄gíbi a ná gundenye moóma m̄oñmo, boóma buimée na gigídenine gá bó, bá amó bá mo énamó. ⁷ M̄t̄ a amó a fáamó ságóo untíó moóma go go bédegen, aké muinyi éna boóma búntíó, bá le go nco go ibene moóma m̄oñmo naá nnyanjá ya ságóo moáne, un̄gíbi a ná gundenye moóma m̄oñmo, boóma buimée na gigídenine gá bó, bá amó bá mo énamó. ⁸ Amónja un̄gíbi a de énégá, moatéé ba nnyanjá a ñga díeléméná naá busío bá Asaňa, a básáaga gojaá a lé kane go dálā ombóbḡ naá besé ya ságóo behé. ⁹ Naá bosóm̄ buimée bá monóngolí bó bádáfa gúlúge, abanabébea, mōná ba gedómbáa, gela, éna boóma bá go yíme, bá amó béké éda go gálagala go boóma moáne aké ñkáde! Odóe yá bosóm̄ yóoyó bat̄ báandé bá lómó cunjí go bó yó né éda húme naá Asaňa; m̄t̄ m̄oñyo Asaňa a ná mo fáamó geoba naá bosóm̄ a ñga gundenye ságóo ob̄ moáne na gigídenine. ¹⁰ M̄t̄ a amó a fáa ságóo behé go gebéndá, gúlúge, abanabébea, mōná ba gedómbáa, éna nnyama aké ehanéé, bó lo go béemba gojaá nnyama ye á gúé, ye á méncégá gegóndá, éna aké gojaá bí iibé, m̄t̄ kane go éna, ¹⁰ M̄t̄ a amó a fáa ságóo behé go gebéndá, gúlúge, abanabébea, mōná ba gedómbáa, éna nnyama aké ehanéé, bó lo go béemba gojaá nnyama ye á gúé, ye á méncégá gegóndá, éna aké gojaá bí iibé, m̄t̄ kane go éna, ¹¹ hóoló gobálea go ufíno yá Kane Mesúge gó ñgaá ganémédá naá kadégradéé ya bat̄ báaba bá díigiemú, ságóo m̄oñyo a mbaá géndégéná gidúḡ a le go gáleda danjédañe gojaá a lé kane go ága ombóbḡ naá besé ya ságóo behé; moaté ba gidúḡ o oliminyo ñgoyáamó yéeyo, tóno bá de ñgá suugenye ba go géndegená gidúḡ gojaá a gundie. ¹² Kané aánja bá mbi ibé nnyama naá mó nnyanjá, a ná béemba naá gegaja gá gogundinye moaté ba yé. ¹³ Amónja gekándáa gá nnyama gé gá mbaá gumbéné gidúḡ, a amó a dífie nōo, bá de ná mo suugenye go go gundie. ¹⁴ M̄t̄ a amó a bɔl̄o gidúḡ gá ságóo behé, bó húme gojaá gidúḡ géeḡ gé á méncégá éna gé á gúé, moaté ba gé kane hóo, gogundie gó háanana go béemba. ¹⁴ M̄t̄ a amó a bɔl̄o gidúḡ gá ságóo behé, bó húme gojaá gidúḡ géeḡ gé á méncégá éna gé á gúé, moatéé ba gé kane hóo, gogundie gó háanana go béemba. ¹⁵ Kané moatéé ba gé a amó a béemba hóo naá gecaména gá goméncéga éna gogúe, gogundie gó do ná béemba. Kané éna bá mba soáa muinyí go go býoyoḡna na nnyama go gecaména, e méncéga, éna e gúe, muinyí m̄oñmo bá mbaá fáa mó háanana. ¹⁶ M̄t̄ a amó bɔñø ombóla m̄oñyo a gá lómó na mmukú, kane geøjenø, a gønø bédemana nehé, a ná soa befancó bá gigiñe, a gunde a mo gólo ogé. ¹⁶ M̄t̄ a amó bɔñø ombóla m̄oñyo a gá lómó na mmukú, kane geøjenø, a gønø bédemana nehé, a ná soa befancó bá gigiñe, a gunde a mo gólo ogé. ¹⁷ Kané isée ba ombóla a amó a mo íme ombóla béké, m̄t̄ m̄oñyo a soa befancó béké béké lómó sómbáalú go bimmukúkú bá babóla. ¹⁸ O do ná déena oseoséo ba okód̄ ogóso. ¹⁸ O do ná déena oseoséo ba okód̄ ogóso. ¹⁹ M̄t̄ m̄oñyo a bédeménamó na gidúḡ a háanana na noséésenyéé ná nigúe. ²⁰ M̄t̄ m̄oñyo a ñgaá fáa baasaňa bóncodío bebabáágá, aánja caá Kane Mesúge, bá ñga mo sencégá naá púugie. ²⁰ M̄t̄ m̄oñyo a ñgaá fáa baasaňa bóncodío bebabáágá, aánja caá Kane Mesúge, bá ñga mo sencégá naá púugie. ²¹ O do ná séesenye un̄junyí ba m̄t̄, o do mo ágá go boolé; goaké no mba lé naá boolé naá gedéñgo gá Egílbítene. ²² O dó ñgá cíkilinye gisí gá okód̄ odémá, aké cíinini. ²² O dó ñgá cíkilinye gisí gá okód̄ odémá, aké cíinini. ²³ Go amó o ñjanana nōo, bá báá ncó mbanjedéna; nnó ób̄o mbií yabó; ²⁴ mpímí yame e ná bolega, nnyó fúugie na kalaf̄; gó bakód̄ bényó bá ñgaá síené bisí, baaná bényóo cíinini. ²⁵ Go amó o bolio m̄t̄ ba boéno báme muinnyí, osógasoga m̄oñyo a gégamó nah̄, o do bógolí naá mó boayá aña bedúi muinnyí, o do mo sóégéná bedálá ba go biene. ²⁵ Go amó o bolio m̄t̄ ba boéno báme muinnyí, osógasoga m̄oñyo a gégamó nah̄, o do bógolí naá mó boayá aña bedúi muinnyí, o do mo sóégéná bedálá ba go biene. ²⁶ Go amó o gólo go gebéndá gela gá ságóo bah̄, o mo gé gundinye buisí kane go bédemena; ²⁷ goaké ból̄o sotáa ya gebáboa gché go isió, a gaá ná gonjó bécubene na ekáde ná ombédé o? A amó a nco mbanjedéna, nná mo ób̄o, goaké ndé na odémá yá mahana. ²⁸ O dó ná bós̄o go yoméd̄ Asaňa, éna o yoméd̄ mōná ba ufuñe yá

boéno báhō.²⁸ O dó ná bósó go yɔmedɔ Asaŋa, éna o yɔmedɔ moɔnó ba ufuŋe yá boéno báhō.²⁹ O do ná bósó go núgie gecamēna gá go páanana modɔmbóo má masáŋa máhō, éna gá go fúne camó sáhō. O ná nco go buelí báme moɔnó ba busío go békíene ba bahaŋa báhō.³⁰ O do ná bósó go núgie gecamēna gá go páanana modɔmbóo má masáŋa máhō, éna gá go fúne camó sáhō. O ná nco go buelí báme moɔnó ba busío go békíene ba bahaŋa báhō.³¹ O ná ága tónó go boayá go busío báme, moɔnó ba busío go békíene ba ginnyeedíi gáhō gá gúlúge, gá gedómbáa; a bédemana na nnyeedíi medúgú mátáanɔ na búmmue aŋa a békíenemú; o lo mo páa naá buisí bá gánnámanyéε.³¹ No ḥŋa békíembá go busío báme bimmúmpúu bá batɔ. No do nyáá gigúe gá nnyama géege bimmóndó békíenemú.

Chapter 23

¹ O do ná ḥa o sélemendenye biungulú bá kane kóo. O do ná bénebiginye na ohándá go go ḥanana ḥgominyo ya kane kóo. ² O do ḥgá bénebiginye na gitúu go go ḥanana gebé; naá undukí yá móglala, o do, ná gunde nnyimé ya gitúu go bóobó bó lómó bó do békimbá mamma, go go dómbena boténée. ³ O do gundé nnyimé ya osógasoga naá gosómba gesene géhé. ⁴ Go amó o lumene na gúlúge ya obelóbelo bahó e báa go nana, éna aké abanabébea béké, o nco mo gundine na yé éna nehé. ⁴ Go amó o lumene na gúlúge ya obelóbelo bahó e báa go nana, éna aké abanabébea béké, o nco mo gundine na yé éna nehé. ⁵ Go amó go éna abanabébea ba obelóbelo bahó genóé gé báa mane go mo mánegena, aája o sumbugugene mo siisie genóé, mo óhígínyóomú go siisie genóé. ⁶ O do góól gesene gá osógasoga, o gé baga naá dofáná. ⁶ O do góól gesene gá osógasoga, o gé baga naá dofáná. ⁷ O do sómbá gesene kane boténée, o gunde o do óná naá gesene móto móonya a lómó ediíyi éna ténee ya móto; goaké ce ná déena geoba gá móto móonya a lómó ombógo kóo. ⁸ O do hóámá o do géndég: áná páaná sá mebeé, goaké páaná sá mebeé sé áganena bató bá ongiso pónyées bigélí, sé ḥonj nónjolonyo gelémbe gá beténée bá bató. ⁹ O do ágá naá boolé uñunyí ba móto, no íyimene geóbegó gá uñunyí ba móto, goaké no mba lé biinyí naá gedójo gá Egibítene. ¹⁰ Nnyómá étáanó na mmue súge, o yōgōnō o góona masámá, o sája besamó. ¹⁰ Nnyómá étáanó na mmue súge, o yōgōnō o góona masámá, o sája besamó. ¹¹ Kané naá nnyómá ya gátáanó na gáandéé, o déena cí e gundene; basógasoga báaba naá boéno báhó bó óbóna bese na befólena, nnyama sá gesogó sé nyáanana bóobó bó ḥngaá síénénée go ntémé. O ḥa nōo caña mmue go ntémé sá magónédá má mógebó na sá má megúdé. ¹² Medúgú mätáanó na búmmue, o yōgōnō meelí máhó. Kané buisí bá gátáanó na gáandéé, o dúuge, gojaá tónó gúlúge yahó na abanabébea bahó mó díugide, tónó moenó ba geolé gáhó na uñunyí móonya naá mamó nnyaná bá bea gofugide. ¹² Medúgú mätáanó na búmmue, o yōgōnō meelí máhó. Kané buisí bá gátáanó na gáandéé, o dúuge, gojaá tónó gúlúge yahó na abanabébea bahó mó díugide, tónó moenó ba geolé gáhó na uñunyí móonya naá mamó nnyaná bá bea gofugide. ¹³ No beje belseno biimée békébé ndómó nyó oyánáalú, no lo go ḥa no do buñé ufíno yá baasaña bóncodío: bá de hóámá bá do óbó bó húmene naá nyuudé náhó. ¹⁴ Eñendó edadó go nnyómá, o leebenyé bibíné go go mbúlugene. ¹⁴ Eñendó edadó go nnyómá, o leebenyé bibíné go go mbúlugene. ¹⁵ O beje gibíné gá beléde bá kane ondó yá go fudugenye; medúgú tisi mätáanó na máandé, naá gecamena géege gé lómó dílimínyéelú naá ofé yá beondá bá ḥkené, o nyáanana beléde bá kane ondó yá go fudugenye, gōgō aja mmbáa go fáá gelesen; goaké bó lómó naá ofé yá ndiemi góo o mbaá húmē naá Egibítene; móto a le go békembá a de úlé naá busío báme embógo ehandé. ¹⁶ O beje gibíné gá moóma modómbó, moóma má busío má buelí báhó, buimée bóobó o mbaá gónáa naá ntémé; tónó na gibíné gá masája, naá mamáná má nnyómá, aja o ná ḥamó o báá go bándena naá ntémé besamó bá buelí báhó. ¹⁶ O beje gibíné gá moóma modómbó, moóma má busío má buelí báhó, buimée bóobó bóobó o mbaá gónáa naá ntémé; tónó na gibíné gá masája, naá mamáná má nnyómá, aja o ná ḥamó o báá go bándena naá ntémé besamó bá buelí báhó. ¹⁷ Eñendó go nnyómá, benómtó biimée béké ḥgu úlénée naá busío bá Daadáa, Kané Mesúge. ¹⁸ O do do ḥgá fáa na geléde géege gé lómó fudúgíelú gebáágá gá manójó má nnyama yéeyé go ónamó go mbúlugie yame, gōnó bá de békéná megúdé má nnyama moáne na budúgú má húme geyéné. ¹⁸ O do do ḥgá fáa na geléde géege gé lómó fudúgíelú gebáágá gá manójó má nnyama yéeyé go ónamó go mbúlugie yame, gōnó bá de békéná megúdé má nnyama moáne na budúgú má húme geyéné. ¹⁹ O né édana naá nnyaná ya Kané Mesúge, Asaja bahó, na basamó bá busío bá cí. O do hóámá o do námbá moenó ba gedómbáa naá mabáanye má nnyeedii. ²⁰ Éná, ḥngaá dóma naá busío báhó, éngelésé ba gibeje gáhó naá pé, a gōnō go éda go bulie naá hoóma háaha ndómó gedielú. ²⁰ Éná, ḥngaá dóma naá busío báhó, éngelésé ba gibeje gáhó naá pé, a gōnō go éda go bulie naá hoóma háaha ndómó gedielú. ²¹ O bégumbene bese naá busío béké, o gōnō go óbeno ukelú yéhé; o do édá mpáló nehé, gojaá a de ná boso go héehinye békégo bényó, goaké ufíno yáme yó lé naá móo. ²² Kané go amó go óbeno ukelú yéhé, o gōnō go óbó buimée bóobó nná go oyanamó, nná békembá obelóbelo ba babelóbelo báhó, nnoanana na báaba bá go nuigenemú. ²³ Éngelésé bame a né enda naá busío báme, a go indenyé naá bató bá Ámolo, naá Behitíte, naá Bepelesíte; naá bató bá Kána, naá Behefíte, na naá Beyebusíte, yomóo nde go fúugie bató bóobó púmú. ²³ Éngelésé bame a né enda naá busío báme, a go indenyé naá bató bá Ámolo, naá Behitíte, naá Bepelesíte; naá bató bá Kána, naá Behefíte, na naá Beyebusíte, yomóo nde go fúugie bató bóobó púmú. ²⁴ O do ná cúbimenene naá busío bá baasaña bá bató bóobó go go bó búlugene, o do ná bó bóyogónen; o do béisénjéyé bató bóobó naá gobóglonj gábó, kané o ná bó gadamó o gunde o buhe moocó mábó. ²⁵ No bóyogónen Kané Mesúge, Asaja bényó, góo tónó a ná fonamó manyáanya ményó na miimpo ményó má go bónyo, tónóna egóná halaháláa nahó. ²⁶ Aké okódó ba go kúsinye gojaá a lé na ibume a de ná békembá naá gedójo gáhó, aké tónó gehoádá gá okódó. Nná hóogio medúgú má geoyó gáhó. ²⁶ Aké okódó ba go kúsinye gojaá a lé na ibume a de ná békembá naá gedójo gáhó, aké tónó gehoádá gá okódó. Nná hóogio medúgú má geoyó gáhó. ²⁷ Nná dóma melili bame naá busío báhó, tiejdie meéno miimée máama o ná ḥamó o bola hóo, kōnō fíidenye nnyimé go babelóbelo báhó biimée. ²⁸ Nná dóma bimpúnyi naá busío báhó, béké gúne halaháláa

naá nah̄ Behifíte, bat̄ bá Kána t̄n̄o na Behetíte.²⁹ Bó do báá goana go nnyómá mmue góo nná bó gúnemú halaháláa nah̄, go bofoá bá goñaá cí e síene ḡod̄oó, bó ña aña nnyama sé lómó ba go go hóogino sé go b̄oñeno.³⁰ Nná ña mbó gúne s̄oñe s̄oñe halaháláa nah̄, bó húme aña o ná degemú omban̄ yá bat̄, o báháa go go góo ged̄oñ̄o.³¹ Nná ña mbó gúne s̄oñe s̄oñe halaháláa nah̄, bó húme aña o ná degemú omban̄ yá bat̄, o báháa go go góo ged̄oñ̄o.³² Nná dánda embálá ya cí yah̄ a bayega naá mán̄é má Goéla, bó éda húme naá mán̄é má Befilisiténe, a ḡon̄a bayega naá giolóo gá bodéagadé, a nco húme naá osaá; goaké nná nyó díune naá embáḡo bat̄ bá ged̄oñ̄o moáne, o bó gúne naá mamó busío.³³ O do ná lada bugúle nabó, aké na baasaña bábó.³⁴ Bá de ná lukumene naá ged̄oñ̄o gáh̄o, na bofoá goñaá bá go ubie o ña gel̄go naá boayá báme; o ná bóȳoḡoneño baasaña bábó, bó b̄eemb̄a edámb̄o go busío báho."

Chapter 24

¹ Asaŋa go oyana Mósese a amó: "Bóléga anáa Kane Mesúge, maamóo na Áləŋə, Nádaba na Ebíhu, oləŋə na bafeanóo bá Éselahéele otíno ádadó na bóódó, no cúbimenene go cí halaháláa name." ² Mósese mokáa a ná báyekénamó mekúígii na Kane Mesúge; báaba bóncodío bá de hóámá bá de báyekéná, tóno boéno bó do bólégá oləŋə nehé." ³ Mósese go nco gunde, go oyanena boéno buimée dogálō dá Kane Mesúge na bicele béké biimée. Boéno buimée go gundie ukelú táŋé yúmmue bá amó: "De ná ḷanana boóma buimée bóobó Kane Mesúge o oyamó." ⁴ Mósese go nco gunde, go oyanena boéno buimée dogálō dá Kane Mesúge na bicele béké biimée. Boéno buimée go gundie ukelú táŋé yúmmue bá amó: "De ná ḷanana boóma buimée bóobó Kane Mesúge o oyamó." ⁵ Mósese go óŋo dogálō duimée dá Kane Mesúge. Géhé go fadegená na geyéné túlubú; go fóaga gedáléná gembádáa gá ogondó, go dílimenye adáné yóódó na áhandé go egúli yóódó na áhandé yá Éselahéele. ⁶ Góo a dómamó bétombóo bá bató, baaná bá Éselahéele, go go fáanana Asaŋa békáágá bá go lókononyo, bá gunde bá sésa benóme gá gúlúge ikelú go békáágá bá go békígi. ⁷ Góo a dómamó bétombóo bá bató, baaná bá Éselahéele, go go fáanana Asaŋa békáágá bá go lókononyo, bá gunde bá sésa benóme gá gúlúge ikelú go békáágá bá go békígi. ⁸ Mósese go bóŋo nenaná ná manójó má nnyama, go ágana naá benemba, a bá sugúné máama móncodío naá gedáléná. ⁹ Góo a gólmó kálata ya gelada bugúle, go ye bana naá busío bá boéno; boéno tóno bó amó: "De ná ḷanana buimée bóobó Kane Mesúge a á nō oyáa, de gōnō go óbeno." ¹⁰ Góo a gólmó kálata ya gelada bugúle, go ye bana naá busío bá boéno; boéno tóno bó amó: "De ná ḷanana buimée bóobó Kane Mesúge a á nō oyáa, de gōnō go óbeno." ¹¹ Mósese go gólmó manójó máama naá benemba, go éda go ságana boéno, a gálagala a amó: "Manójó má gelada bugúle bóobó Kane Mesúge a ná góda nenyó gogó aŋa dogálō dóodó duimée mámáa." ¹² Mósese go bóléga nehé na Áləŋə, Nádaba na Ebíhu, oləŋə na bató bafeanóo bé Éselahéele otíno ádadó na bóódó. ¹³ Mósese go bóléga nehé na Áləŋə, Nádaba na Ebíhu, oləŋə na bató bafeanóo bé Éselahéele otíno ádadó na bóódó. ¹⁴ Góo bé énamó Asaŋa ba Éselahéele; naá begóndá béké cí, bó mba lé aŋa gigedie gá geláase séngélégédé, gogó aŋa mmoená moaté moate naá bummuimpúu bá yé. ¹⁵ Kane Mesúge a lé kane go anega ombógo yéhé go nenaná ná bató bé Éselahéele báaba bá mbaá le iyídeelú. Bá mbe éná Asaŋa, kóo bá nyáanyamó bá báá bónyonónoo. ¹⁶ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Bóléga anáa ndómó naá ogondó, o géga hóo; nná go íjene begóggó bá adáné, gicelle na beləseno móomó ndómó óŋjóolú gonaá bató bé éda go hóona." ¹⁷ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Bóléga anáa ndómó naá ogondó, o géga hóo; nná go íjene begóggó bá adáné, gicelle na beləseno móomó ndómó óŋjóolú gonaá bató bé éda go hóona." ¹⁸ Mósese go biene pé, oləŋə na Yosúe, umbóyogóní béké, kóo a bólégamó naá ogondó yá Asaŋa. ¹⁹ Mósese go oyana bafeanóo a amó: "Có gégnáamó nōnō háalá, bó éda húme aŋa de gaá ná gōnō nco gunde naá boaya bényó. Éna nōnō, Áləŋə nehé na Úlu bá gaá síéné nenyó; mōtō a amó a békemba na bosóm, a bó éna bóo." ²⁰ Mósese go oyana bafeanóo a amó: "Có gégnáamó nōnō háalá, bó éda húme aŋa de gaá ná gōnō nco gunde naá boaya bényó. Éna nōnō, Áləŋə nehé na Úlu bá gaá síéné nenyó; mōtō a amó a békemba na bosóm, a bó éna bóo." ²¹ Mósese go bóléga naá ogondó, nogálámbá go boa ogondó. ²² Nigúmi ná Asaŋa go nco lukumene naá ogondó yá Sineyí, nogálámbá nō báá né boáa medúgú mátáano na búmmue. Naá budúgú bá gátáano na gáandé, Kane Mesúge naá nogálámbá gadé go dónjeno Mósese. ²³ Maleŋə má nigúmi ná Kane Mesúge má mba lé aŋa gegonyegonye gá íyuke naá tóni ya ogondó, naá go éna gá baaná bá Éselahéele. ²⁴ Mósese go bóydegengó naá nogálámbá gadé, bo bóléga ogondó. Mósese a mba dúmbié naá ogondó siisii otíno áhandé na edúgú otino áhandé.

Chapter 25

¹ Kane Mesúge go gálagala Mósese, go oyeda amó: ² "Oyána baaná bá Éselahéele. Ngá bá ñgúlene na gebáágá; no gé géndegena go busío báme go embógo ya móto unkimée móonyo a ná ñamó u úle na gé na genogó gá odémá.³ Moóma go bembáágá móomó no ná ñamó no géndegana go embógo yabó mó lómó: góolo, gekónjo gá muinyí na gekónjo gá mopító;⁴ Moóma go bembáágá móomó no ná ñamó no géndegana go embógo yabó mó lómó: góolo, gekónjo gá muinyí na gekónjo gá mopító;⁴ mbáaga sá bela na dobele dá búlume bulúme, dá mbéléjenye na dá mélaga, nogáalú na ndebe ya ntóna na binúmpe bá mbúnyi;⁵ beebá bá bémongaló fúénéné fúénéné dobele dá goéla, tóna na beebá bá nnymama ya miimpo bá amó dofénje; boéte bá akaséa;⁶ megúdé go geagéná balámba, befofaga go megúdé má go fúebe, tóna go gefofaga gá alabénda;⁷ adáné yá ntóna onígisi, na yóncodío gonó go go leña gela gá buelí bá nigumi na gége gá gesaso.⁸ Bá ná póagena kégéná, ngéda go géga naá kadégradé yabó.⁸ Bá ná póagena kégéná, ngéda go géga naá kadégradé yabó.⁹ No ná gedie gincumu na moóma muimée móomó mó ná bémbará kóo naá mbódo ya gieninye gége nná go dufenyemú.¹⁰ Bá ná gedie gisimbí gá bugúle na boéte bá akaséa, méda mémmue na gigísi go goompó, gigísi gá méda go mmendé ya gé.¹⁰ Bá ná gedie gisimbí gá bugúle na boéte bá akaséa, méda mémmue na gigísi go goompó, gigísi gá méda go mmendé ya gé.¹¹ O gé lindenye na góolo ya mammana, gadéé aya hanyó, go ága ogonjo yá góolo o géngelidie.¹² O gé dúnene becáká bá góolo bínni, o bé ágana naá embúne yá gé énni, becáká béandé boayá, béandé boayá.¹² O gé dúnene becáká bá góolo bínni, o bé ágana naá embúne yá gé énni, becáká béandé boayá, béandé boayá.¹³ O góombó beampa na boéte bá akaséa, o bé lindenye na góolo.¹⁴ O lo go dúmbenye beampa naá becáká béebe naá maayá má gisimbí gá gelada, bé dígune go go bádóegana gisimbí gá gelada;¹⁵ beampa bá de ná lóbeno naá becáká bá gisimbí gá gelada; bá de édá go bá úlenye.¹⁵ beampa bá de ná lóbeno naá becáká bá gisimbí gá gelada; bá de édá go bá úlenye.¹⁶ O ná ága naá gisimbí gá gelada bisúnigéné báme, béebe nná go íjenemú.¹⁷ O gedie gigindigéníne gisimbí na góolo ya moaté moate, goompó gá gé gó bémbará méda mémmue na gigísi, gigísi gá méda go mmendé.¹⁸ O dúnene bieninye bá béngelesé béandé na góolo, o gide góolo go go bá dúnene, naá maayá máandé má gigindigéníne gisimbí;¹⁹ o dúnene gieninye gá éngelésé bábo boayá, o dúnene gímmue gonó bábo boayá; no ná dúnene bieninye bá béngelesé bá húmene naá gigindigéníne naá maayá má gé.¹⁹ o dúnene gieninye gá éngelésé bábo boayá, o dúnene gímmue gonó bábo boayá; no ná dúnene bieninye bá béngelesé bá húmene naá gigindigéníne naá maayá má gé.²⁰ Bieninye bá béngelesé bá ñga bémbará bebaga sancónaalú, bá kúbimenene gigindigéníne gisimbí na bebaga bábo, bá gunde bá núnunenine ceñe; mosio mábó má núnue gigindigéníne gisimbí gá gelada bugúle.²¹ O ná ága gigindigéníne naá gisimbí, o lo go ága naá gisimbí bisúnigéné báme, béebe nná go íjenemú.²² Hóoló góo de ná ñamó de lumenene hóo; naá mmoená ya gigindigéníne gisimbí, naá kadégradé ya bieninye bá béngelesé béandé béebe tálé naá gisimbí gá gelada, nná go íjene belseno báme go busío bá baaná bá Éselahéele.²² Hóoló góo de ná ñamó de lumenene hóo; naá mmoená ya gigindigéníne gisimbí, naá kadégradé ya bieninye bá béngelesé béandé béebe tálé naá gisimbí gá gelada, nná go íjene belseno báme go busío bá baaná bá Éselahéele.²³ O gedie tábelá na boéte bá akaséa; méda mémmue go ténee, gigísi gá méda go mmendé, boyáñé bá yé bá dómbededa gigísi gá méda.²³ O gedie tábelá na boéte bá akaséa; méda mémmue go ténee, gigísi gá méda go mmendé, boyáñé bá yé bá dómbededa gigísi gá méda.²⁴ O ye lindenye na góolo ya mammana, o ye leña na ogonjo yá góolo o ye géngelidie.²⁵ Naá maayá, o sala elonjo ya ndeñjo, go ágan kóo egonjo na góolo o géngelidie.²⁵ Naá maayá, o sala elonjo ya ndeñjo, go ágana kóo egonjo na góolo o géngelidie.²⁶ O dúnene go busío bá tábelá becáká bá góolo bínni, o be cékigenye naá edú yá tábelá inkimée énni, anáa bégondó bá yé bínni.²⁷ Beçáká bá de ná bémbará mekúigüi na maayá, bá géndegana beampa go go bádóegana tábelá.²⁸ O góombó beampa na boéte bá akaséa, o bá lindenye na góolo; bá de ná bá dígune go go bádóegana tábelá kóo.²⁸ O góombó beampa na boéte bá akaséa, o bá lindenye na góolo; bá de ná bá dígune go go bádóegana tábelá kóo.²⁹ O ná gedegedie go busío bá tábelá: mubúdigí, kóo na bibónyínó, na mumúmbudigí, moóma móomó mó ná ña mó dígune go bembáágá bá mogébo; o mo dúnene na góolo ya mammana.³⁰ O ná dálana naá tábelá beléde bá bembáágá becamena biimée naá yomó busío.³¹ O ná dúnene gedáléná balámba na góolo ya mammana, o gé gedie na góolo ya go dúnene; kimbogó, mbogó, bióli na besamó, muimée móomó mó ñga bémbará udúne táñé yúmmue.³¹ O ná dúnene geágéná balámba na góolo ya mammana, o gé gedie na góolo ya go dúnene; kimbogó, mbogó, bióli na besamó, muimée má gé móomó mó ñga bémbará udúne táñé yúmmue.³² Etáfe etáano na yúmmue e ñga bémbará e húmene naá maayá má gé; edadó boayá, edadó gonó bábo boayá bá geágéná balámba.³³ Bó ñga bémbará naá otáfe yúmmue, bióli kóo bédadó naá gieninye gá cígúdu, tóna na besamó na falówa; naá otáfe gonó yúncodío bióli kóo bédadó naá gieninye gá cígúdu, na besamó na falówa; bá ñga bémbará nóno canja mmue go etáfe inkimée etáano na yúmmue yéeye e húmenemú naá gieninye gá cígúdu, tóna na besamó na falówa; naá otáfe gonó yúncodío bióli kóo bédadó naá gieninye gá cígúdu, na besamó na falówa; bá ñga bémbará nóno canja mmue go etáfe inkimée etáano na yúmmue yéeye e húmenemú

naá geágéná balámba.³⁴ Naá mbógo ya geágéná balámba, bióli bé ñga béeimbá hóo binni naá bieninye bá cígúdu, na besamó na falówa.³⁵ Gesamó gímmue gé ñga béeimbá naá cí ya etáfe ehandé yéeye e húmenemú naá mbógo ya geágéná balámba, gesamó gónó gímmue naá etáfe incodío ehandé, tóno gímmue gónó naá etáfe yéeye incodío ehandé; nóonó bó béeembá caña mmue go etáfe iñkimée etáanó na yúmmue yéeye e húmenemú naá geágéná balámba.³⁶ Gesamó gímmue gé ñga béeimbá naá cí ya etáfe ehandé yéeye e húmenemú naá mbógo ya geágéná balámba, gesamó gónó gímmue naá etáfe incodío ehandé, tóno gímmue gónó naá etáfe yéeye incodío ehandé; nóonó bó béeembá caña mmue go etáfe iñkimée etáanó na yúmmue yéeye e húmenemú naá geágéná balámba.³⁷ Besamó na etáfe ya geágéná balámba mó ñga béeimbá oløjo: geágéná balámba giimée gé béeembá dúnéelu na góolo yéeye bá gidemú, góolo ya mammána.³⁸ O ná gedie lámba etáanó na éhandé, sé béeembá naá geágéná balámba, sé seemenye ceñe.³⁹ Bekókénó bá gé na mudógódoggó má madóo, muimée mó ñga béeimbá gedielú na góolo ya mammána.⁴⁰ Bá ñga dúné geágéná balámba na moóma má buelí má gé muimée na kilo sá góolo nitíno na séódó.⁴¹ Núúnée, o gedie buimée naá giennyé géegé go énanamó háalá naá ogondó.

Chapter 26

¹ O ná fóaga gincumu na mbáaga séédó nogánogá na ndebe sá ntóno, mbáágá námbánámbá na dobelé dá bulúme bulúme, dá mbéleñenye na goéla; o dela kóo bieninye bá beéngelése na ombógo yá móto ba eládo. ² Mbáaga iñkimée ε ḥga béémbá méda móódó na máandé go goɔmpo, méda máandé go mmendé; nóonó méda canja mmue go mbáaga iñkimée. ³ Mbáaga étáano sé ḥga béémbá nembiélú émuée, étáano séese síncodío sé béémba nembiélú nōo canja mmue. ⁴ Go ágana dobábá dá bulúme bulúme naá boayá bá mbáaga ya mesúgudinye má ginembie gá busío, o ḥja nōo canja naá boayá bá mbáaga ya mesúgudinye má ginembie gá gáandé. ⁴ Go ágana dobábá dá bulúme bulúme naá boayá bá mbáaga ya mesúgudinye má genaba gá busío, o ḥja nōo canja mmue naá boayá bá mbáaga ya mesúgudinye má genaba gá gáandé. ⁵ Go ága dobábá biseli otíno áhandé na dóódó naá gebambaga gá genaba gá busío, o ḥja nōo canja mmue naá gá gáandé, go ága kóo dobábá biseli otíno áhandé na dóódó; biseli bá dobábá béebó bé lumenene bé na be. ⁶ O gedie binúmenye bá góolo otíno áhandé na bóódó, o le go ledinye benambaga bá benaba gímmue na soggó na binúmenye. Gincumu gé le go béémba boóma búmmue. ⁷ O ná noga mbáaga na binúmpe bá mbúnyi, bé béémba tóno getála naá mmoená ya gincumu; o noga nóonó mbáaga séédó na mmue. ⁷ O ná noga mbáaga na binúmpe bá mbúnyi, bé béémba tóno getála naá mmoená ya gincumu; o noga nóonó mbáaga séédó na mmue. ⁸ Goɔmpo gá mbáaga mmue gó ná béémba méda buinyo, méda máandé go mmendé; nóonó canja mmue go mbáaga iñkimée séédó na mmue. ⁹ Naá mbáaga séeso, o naba kóka mbáaga étáano, séese étáano na mmue, o sé naba tóno sé kóka, o lo gɔnɔ boena mbáaga ya gáatáano na gémmue naá mmoená naá busío bá getála. ¹⁰ Go ágana biseli bá dobábá otíno áhandé na béódó naá mbáaga ya mesúgudinye má genaba gá busío, tóno biseli bá dobábá otíno áhandé na béódó naá mbáaga ya mesúgudinye má genaba gá gáandé. ¹⁰ Go ágana biseli bá dobábá otíno áhandé na béódó naá mbáaga ya mesúgudinye má genaba gá busío, tóno biseli bá dobábá otíno áhandé na béódó naá boayá bá mbáaga ya mesúgudinye má genaba gá gáandé. ¹¹ O dúne binúmie otíno áhandé na béódó na mopito, o lo go éda go sɔnɔ binúmie naá dobábá. O naba nóonó getála, gé béémba boóma búmmue. ¹² Gidúmbidinye gége ge lómó naá mbáaga sá getála, gidúmbidinye moáne gé boa naá pele ya gincumu. ¹² Gidúmbidinye gége ge lómó naá mbáaga sá getála, gidúmbidinye moáne gé boa naá pele ya gincumu; ¹³ gigísi gá méda boaya, gigísi boayá, bigísi béebó bé úlenemú goɔmpo gá mbáaga sá getála, bigísi béebó bé obanena naá embógo ehandé ya gincumu, go go gé boanana. ¹⁴ O gedinye getála ucúbe na bēebó bá bémɔŋgɔl, o bé fúenene dobelé dá goela, na ucúbe yá bēebó bá nnyama ya miimpó tóno naá mmoená. ¹⁵ O gedinye tóno gincumu mabámá má mmambée na boéte bá akaséa, má béémba dílíményé dílíményé. ¹⁵ O gedinye tóno gincumu mabámá má mmambée na boéte bá akaséa, má béémba dílíményé dílíményé. ¹⁶ Goɔmpo gá bobámá buimée gó béémba méda mátáano, mmendé e béémba gigísi gá méda na boóma naá mmoená. ¹⁷ Naá bobámá buimée, mokásá móandé mó ḥja béémbá hóo, mó bétuékigenye mó na mó; o ḥja nōo canja mmue na mabámá miimée má gincumu. ¹⁸ O gómbó mabámá nitíno go busío bá gincumu, geayá gá témádémá ya buisi. ¹⁹ O dúne kimbógo otíno áhandé na gekóŋo gá muinyí go go nona mabámá nitíno, kimbógo ehandé naá cí ya bobámá buimée go mokásá méhé móandé. ¹⁹ O dúne kimbógo otíno áhandé na gekóŋo gá muinyí go go nona mabámá nitíno, kimbógo ehandé naá cí ya bobámá buimée go mokásá méhé móandé. ²⁰ O gómbó gɔnɔ mabámá nitíno go ombógo yá gáandé yá gincumu, geayá gá mmoená, ²¹ na kimbógo sá má otíno áhandé dúnéelú na gekóŋo gá muinyí, kimbógo ehandé naá cí ya bobámá buimée. ²² O gómbó mabámá mátáano na búmmue go nnú ya gincumu, geayá gá kúlúgéné buisi. ²² O gómbó mabámá mótáano na búmmue go nnú ya gincumu, geayá gá kúlúgéné buisi. ²³ O gómbó mabámá máandé go embúne ya gincumu, naá nnú ya gé; ²⁴ má béémba kumígénýeelú máandé a bayega geembáadáa, ekásá naá mmoená hé má nona tíñi tíñi; bó béémba nōo canja mmue go miimée máandé, ággáalú naá embúne áhandé. ²⁵ Náana, mabámá má ná béémba mánámanyé, na kimbógo sá má dúnéelú na gekóŋo gá muinyí, nóonó gó lí aá kimbógo buinyo na mmue, kimbógo ehandé naá cí ya bobámá búmmue. ²⁶ O gedie ládé étáano na boéte bá akaséa go go latanena mabámá má ombógo yúmmue naá embógo ya gincumu, ²⁶ O gedie ládé étáano na boéte bá akaséa go go latanena mabámá má ombógo yúmmue naá embógo ya gincumu, ²⁷ ba ládé bátáana go ombógo yóoyó yá gáandé, ládé tóno étáano go bugido bēebó naá nnú ya gincumu, geayá gá kémíné buisi. ²⁸ Ládé ya témádémá ε béémba ε dómbana mabámá maayá miimée. ²⁹ O lindenye mabámá na góolo, o dúne becáká anáa bá ná sɔnɔmó ládé na góolo, o lindenye tóno ládé na góolo. ²⁹ O lindenye mabámá na góolo, o dúne becáká anáa bá ná sɔnɔmó ládé na góolo, o lindenye tóno ládé na góolo. ³⁰ O ná fóaga gincumu gɔgɔ aja naá gieninye gége bá go dufenyemú naá ogɔndo. ³¹ O gedie sanda ya ufulu bulúmebulúme, bélénébeleñe gɔnɔ géelaga, ε béémba nogáalu na ndebe sá ntóno; yɔgónówlú naá mbódo ya móto ba eládo, bá dela kóo bieninye bá beéngelése. ³¹ O gedie sanda ya ufulu bulúmebulúme, bélénébeleñe gɔnɔ géelaga, ε béémba nogáalu na ndebe sá ntóno; yɔgónówlú naá mbódo ya móto ba eládo, bá dela kóo bieninye bá beéngelése. ³² O ye edega naá mogoná múnni gedielú na boéte bá akaséa, lindielú na góolo; mogona móomó mó ná béémba na bitúékigínyé aja ḥgɔlfedó dúnéelú na góolo, mogoná mó béémba

ðagáalú naá kimbógó ínni dúnéelú na gekóηj gá muinyí.³³ O ná áfega sanda naá cí ya binúmie, hóo hóolj, naá gadé gá sanda, góo o ní íñenyemú gisimbí gá bisúnígéné; sanda ε dúgune go go ádona gimmúmpúu gá hoóma na hoóma háaha há dómbarumó bummúmpúu.³⁴ O gindigene gisimbí gá bisúnígéné na gigindígniné gá gé naá hoóma háaha há dómbarumó bummúmpúu.³⁴ O gindigene gisimbí gá bisúnígéné na gigindígniné gá gé naá hoóma háaha há dómbarumó bummúmpúu.³⁵ Go ága tábéla naá hanyó ya sanda, geágéná balámba gé béeemba ceñe na tábéla, anáa mbádá, tábéla yé ε béeemba anáa mmoená.³⁶ O gedie go miínjene máama naá gincumu sanda ya bulúmebulúme, bélénébeleñe na geélaga, na duelí dá ndebe dá ntónj; bó béeemba buelí bá unugí.³⁶ O gedie go miínjene máama naá gincumu sanda ya bulúmebulúme, bélénébeleñe na geélaga, na duelí dá ndebe dá ntónj; bó béeemba buelí bá unugí.³⁷ Go sanda, o gómbó mogóná mótaano na boéte bá akaséa, o mó lindnye na góolo; mó ná béeemba na binúmie bá góolo, o mó dúnene kimbógó étáano na gekóηj gá mopító.

Chapter 27

¹ O gedie gedáléná na boéte bá akaséa; goɔmpo gá gé méda máandé na gigísi, mmendéé ya gé méda tónó máandé na gigísi. Gedáléná gé béemba maayá miimée cóbécábe, boyáné bá gé méda mémmue na gigísi. ² Naá embúne yá gé énni, o gedie modójø mó húmene naá gedáléná, o gé lindenye na gekóŋø gá mopíto. ³ O gedie go buelí bóobø naá gedáléná: begóganá madóø, besóbelø, benemba, bilúme, na benemba bá begonyegonye bá bekánya; buimée bóobø, o bó gedegedie na gekóŋø gá mopíto. ³ O gedie go buelí bóobø naá gedáléná: begóganá madóø, besóbelø, benemba, bilúme, na benemba bá begonyegonye bá bekánya; buimée bóobø, o bó gedegedie na gekóŋø gá mopíto. ⁴ O gedie anáa boayá bá gedáléná gefoanana na gekóŋø gá mopíto, naá mbódø ya omendé, o lo go ága naá embúne énni ya gé becáká binni dúnéelú na gekóŋø gá mopíto. ⁵ O gé ága naá nebendánembendá naá gedáléná. ⁵ O gé ága naá nebendánembendá naá gedáléná. ⁶ O gedie beampa go gedáléná na boéte bá akaséa, o bé lindenye na gekóŋø gá mopíto.

⁷ Bá dúmbenye beampa naá becáká, bá báéemba naá maayá máandé má gedáléná, aja bá gé bádóeganamó. ⁷ Bá dúmbenye beampa naá becáká, bá báéemba naá maayá máandé má gedáléná, aja bá gé bádóeganamó. ⁸ O gedie gedáléná gifó naá témádémá, na mabámá; gé báéemba gedielú naá mbódø yéeye bá go dífenyemú naá ogondø. ⁹ O gedie nnyaángadéé ya gincumu. Go boayá bá gembádáa, go go gedie nnyáaŋgádéé, go ágana hóo besaágada bá sanda nogáalú na duelí dá ndébe sá ntónó, goɔmpo gá boayá bá busio bóobø bá báéemba méda otino ahandé na móodó, ⁹ O gedie nnyaángadéé ya gincumu. Go boayá bá gembádáa, go go gedie nnyáaŋgádéé, go ágana hóo besaágada bá sanda nogáalú na duelí dá ndébe sá ntónó, goɔmpo gá boayá bá busio bóobø bá báéemba méda otino ahandé na móodó, ¹⁰ na mogóná nitíno dágádágá naá kimbogó nitíno dúnéelú na gekóŋø gá mopíto; mokásá na binúmie bá mogóná mó ñga báéembá dúnéelú na gekóŋø gá muinyí. ¹¹ Naá boayá bá gemmoenáa, besaágada bá sanda bá ñga báéembá hóo tónó, goɔmpo go báéemba méda otino ahandé na móodó, mogoná nitíno na kimbogó sá mó nitíno dúnéelú na gekóŋø gá mopíto; mokásá na binúmie bá mogóná na binúmie bá mó mó ñga báéembá dúnéelú na gekóŋø gá muinyí. ¹² Naá boayá bá kúlúgéné buisí, go mmendéé ya nnyaángadéé ya gincumu, méda má sanda má ñga báéembá nitíno na mátáanó, mogoná má bá móodó dágádágá naá kimbogó séodó. ¹³ Naá boayá bá ñgémíné buisí, naá méda nitíno na mátáanó má nnyaángadéé ya gincumu, ¹⁴ besaágada bá sanda bá ñga báéembá méda mátáanó na máandé na gigísi go gebaga gímmue, mogoná módadá dágáalú naá kimbogó sá mó édadó, ¹⁴ besaágada bá sanda bá ñga báéembá méda mátáanó na máandé na gigísi go gebaga gímmue, mogoná módadá dágáalú naá kimbogó sá mó édadó, ¹⁵ gebaga gá gáandéé gé báéemba méda mátáanó na máandé na gigísi má gesaágada gá sanda, mogoná má gé módadá dágáalú naá kimbogó édadó. ¹⁶ Go miújene máama naá nnyaángadéé ya gincumu, sanda yéeye hóo e báéemba méda móodó, na dobele dá bulúmebulúme, beléñebeléñe na góela, e báéemba nogáalú na duelí dá ndébe sá ntónó, buelí bá báéemba naá ombogó yá mto ba eláðó, mogoná mó báéemba múnni dágáalú naá kimbogó inni. ¹⁷ Mogoná muimée púmú móomó naá gefóaga gá nnyaángadéé ya gincumu mó ná báéemba na mokásá dúnéelú na gekóŋø gá muinyí, binúmie gógo na gekóŋø gá muinyí, kimbogó sé báéemba dúnéelú na gekóŋø gá mopíto. ¹⁷ Mogoná muimée púmú móomó naá gefóaga gá nnyaángadéé ya gincumu mó ná báéemba na mokásá dúnéelú na gekóŋø gá muinyí, binúmie gógo na gekóŋø gá muinyí, kimbogó sé báéemba dúnéelú na gekóŋø gá mopíto. ¹⁸ Nnyaángadéé ya gincumu e ná báéemba méda otino ahandé go goɔmpo, méda nitíno na mátáanó go mmendéé ya yé maayá miimée, boyáné bá yé báéemba máandé na gigísi; sanda inkimée sé báéemba nogánogá na duelí dá ndéde sá ntónó, kimbogó sé báéemba na gekóŋø gá mopíto. ¹⁹ Moóma má móbóyøgøna muimée móomó naá gincumu, mokondó má gé muimée, na mokondó kéké má gefóaga gá nnyaángadéé ya gincumu, mó na báéemba na gekóŋø gá mopíto. ²⁰ O ná lóseno baaná bá Éselahéele bá go úlenine go ginébígínyé balámba na megúdé mammána má besamó bá olife dánánadánáná, goñaá lámba se lola kane go fúe. ²⁰ O ná lóseno baaná bá Éselahéele bá go úlenine go ginébígínyé balámba na megúdé mammána má besamó bá olife dánánadánáná, goñaá lámba se lola kane go fúe. ²¹ Naá hoóma háaha boyogóní Asaŋa bá gólñomó buelí hóo naá gincumu, caáké naá sanda yéeye e lómó naá hoóma há bisúnígéné, háá Áløŋø na bahanja bá hóo naá námbamó megúdé moáne, go busio bá goñaá lámba se lola aja neobó né báá ná obá bá hóome na geyéné; naá busio bá Kane Mesúge. Bó lé gicele gá magele go enana yabó, tónó baana bá Éselahéele bá háanana go gumbene gelóseno moáne.

Chapter 28

¹ Dóñéno téobeno Áløjo, na bahaña béké, bá békemba mekúigii naho, o bó gólo naá kadégadéé ya baaná bá Éselahéele go go bó díliminye go buelí báme, buelí bá nigumi. Bá lómó: Áløjo, na bahaña bá Áløjo, Nádaba, Ebíhu, Eleasáale na Etamáale. ² O gedinye téobeno Áløjo bela bá mbúlugie, go go dífie boantáa béké, bá békemba ndeñó. ³ O dóñenó batj biimée báaba bá lómó na ombógo yá eládo, biimée báaba ndómá bó fáalú giliili na nciñí dáce; bá gedi bela go busío bá Áløjo, gojaá a békemba díliminyéelú a gono yögóno buelí báme bá nigumi. ⁴ Bela békéba bá ná mo gedinyemú béké lómó: gela gá gesaso, efóode, kaba, gela gá go báágana naá cí leñáleñá, gibúlú gá mefunje, tóno na kandáa. Bá gedinye téobeno Áløjo, na bahaña béké, bela bá mbúlugie, go go yögóno buelí báme bá nigumi. ⁴ Bela békéba bá ná mo gedinyemú béké lómó: gela gá gesaso, efóode, kaba, gela gá go báágana naá cí leñáleñá, gibúlú gá mefunje, tóno na kandáa. Bá gedinye téobeno Áløjo, na bahaña béké, bela bá mbúlugie, go go yögóno buelí báme bá nigumi. ⁵ Batj bá buelí bá ná yögóno na góolo, na mbáaga sá bela bá dobele dá bulúmebulúme, bélénébelene na góela, na dueli dá ndebe dá ntóno. ⁶ Bá gedi efóode na góolo, na dueli dá bulúmebulúme, bélénébelene na góela, na dueli dá ndebe dá ntóno; hé békemba yögóno yögóno na embógo ya eládo. ⁶ Bá gedi efóode na góolo, na dueli dá bulúmebulúme, bélénébelene na mbélete, na dueli dá ndebe dá ntóno; hé békemba yögóno yögóno na embógo ya eládo. ⁷ Bá hé gedinye ndeñó sá bibéndu éhandé, sé gé nebiginye naá mesúge má gé máandé; nóno gó gé ná békembamó nebíginyéelú. ⁸ Bá yögóno kandáa caña mmue aña efóode, e békemba nábégénáalú naá mmoená ya efóode; e le go békemba na góolo, na dueli dá bulúme bulúme, bélénébelene na mbélete, nogálú na dueli dá ndebe dá ntóno. ⁹ O gólo adáné yá ntóno áhandé bá amó onígisi, o dela kóo ifíno ya baaná bá Éselahéele, ¹⁰ ifíno etáano na yúmmue naá néene edáné, ifíno góno etáano na yúmmue naá néene ná gáandé. ¹⁰ ifíno etáano na yúmmue naá néene edáné, ifíno góno etáano na yúmmue naá néene ná gáandé. ¹¹ O dela naá adáné enkimée áhandé ifíno ya baaná bá Éselahéele, o dela naa mbódó yéeyé bá delamó adáné góno na setáma; o géngelidie adáné na egójo ya góolo. ¹² O nabégena adáné yá áhandé yóoyó naá ndeñó sá bibéndu bá efóode, bó lómó go go bénienyé baaná bá Éselahéele; go mbéénínyí góo Áløjo a nájamó a bádóegana naá bibéndu béké bélénébelene ifíno yabó naá busío bá Kane Mesúge. ¹³ Go ágana egójo ya góolo, ¹³ Go gedi egójo ya góolo, ¹⁴ na magala má soñé soñé máandé má góolo ya mamma, o má noga aña dueli; o lo go má nébigenye naá egójo ya góolo. ¹⁵ O gedi ndeñó ya gesaso ya go sómba besene, yögóno yögóno aña gó háananamó; buelí bá yé bó békemba naá mbódó ya efóode, o ye ña na góolo, na dueli dá ndebe dá bulúmebulúme, bélénébelene na mbélete, dueli dá ndebe dá ntóno. ¹⁵ O gedi ndeñó ya gesaso ya go sómba besene, yögóno yögóno aña gó háananamó; buelí bá yé bó békemba naá mbódó ya efóode, o ye ña na góolo, na dueli dá ndebe dá bulúmebulúme, bélénébelene na mbélete, dueli dá ndebe dá ntóno. ¹⁶ E ná békemba maayá miimée ménni caña mmue na gikúnídéné; goompó gá yé go békemba gá enóoná hímmue, mmendéé caña mmue. ¹⁷ O gé leña na adáné yá ntóno, egójo inni ya adáné: ogójo yá busío, edáné nímmue ná saladóana, nímmue ná tópase, nímmue ná emelóode; ¹⁷ O gé leña na adáné yá ntóno, egójo inni ya adáné: ogójo yá busío, edáné nímmue ná saladóana, nímmue ná tópase, nímmue ná emelóode; ¹⁸ ogójo yá gáaandéé, edáné nímmue ná esekelebúkele, nímmue ná sefule, nímmue ná deamája; ¹⁹ ogójo yá gádadóo, edáné nímmue ná ópale, nímmue ná ágate, nímmue ná emitísite; ²⁰ ogójo yá génni, edáné nímmue ná kilisolíté, nímmue ná onígisi, nímmue ná yásere. Adáné yóoyó yá békemba dóbégónó dóbégónó naá kimbogó sá yá sá góolo. ²¹ Adáné yóoyó yá ná békemba yóodó na áhandé, aña ifíno yá baaná bá Éselahéele e lómó; yá ná békemba deládelá aña naá setáma, na edáné na ufíno yúmmue yá egúli yóodó ná áhandé. ²² O gedinye naá gela gá gesaso baaná bá magala dúnéelú na góolo ya mamma, má békemba nogánogá aña dueli. ²³ O gedi naá gela gá gesaso bécáká bélénédelá na góolo, go ága bécáká békéba naá mesúgudinyé máandé má gela gá gesaso. ²⁴ O dúmbie dueli dóandé dá góolo naá mesúge máandé má gela gá gesaso; ²⁵ o lo ge nembie naá busío mesúge má dueli dóandé naá ndeñó éhandé séese sé lómó naá bibéndu bá efóode. ²⁵ o lo ge nembie naá busío mesúge má dueli dóandé naá ndeñó éhandé séese sé lómó naá bibéndu bá efóode. ²⁶ O gono gedi bécáká bélénédelá bá góolo, go ága naá mesúge máandé má gela gá gesaso, o nébigininye na efóode. ²⁷ O gono gedi bécáká bincodío bélénédelá na góolo, o béké aña cí ya ndeñó sá bibéndu bá efóode, naá busío na ginembie, mmoená mmoená ya kandáa ya efóode. ²⁷ O gono gedi bécáká bincodío bélénédelá na góolo, o béké aña cí ya ndeñó sá bibéndu bá efóode, naá busío na ginembie, mmoená mmoená ya kandáa ya efóode. ²⁸ Bá ná gódena gela gá gesaso na efóode, bá dúmbenyé nuelí ná bulúmebulúme naá bécáká bá mó, bó ña gojaá gela gá gesaso gé békemba dálémédáalú naá kandáa ya efóode, gono gé de adógáná na efóode. ²⁹ Aña Áløjo a ná ñamó i íñene naá gincumu, odémá yéhé yó ná békemba na ifíno yá baaná bá Éselahéele, delá delá naá gela gá gesaso gá gosómba besene, gojaá gibéénínyí gé békemba becamena biimée naá busío bá Kane Mesúge. ²⁹ Aña Áløjo a ná ñamó i íñene naá gincumu, odémá yéhé yó ná békemba na ifíno yá baaná bá Éselahéele, delá delá naá gela gá gesaso gá gosómba besene, gojaá gibéénínyí gé

béemba becamena biimée naá busío bá Kane Mesúge.³⁰ O lékinye naá gela gá gesasó úlime na túmíme, mó ná béemba naá odémá yá Álɔŋɔ, aŋa a ná ŋamó a délemena naá busío bá Kane Mesúge. Náana, Álɔŋɔ a ná béemba becamena biimée naá odémá yéhé gosómba besene gá baaná bá Éselahéele, aŋa a ná ŋamó a délemana naá busío bá baaná bá Éselahéele.³¹ O gedie kaba ya efóode iŋkimée iŋkimée na mbáaga ya bulúmebulúme.³¹ O gedie kaba ya efóode iŋkimée iŋkimée na mbáaga ya bulúmebulúme.³² Naá témadémá ya kaba, geasé gé béemba hóo go go sɔnegɔ odóe; geasé gá ndiemi gé háanana go béemba nogánéná nogánéná naá mbóðɔ ya geasé gá mɔfɔdɔ́/ndáma, bó beŋe goŋaá kaba e de lafégá.³³ Go edegana naá genogánéná o géŋgelidie, bieninye bá basamó bá gelenáde na dobele dá bulúme bulúme, dá beléŋébeleŋe na goéla, nembénye nembénye na muncéncéŋée má góolo:³³ Go edegana naá genogánéná o géŋgelidie, bieninye bá basamó bá gelenáde na dobele dá bulúme bulúme, dá beléŋébeleŋe na goéla, nembénye nembénye na muncéncéŋée má góolo:³⁴ incéncéŋe há góolo hímmue na gelenáde gímmue, incéncéŋe há góolo hímmue na gelenáde gímmu, nóɔnɔ aá nóɔnɔ genogánéná giimée gá ukelú yá kaba.³⁵ Álɔŋɔ a ná ŋa a gé báágana go go yɔgɔnɔ buelí; aŋa a ná ŋamó i ínjene naá gincumu naá busío bá Kane Mesúge, caŋa mmue aŋa a ná ŋamó a húmene naá gincumu, bó ɔbɔnɔ gecóyemá gá muncéncéŋe, a de ná boso go gúe.³⁶ O dúne nuimpi na góolo ya mammana, o dela kóo aŋa bá delamó naá setáma gifínídínyí géegé: "Bummúmpúu go busío bá Kane Mesúge".³⁶ O dúne nuimpi na góolo ya mammana, o dela kóo aŋa bá delamó naá setáma gifínídínyí géegé: "Bummúmpúu go busío bá Kane Mesúge".³⁷ O nó súnige na nuelí ná bulúmebulúme naá gibúlú gá buelí, o súnige naá busío bá gibúlú.³⁸ Nuimpi nóɔnɔ nó ná béemba naá nobɔlɔ ná Álɔŋɔ; Álɔŋɔ a le go éda go bádóegana belɔga biimée béebe baaná bá Éselahéele bá ŋananamó, a hóogonyo bimmúmpúu bábabó bá bəbáágá biimée; nó ná béemba becamena biimée naá nobɔlɔ ná Álɔŋɔ naá busío bá Kane Mesúge, goŋaá Kane Mesúge a bó éna mahana.³⁹ O gedie gela gá go báágana naá cí na duelí dá léŋe ya moaté; gibúlú tónɔ nogáalú na duelí dá léŋe ya mammana, o noga kandáa ya mbaganá.³⁹ O gedie gela gá go báágana naá cí na duelí dá léŋe ya moaté; gibúlú tónɔ nogáalú na duelí dá léŋe ya mammana, o noga kandáa ya mbaganá.⁴⁰ O gedie bela bá go bááagana naá cí go baaná bá Álɔŋɔ, kandáa na mombúmbúlu, go go dúfie bogónɔ́ bábabó, bó béemba tónɔ ndeŋɔ sábó.⁴⁰ O gedie bela bá go bááagana naá cí go baaná bá Álɔŋɔ, kandáa na mombúmbúlu, go go dúfie bogónɔ́ bábabó, bó béemba tónɔ ndeŋɔ sábó.⁴¹ O leŋa téobeno Álɔŋɔ, na bahaŋa béké olɔŋɔ. O bó fúe megúdé, o bó lɔɔnɔ, o bó íyie bimmúmpúu, bá béemba naá buelí báme bá nigúmi.⁴² O bo gedinye nkándá na léŋe, go go ɔsegɔnɔ moyé mábó; sé gumbene ŋgénjɔ na embenɔ.⁴³ Álɔŋɔ na bahaŋa béké bá ná ŋa bá sé báágana aŋa bí íjenemú naá hoóma háaha boyogóní Asaŋa bá gólɔnɔmá buelí hóo, éna gɔnɔ aŋa bá báyekénamá anáa gedáléná, go go yɔgɔnɔ buelí naá gincumu; nóɔnɔ bá de dómbéná gicele, bá de gúe. Bó lé gicele go busío buimée go busío bá Álɔŋɔ, tónɔ go busío bá εnana yehé naá nnyimé yehé.

Chapter 29

¹ Go go bó búlugie go buelí báme bá nigúmi, o háananamó go na kané náana. Góló getoŋjó gá genóme gá gúlúge na bémɔŋgɔló béandé kane genémo. ² Na uguŋe yá folomáŋa, o námba beléde na kane ondó yá gofudugenye, bédóbó bá go sema kane ondó yá gofudugenye díbóɔlú na megúdé, na beléde bá dobámbéná kane ondó yá gofudugenye, bé béemba mún̄gulúdíelú naá megúdé. ³ O mó ágana na kágá, o fáá go gebáágá olɔŋjó na getoŋjó gá genóme gá gúlúge na bémɔŋgɔló béandé. ³ O mó kesa naá kágá, o fáá go gebáágá olɔŋjó na getoŋjó gá genóme gá gúlúge na bémɔŋgɔló béandé. ⁴ O díliminye Álɔŋjó na bahaŋa béké naá busío bá hoóma há go bégedegedie go go gólo buelí, o bó soga na miimpo. ⁵ O gólo bela; go ágana Álɔŋjó, gela gá cí, kaba ya efóode, efóode moaté, na gela gá gesasɔ, o lo go mo ága naá mmoená kandáa ya efóode. ⁵ O gólo bela; go ágana Álɔŋjó, gela gá cí, kaba ya efóode, efóode moaté, na gela gá gesasɔ, o lo go mo ága naá mmoená kandáa ya efóode. ⁶ O mo dála naá odóe gibúlú gá bufuŋe, o lo go dálegena edada há bummúmpúu naá gibúlú gá bufuŋe mmoená. ⁷ O gólo megúdé má mbúlugie, o mo sugune go odóe yéhé, o gɔnɔ mo fúenene. ⁸ O yekena bahaŋa béké, o bó ágana bela bá cí. ⁸ O yekena bahaŋa béké, o bó ágana bela bá cí. ⁹ O góda Álɔŋjó kanadáa, tónɔ na bahaŋa béké, o gɔnɔ go ágana bahaŋa bá Álɔŋjó mumbúmbúlu. Buelí bá nigúmi bó ná békembamó go busío bábó, bó lé gicele gá becamena biimée. O lo go búlugie naá buelí bá nigúmi Álɔŋjó na bahaŋa béké. ¹⁰ Go úle na genóme gá gúluge naá hoóma há go bégedegedie go go gólo buelí, Álɔŋjó na bahaŋa béké bá le go dálana gúlúge embógo yabó. ¹⁰ Go úle na genóme gá gúluge naá hoóma há go bégedegedie go go gólo buelí, Álɔŋjó na bahaŋa béké bá le go dálana gúlúge embógo yabó. ¹¹ O séseda gúlúge naá busío bá Kane Mesúge, naá miijene má hoóma há go gólo buelí bá Asaŋa. ¹² O gólo manóŋjó má genóme gá gúlúge, o má dela na enóónɔ hahó naá modóŋjó má gedáléná, o lo go sága manóŋjó miimée gembádáa gá gedáléná. ¹² O gólo manóŋjó má genóme gá gúlúge, o má dela na enóónɔ hahó naá modóŋjó má gedáléná, o lo go sága manóŋjó miimée gembádáa gá gedáléná. ¹³ O gólo megúdé miimée máama má cábenamó mágadéé, mɔcɔke má meénda, mosámá muimée móandé na megúdé máama má mó cábenamó, o lókonyo muimée móɔmɔ naá gedáléná. ¹⁴ Kané nnyama yéeyé e síenemú; mmegú, geolá na dubíi dá yé, o mo lókonyo naá íyuke, halahálá na bálégá; bó lé gebáágá go gelɔgo. ¹⁵ Naá bémɔŋgɔló, o gólo gímmue hóó, Álɔŋjó na bahaŋa béké bá dálana embógo yabó naá odóe yá gémɔŋgɔló. ¹⁵ Naá bémɔŋgɔló, o gólo gímmue hóó, Álɔŋjó na bahaŋa béké bá dálana embógo yabó naá odóe yá gémɔŋgɔló. ¹⁶ O séseda gémɔŋgɔló; o gólo manóŋjó o má ságana naá gedáléná o géŋgelidie. ¹⁷ Go ɔbɔ gémɔŋgɔló, o soga mágadéé na begóndó bá gé o mó dálana naá bigísi na odóe yá gé. ¹⁸ O lókonyo gémɔŋgɔló giimée naá gedáléná; bó lé gefoafoa gá gebáágá go busío bá Kane Mesúge, bó lé gebáágá géegé íyuke hé bigidenyemú, na genóŋgó gá ofífí go busío bá Kane Mesúge. ¹⁹ O gólo gémɔŋgɔló géegé gíncodío, Álɔŋjó na bahaŋa béké bá dálana embógo yabó naá odóe yá gémɔŋgɔló. ²⁰ O séseda gémɔŋgɔló; o gólo manóŋjó má gé, o má ága naá cɔɔgleđ ya mbógo ya udúu yá ombógo onóme yá Álɔŋjó, tónɔ na yá bahaŋa béké, naá benémeno bá ombógo onóme yábó, tónɔ naá béké bá begóndó benóme bábó, o ságana manóŋjó naá cí ya gedáléná o géŋgelidie. ²¹ O lo go éda go góloŋo manóŋjó máama má lómó naá gedáláná olɔŋjó na megúdé má bufuŋe, o sága Álɔŋjó na naá bela béké, naá bahaŋa béké na naá bela bábó. Nóɔnɔ gó Álɔŋjó a ná békembamó búlúgielú, tónɔ na bela béké, bahaŋa béké na bela bábó. ²² O góloŋo megúdé má gémɔŋgɔló, umíø, megúdé máama má cábenamó gadéé, na máama naá mɔcɔke má meénda, mosámá muimée móandé, na megúdé máama má mó cábenamó, na esólá há ombógo onóme, goaké bó lómó gemóngɔló gá mbúlugie; ²² O góloŋo megúdé má gémɔŋgɔló, umíø, megúdé máama má cábenamó gadéé, na máama naá mɔcɔke má meénda, mosámá muimée móandé, na megúdé máama má mó cábenamó, na esólá há ombógo onóme, goaké bó lómó gemóngɔló gá mbúlugie; ²³ o bóŋjó tónɔ naá kágá ya beléde bá kane ondó yá gofudugenye, yéeyé e lómó dágégaálú naá busío bá Kane Mesúge, gedóbó gímmue gá geléde, gedóbó gímmue gá geléde gá gosema, na geléde gímmue gá nobámbéná. ²⁴ Go ágana moóma muimée móɔmɔ naá embógo ya Álɔŋjó na naá embógo ya bahaŋa béké, o lo go éda go mó cejenye maayá miimée naá busío bá Kane Mesúge. ²⁴ Go ágana moóma muimée móɔmɔ naá embógo ya Álɔŋjó na naá embógo ya bahaŋa béké, o lo go mó cejenye maayá miimée naá busío bá Kane Mesúge. ²⁵ Naá nnyimé kané, o lo go mó dóona go embógo yabó, o mó lókononyo naá gedáléná, naá mmoená ya gefoafoa gá gebáágá/gefóná; bó lé gefóná géegé íyuke hé bigidenyemú naá gedáléná mmoená naá busío bá Kane Mesúge, ofífí yó feenanena Kane Mesúge. ²⁶ O gólo kude ya gémɔŋgɔló gá mbúlugie ya Álɔŋjó, o ye cejenye maayá miimée naá busío bá Kane Mesúge: báhó bodáŋjó bóbó. ²⁶ O gólo gigísi gá kude ya gémɔŋgɔló gá mbúlugie ya Álɔŋjó, o gé cejenye maayá miimée naá busío bá Kane Mesúge: báhó bodáŋjó bóbó. ²⁷ O fona gigísi gá kude na gá esólá há ombógo má gémɔŋgɔló gá mbúlugie ya Álɔŋjó na bahaŋa béké, o cejenye gigísi gá kude maayá miimée, gigísi gá esólá há ombógo, o gé fediginye go mmoená. ²⁸ Bigísi béké bé nó ɔbɔnenɔ na Álɔŋjó na bahaŋa béké, bó na békembamó

na gicele gá becamena biimée géegé baaná bá Éselahéele bá ná bejemú, goaké bó lé gebáágá géegé bá fedigenyemú go mmoená; tóno, naá bebaágá biimée béebe baaná bá Éselahéele bá fáananamó go go béhiigi Kane Mesúge, gebáágá géegé bá fedigenyemú go mmoená gé ná béembamó go busío bá Kane Mesúge.²⁹ Bela bá Áləŋjə béebe bé lémó lɔ́ɔlú go buelí bé nó óbenonc na bahaña béké naá nnyimé yehé, bá béké báágana aja gó̄go bá bó lɔ́omá bá báá bó búlúgíe.³⁰ Bela bá Áləŋjə béebe béké lémó lɔ́ɔlú go buelí bé nó óbenonc na bahaña béké naá nnyimé yehé, bá béké báágana aja gó̄go bá bó lɔ́omá bá báá bó búlúgíe.³¹ Ohaña béké mó̄nyo a ḷga mo núgíe naá buelí bá nigúmi a ḷga báágánáa bela béebo medúgú mätáanc na máandé, go go ínjene géhé naá hoóma há go gó̄lo buelí, go go yɔ̄go no naá gincumu.³² O gó̄lo gemó̄ŋgoł gá go díliminye mó̄tɔ naá buelí bá nigúmi, o foa mmegú ya gé naá hoóma há lómó gimmúmpíu.³³ O gó̄lo gemó̄ŋgoł gá go díliminye mó̄tɔ naá buelí bá nigúmi, o foa mmegú ya gé naá hoóma há lómó gimmúmpíu.³⁴ Áləŋjə na bahaña béké bá ná nyáanana, naá miijene má hoóma há go gó̄lo buelí, mmegú sá gémōŋgoł na geléde géegé gé lómó naá kágá.³⁵ Nóno, bá nyáanana moóma mó̄om̄ mó á ná dugúnée go hiúlie há belgo, bá béeomba naá buelí bá nigúmi, gó̄nó sogónáalú; giinyí gá mó̄tɔ gé de hóámá gé de nyáá moóma mó̄om̄, goaké bó lé bimmúmpíu bá moóma.³⁶ Naá moóma mó̄om̄ mó báá ná dúgúnée go go díliminye batɔ naá buelí bá nigúmi, mmegú, beléde, boóma bó amó bó síene hó̄o bó béké na geyéné, o mó lókonyo naá íyuke; bá de gó̄nó mó nyáá, goaké bó lé bimmúmpíu gá boóma.³⁷ O bienene go busío bá Áləŋjə na bahaña béké, belseno biimée béebe ndómó go fáánánáalú. O gó̄lo medúgú mätáanc na máandé go mbúlugie yabó.³⁸ O bienene go busío bá Áləŋjə na bahaña béké, belseno biimée béebe ndómó go fáánánáalú. O gó̄lo medúgú mätáanc na máandé go mbúlugie yabó.³⁹ O ná ḷna na buisí go ínjene genóme gá gúlúge go gebáágá go gelgo, go hiúlie gelgo; o sogona gedáléná na giséégé gá hiúlie gelgo, o gó̄nó gé fúe megúdé goyaá gá béeomba gimmúmpíu.⁴⁰ Medúgú mätáanc na máandé súge, o ḷjanana giséégé gá hiúlie gelgo naá gedáléná, o gó̄nó gé púmenye; gedáléná gé le go béeomba gimmúmpíu akébáamó, tóno buimée bó̄obó bó ná ḷnamó bó báláfena gedáléná bó béeomba gimmúmpíu.⁴¹ Moóma mó̄om̄ o ná fáamó naá gedáléná mó lómó: baaná bá bedómbáa báandé bá nnyómá mmue, miisí miimée, go becamena biimée.⁴² Moóma mó̄om̄ o ná fáamó naá gedáléná mó lómó: baaná bá bedómbáa báandé bá nnyómá mmue, miisí miimée, go becamena biimée.⁴³ Go ínjene go gebáágá moɔ̄nó ba gedómbáa ummue na geyéné, mó̄nyo ba gáandé e o mo ínjene naá kadégradé ya moɔ̄bóbó móandé.⁴⁴ Go moɔ̄nó ba gedómbáa ba busío, o mo ínjene na gedóðó gá méda má uguje yá felíne dōbóolú naá olɔ̄mbo yúmmue na gigísi yá megúdé má olife, na olɔ̄mbo yúmmue na gigísi yá mōgēbó má mbúlugie.⁴⁵ Go moɔ̄nó ba gedómbáa ba busío, o mo ínjene na gedóðó gá méda má gelebelébé gá uguje yá felíne dōbóolú naá olɔ̄mbo yúmmue na gigísi yá megúdé má olife, na olɔ̄mbo yúmmue na gigísi yá mōgēbó má mbúlugie.⁴⁶ Go ínjene go gebáágá moɔ̄nó ba gedómbáa ba gáandé naá kadégradé ya moɔ̄bóbó móandé, na gebáágá gá uguje yá felíne na gá mōgēbó caña mmue aja na gebáágá gá geyéné; bó lé gefoná géegé íyuke hé gé bigidenyemú, ofófó yó feenanena Kane Mesúge.⁴⁷ Gebáágá gá golókononyo gé lómó nóo, gé lé go becamena biimée, enana yenyó naá nnyimé e ḷga fáánánáa gebáágá géegé, naá miijene má hoóma há go gó̄lənɔ buelí bá nigúmi, naá busío bá Kane Mesúge: nná ḷnamó ndumenene nenyó hó̄o, kono go gálagala.⁴⁸ Nná lumenene hó̄o na baaná bá Éselahéele, nigúmi náme né gundenye hoóma moáne gimmúmpíu.⁴⁹ Nná lumenene hó̄o na baaná bá Éselahéele, nigúmi náme né gundenye hoóma moáne gimmúmpíu.⁵⁰ Nná sogona hoóma há go gó̄lənɔ buelí hó̄o na gedáléná; nná sogona Áləŋjə na bahaña béké, goyaá bá béeomba naá buelí báme bá nigúmi.⁵¹ Nná géga naá kadégradé ya baaná bá Éselahéele, kono béeomba Asaŋa babó.⁵² Nná géga naá kadégradé ya baaná bá Éselahéele, kono béeomba Asaŋa babó.⁵³ Bá ná lenca bá amó ndé Kane Mesúge, Asaŋa babó, mó̄nyo a lómó bó húmielú naá gedɔ̄ŋo gá Egílbítene, go go géga naá kadégradé yabó. Ndé Kane Mesúge, Asaŋa babó.

Chapter 30

¹ O ná gedie gedáléná gá go lókononyo baalabénda kóo, o gé gedie na boéte bá akaséa; ² goɔmpɔ gá gé go béemba gigísi gá méda go téneé, gigísi gá méda go mmendéé; maayá miimée ménni má gé caña mmue, boyáñé bá gé méda mémmue. O ná gedie modóñjo mó húmene naá gedáléná. ³ O ná gé lindenye na góolo ya mammána, mmoená, maayá o géngelidie na modóñjo ké, o gedie kóo o géngelidie ḥkóñjo ya góolo. ³ O ná gé lindenye na góolo ya mammána, mmoená, maayá o géngelidie na modóñjo ké, o gedie kóo o géngelidie ḥkóñjo ya góolo. ⁴ O ná gedie naá cí ḥkóñjo becáká bá góolo béandé naá maayá máandé; o ná bé ágana naá maayá miimée máandé, beampa bá go dígune go go bádóegana gedáléná bé ná dómbanamó naá becáká béebó. ⁵ O ná gedie beampa na boéte bá akaséa, o bé lindenye na góolo. ⁵ O ná gedie beampa na boéte bá akaséa, o bé lindenye na góolo. ⁶ O ná dágega gedáléná gá baalabénda ceñe na sanda yéeyé naá busío bá gisimbí gá bisúnigéné, gé béemba ceñe na gigindígéniné gá gisimbí gá bisúnigéné, ḥgoná anáa nná ḥnamá ndumenene nahó. ⁷ Naá gedáléná géego hóo Álcojo a ná ḥnamá a lókononyo alabénda ba genógo gá ofófó; a lókononyo alabénda beyéné biimée, gecamena gégege a gedegediemú balámba; ⁷ Naá gedáléná géego hóo Álcojo a ná ḥnamá a lókononyo alabénda ba genógo gá ofófó; a lókononyo alabénda beyéné biimée, gecamena gégege a gedegediemú balámba; ⁸ a ná lókononyo hóo tóna na kadégadé ya moobóbó móandé, naá gecamena gégege a ná ḥnamá a gedegedie balámba. Náana góo enana yenyó ε ḥngaá ná ε lókononyo alabénda naá busío bá Kane Mesúge egele áá egele. ⁹ No do hóámá no do fáá naá gedáléná aké ginyíginyí gá alabénda, aké gebháágá gá golókononyo, aké gebháágá, no do sugúné aké gebháágá gá mōgébo kóo. ¹⁰ Ḫojendo yúmmue go nnyomá, Álcojo a ḥnga ḥjanánáa biséégé bá hiúlie belögó naá modóñjo má gedáléná; na manóñjó má nnyama yéeyé bó ónamá go busío moáne, bá ná ḥjanana hóo biséégé bá hiúlie belögó gémmue go nnyómá iñkimée go enana yenyó. Bó ná béemba gimmúmpúu gá boóma akébáamó naá busío bá Kane Mesúge. ¹⁰ Ḫojendo yúmmue go nnyomá, Álcojo a ḥnga ḥjanánáa biséégé bá hiúlie belögó naá modóñjo má gedáléná; na manóñjó má nnyama yéeyé bó ónamá go busío moáne, bá ná ḥjanana hóo biséégé bá hiúlie belögó gémmue go nnyómá iñkimée go enana yenyó. Bó ná béemba gimmúmpúu gá boóma akébáamó naá busío bá Kane Mesúge. ¹¹ Kane Mesúge go gálagala Mósese, go oyeda a amó: ¹¹ Kane Mesúge go gálagala Mósese, go oyeda a amó: ¹² "Gecamena gégege o ná ḥnamá o bana baaná bá Éselahéele go go íyime ombano yábó, onyo moáne naá bóo a soena Kane Mesúge gefáñjo géhé gá moaté, bó gaá ḥnaáa goṇáa gebé gá boóma gé de mo gídé naá gecamena gá ombanó moáne. ¹³ Bodáñjo bóobó bá semegananamó go fáanana biimée báaba naá ombanó bó lómó: geckóñjo gá muinyí gé nóa bagaláma batáanó na ummue, bodáñjo bá Kane Mesúge bóbó. ¹⁴ Móto urjkimée móonyo a háananamó naá ombanó, a díume nnyómá nitíno, ε éda naá busío, a soa bodáñjo bóobó bó lómó go Kane Mesúge. ¹⁵ Móto ba bonóme geca a de soáa bó dómba nóonó, osógasoga tóna a de uné boóma kóo, bó lómó bodáñjo olónaalú go busío bá Kane Mesúge, go befáñjo bá booto bábó. ¹⁵ Móto ba bonóme geca a de soáa bó dómba nóonó, osógasoga tóna a de uné boóma kóo, bó lómó bodáñjo olónaalú go busío bá Kane Mesúge, go befáñjo bá booto bábó. ¹⁶ O géndegana muinyí móomó baana bá Éselahéele bá fáananamó go gefáñjo, o yøgønø na mó naá buelí bá gincumu gá hoóma há go bégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi; bó ná béembamó gieninyé gá gibééníñinyí naá busío bá Kane Mesúge go baaná bá Éselahéele go gefáñjo gá booto bábó." ¹⁷ Kane Mesúge go gálagala Mósese, go oyeda a amó: ¹⁷ Kane Mesúge go gálagala Mósese, go oyeda a amó: ¹⁸ "O ná díume genemba na geckóñjo gá mopíto, kimbogó ya gé gøgø na mopíto, bó lómó go go békúge kóo; o ná gé dágega naá kadégadé yéeyé na hoóma há go bégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi na gedáléná, o sugune miimpo kóo, ¹⁹ Álcojo na bahaja béké bá ná básoga embógo na begóndó na má. ¹⁹ Álcojo na bahaja béké bá ná básoga embógo na begóndó na má. ²⁰ Aja bá ná ḥnaáe naá getála gá hoóma há go bégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi, bá básoga na miimpo móomó, bó do ḥnaáa goṇáa bá gúe; tóna na gecamana gégege bá lómó goṇáá bá báyekena naá gedáléná, go buelí na go fáanana Kane Mesúge bebháágá. ²¹ Bá ná básoga embógo na begóndó, bó ḥnaáa bá de gúe. Bó ná béemba gicele gá becamena biimée go busío bá Álcojo, go busío bá bahaja béké na enana yabó." ²² Kane Mesúge go gálagala Mósese, go oyeda a amó: ²² Kane Mesúge go gálagala Mósese, go oyeda a amó: ²³ Gólonóo moóma má go fofa genógo; kílo étáano na mmue sá mamemé má míile, mamemé má go débe má moaté; kílo édadó sá senamóme ba go lonya, kílo ḥgoná édadó sá egój ná go fofa, ²⁴ o gólo kílo étáano na mmue sá geaño gá káse, gøgø aja méda máama naá gincumu má lómó, na olombó yá megúdé yúmmue na gigísi yá megúdé má olife. ²⁵ O námba na moóma móomó muimée megúdé go mbúlugie ya mefunje, o nebiginye muimée naá mbódo ya unémbí balabénda; bó ná béemba megúdé go mbúlugie ya mefunje. ²⁶ O ná fúenene getála gá hoóma há go bégedegedie go buelí bá nigúmi na gisimbí gá bisúnigéné megúdé móomó, ²⁶ O ná fúenene getála gá hoóma há go bégedegedie go buelí bá nigúmi na gisimbí gá bisúnigéné megúdé móomó, ²⁷ o fúenene tóna tábéla na moóma má yé muimée, geágéná lámba na moóma má yé muimée, gedáléná gá baalabénda, ²⁸ gedáléná gá bebháágá bá go lókononyo na moóma má gé muimée, genemba na kimbogó ya gé. ²⁹ O sogona moóma móomó, mó béemba bimmúmpúu akébáamó, boóma buimée bóobó bó ḥngaá ná bó bálafena moóma móomó bó ḥnga békembá sogónaalú. ²⁹ O sogona moóma móomó, mó

béemba bimmúmpúu akébáamó, boóma buimée bó bágo bóláfena moóma móómo bó nga béembá sogónaalú.³⁰ O ná fuenene Álønø na bahaja béké megúdé móómo, o bó sogona, gojaá bá békemba naá buelí báme bá nigumi.³¹ O ná gálagala go baaná bá Álønø, go oya go amó: Megúdé máama má lé go busío báme gimmúmpúu, naá kadégadé ya enana yenyó.³² Bá de hóámá bá de sugúné megúdé máama go nnyóðø ya mótø, no do hóámá no do nyaáa boóma bó fóa nñõnø, na belondénó bímmue eé bímmue; má lé gimmúmpúu, no má nûne aña gimmúmpúu gá boóma.³³ Bá de hóámá bá de sugúné megúdé máama go nnyóðø ya mótø, no do hóámá no do nyaáa boóma bó fóa nñõnø, na belondénó bímmue eé bímmue; má lé gimmúmpúu, no má nûne aña gimmúmpúu gá boóma.³⁴ Mótø móónyø a ngaá námbá megúdé naá mbóðø yéeye, éna a má fúe go ginyíginyí gá mótø, bá mo dóñona na boéno béké.³⁵ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "gólónóo moóma má go fofa, setakaté, geaká gá go lonya, galabanóme, na bolø bá mamma, muimée mó békemba egálá cóbécóbe.³⁶ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "gólónóo moóma má go fofa, setakaté, geaká gá go lonya, galabanóme, na bolø bá mamma, muimée mó békemba egálá cóbécóbe.³⁷ O námba alabénda na moóma má ndiemi naá mbóðø ya onémbi baalabénda; a békemba a sema masege, mamma gónó gimmúmpúu.³⁸ O mó gola mó gunde uguju, o mó ségleeda naá busío bá gisimbí gá bisúnigéné, naá gatála gá hoóma há békedegedie go go gólo buelí bá nigumi, anáa nná lumenenemú nahø. Bó békemba go busío bénýó gimmúmpúu gá boóma akébáamó.³⁹ No do hóámá no do békedínyée go bëenyóo moaté alabénda aña móónyø nñõnø, na belondénó bímmue eé bímmue: no mo gólonø aña gimmúmpúu, gónó lóórlu go busío bá Kane Mesúge.⁴⁰ No do hóámá no do békedínyée go bëenyóo moaté alabénda aña móónyø nñõnø, na belondénó bímmue eé bímmue: no mo gólonø aña gimmúmpúu, gónó lóórlu go busío bá Kane Mesúge.⁴¹ Mótø móónyø a ngaá námbá alabénda naá inémbié moáne, bá nga mo dóñóná na batø bá gedønø géhé.

Chapter 31

¹ Kane Mesúge go gálagala Mósese, go oyeda a amó: ² "Læencá go amó ndé iyídéelú Beocaléele, ohaña Úuli, onana yá Húule, de nigúli ná Yóda. ³ Ndé mo hóogiolú na Giliili ba Asaňa, na nciňí, na pego, na goiyimene gá mbódó aá mbódó inkimée sá medíge, ³ Ndé mo hóogiolú na Giliili ba Asaňa, na nciňí, na pego, na goiyimene gá mbódó aá mbódó inkimée sá medíge, ⁴ ndé mo fáalú bogaaga bá go yøgønø medíge aké má dubéfegíné, a yøgønø góolo, gekónø gá muinyí na gá mopítø, ⁵ a céca adáné yá go cökøgønø, a yøgønø boéte, a gønø yøgønø mbódó aá mbódó sá medíge má embógo. ⁶ Éna kané, ñgaá mo fáá móto ba go mo dûgune naá buelí, a lómó Óleaba, ohaña ba Ahésamaga, naá nigúli ná Dana. Ngaá ággá pego naá giliili gá bató bá ombógo yá eládo, go gonaá bá yøgønø buelí buimée bóobó ndómó go oyánáalú: ⁶ Éna kané, ñgaá mo fáá móto ba go mo dûgune naá buelí, a lómó Óleaba, ohaña ba Ahésamaga, naá nigúli ná Dana. Ngaá ággá pego naá giliili gá bató bá ombógo yá eládo, go gonaá bá yøgønø buelí buimée bóobó ndómó go oyánáalú: ⁷ getála gá hoóma há go bégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi, gisimbí gá bisúnigéné, gigindigéné gá gisimbí gá bisúnigéné, na moóma muimée má buelí bóobó naá getála; ⁸ tábela na moóma má yé má buelí, geágéná balamba gá góolo na boóma buimée bá gé, gedáléná gá baalabénda; ⁹ gedáléná gá go lókononyo bëbáágá kóč na moóma ma buelí má gé muimée, gënemba na kimbogó ya gé, ¹⁰ bela bá buelí, bela bá lóóclú go buelí bá nigúmi bá Áløjø, bela bá bahaña bëhé go buelí bá nigúmi; ¹⁰ bela bá buelí, bela bá lóóclú go buelí bá nigúmi bá Áløjø, bela bá bahaña bëhé go buelí bá nigúmi; ¹¹ megúdé má go lóo naá buelí, na gefofaga gá alabénda go gincumu. Go go yøgønø, bá gumbene belsøenø biimée bëebe ndómá íñénelú." ¹² Kane Mesúge go gálagala Mósese, go oyeda a amó: ¹² Kane Mesúge go gálagala Mósese, go oyeda a amó: ¹³ "Gálágáláa baaná bá Éselahéele, o bó oyana go amó: 'No do lóbénó kane go beje miisí má go dûugide, sábadø, goaké bó ná bëemba go busío báme nenyó, gønø na enana yenyó, gieninye gá godúfenye gonaá ndé Kane Mesúge móonyø a nyó fonamó. ¹⁴ No beje buisí bá sábadø, goaké bó ná bëemba go busío bényó boóma bá gefona, móto móonyø a ná bó fánenamá a ná bea noséésényé ná nigúe; móonyø a ñgaá bóyøgédénó go buisí moáne, bá ñga mo dójnóná na boéno bëhé. ¹⁵ Bató bá yøgønø go medúgú mätáano na bùmmue; kané bá gátáano na gáandéé bó lómó sábadø, buisí bá go dûugide, fonáalú go busío bá Kane Mesúge. Móonyø a ñgaá bóyøgédénó go buisí bá sábadø, a ñga beáa noséésényé ná nigúe. ¹⁶ Baaná bá Éselahéele bá ñga bejé buisí bá sábadø, bá bó leebenyø, bóo na enana yabó, bó lé aja gelada bugúle go becamena biimée. ¹⁶ Baaná bá Éselahéele bá ñga bejé buisí bá sábadø, bá bó leebenyø, bóo na enana yabó, bó lé aja gelada bugúle go becamena biimée. ¹⁷ Bó ná bëemba go busío báme na baaná bá Éselahéele gieninye gëege gé häänanamo go géga go becamena biimée; goaké, go medúgú mätáano na bùmmue, Kane Mesúge a mba ñaaá mmoená na cí, kané naá budúgú bá gátáano na gáandéé a báá dömbó buelí bëhé, gëhé go dûuge.'" ¹⁸ Aja Kane Mesúge a mbaá dömbó go gálagala Mósese naá ogondø mmoená yá Sinéyi, gëhé go mo íñene begóggó bëandé bá bisúnigéné, bó mbaá le begóggó bá edáné, ónjó ónjó na enóónnø há Asaňa. ¹⁸ Aja Kane Mesúge a mbaá dömbó go gálagala Mósese naá ogondø mmoená yá Sinéyi, gëhé go mo íñene begóggó bëandé bá bisúnigéné, bó mbaá le begóggó bá edáné, ónjó ónjó na enóónnø há Asaňa.

Chapter 32

¹ Boéno bá Éselahéele, bó énana gojaá Mósese a géga go siise ogondó, go bábándegenena Áløjo, bá amó géhé: "Nééne! có gedínyéemú asanja, e éda go enda naá busío bécó, goaké Mósese móonyo, mto ba go có húmie naá gedønjo gá Egibítene, de de íyiménée ekáde gégege a báá ná mané go éya." ² Áløjo go bó oyana a amó: "Úlényée ncoñu ndeñjo sá góolo séesé sé lómó naá edúu yá bakódó bényó, bahaña na babóla bényó, no ngúlene na mó." ³ Biimée go úlenye ndeñjo sá góolo séesé go edúu yábó, gáabó go úlene Mósese na sé. ⁴ Biimée go úlenye ndeñjo sá góolo séesé go edúu yábó, gáabó go úlene Mósese na sé. ⁵ Gó a géndegenamá go embágó yabó moóma móonyo, go ncoñu góolo naá gemóonyo, go dúne hecō há moonó ba gúlúge. Gó bó oyedamá bá amó: "Éná Éselahéele, asanja bahó móonyo, móóna lómó go húmíelú naá gedønjo gá Egibítene." ⁶ Áløjo e énana boóma moáne, go fóaga gedáléná naá busío bá hecō, go gáleda ukelú naá mmoená a amó: "Nembeli bó gaá békembá gibíné go go leebyene Kane Mesúge!" ⁷ Áløjo e énana boóma moáne, go fóaga gedáléná naá busío bá hecō, go gáleda ukelú naá mmoená a amó: "Nembeli bó gaá békembá gibíné go go leebyene Kane Mesúge!" ⁸ Gó bélénye, gáabó go fadegana na geyéné túlúbú, gáabó go fáanana befoafoa bá bebaágá na bebaágá bá mbéhiigí. Boéno go lukumenene go manyáanya na nenyóá; naá nnyimé gáabó go fadegena go gibiné. ⁹ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Édá, siisé ogondó, goaké boéno báhó, bóobó o lómó húmíelú naá gedønjo gá Egibítene, bó á fiidie Kane Mesúge nnyimé. ¹⁰ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Édá, siisé ogondó, goaké boéno báhó, bóobó o lómó húmíelú naá gedønjo gá Egibítene, bó á fiidie Kane Mesúge nnyimé. ¹¹ Gecamena kane go dóomba, bá á dójomédá na pé yéeyé yomóó mmbaá bó dándéná; bá á bédúnéné hecō há moonó ba gúlúge, bá hé kulenine enúu, bá hé fáanana bebaágá, bó oya bá amó: "Éná Éselahéele, asanja bahó móonyo, móonyo a mbaá go húmie naá gedønjo gá Egibítene." ¹² Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Ngéé éná boéno bóobó bó lé boéno bá go lala udúu. ¹³ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Ngéé éná boéno bóobó bó lé boéno bá go lala udúu. ¹⁴ Godóodj , téénáamó, mpímí yame e báá bó bólégéná, mbó fúugie naá iyuke; kané maamóó nná ña gojaá o békembá geantá gá gedønjo." ¹⁵ Mósese go balegena Kane Mesúge, Asanja bëhé, go oyeda a amó: "Goakéé, óó Kane Mesúge! mpímí yaho e gaá ná bólégéná boéno báhó, bóobó o lómó húmíelú naá gedønjo gá Egibítene na geantáanta gá bogaaga gónó na ombágó yá bogaaga?" ¹⁶ Bó lómó gojaá bató bá Egibítene bá gáleda bá amó: 'A lómó bó húmíelú go gegáda gábó, bó mbaá le go go éda bó óna naá egondó, a bó fúgune naá cí góogó. Ngáa mpímí yaho e yoyo, o bésíme go gegáda gégege o báá ná ñá o báá sajéná boéno báhó.' ¹⁷ Bééníjinyéemú Ábalaháma, Ésaga na Yóbóobó, boyogóní buelí báhó, báaba o mbaá bó oyáná, o báá báleáa go maamóó moaté moaté go amó: 'Nná degenyé enana yenyó aja muototi móonyo naá mmená, nná fáa enana yenyó gedønjo giimée gégege mmbaá gálágáláa, bá ñgá gé beáa go busío buimée'." ¹⁸ Kóó Kane Mesúge a bésímemú go gegáda gégege a mbaá ñá a báá sajéná boéno bëhé. ¹⁹ Mósese go siise ogondó a báá ncó gunde, begógo bá adáné békandé bá bisúnígéné naá ombágó; begógo bá mbaá le ónjó ónjó maayá miimée máandé, ónjóólu boayá bóobó na boayá búunú. ²⁰ Mósese go siise ogondó a báá ncó gunde, begógo bá adáné békandé bá bisúnígéné naá ombágó; begógo bá mbaá le ónjó ónjó maayá miimée máandé, ónjóólu boayá bóobó na boayá búunú. ²¹ Mósese go yosue go óbó ukelú yá boéno, bá fénana geánca, géhé go oyana Mósese a amó: "Geánca gá bidé gé lé naá bálégá." ²² Mósese go yosue go óbó ukelú yá boéno, bá fénana geánca, géhé go oyana Mósese a amó: "Geánca gá bidé gé lé naá bálégá." ²³ Mósese go gundie a amó: "Bó do bá aké geánca gá gománegena, aké geánca gá bató báaba bá bóléganamó; bóobó ñgobonómó, bó lómó ukelú yá bató báaba bá áganamó esago." ²⁴ Aja góogó a mbaá le úle a báyekana na bálégá, géhé go éna moonó ba gúlúge na mebiné. Mpímí ya Mósese go bólégá; go ncoñu begógo go cí na embágó yehé , a báá bé adá naá cí ya ogondó. ²⁵ Aja góogó a mbaá le úle a báyekana na bálégá, géhé go éna moonó ba gúlúge na mebiné. Mpímí ya Mósese go bólégá; go ncoñu begógo go cí na embágó yehé , a báá bé adá naá cí ya ogondó. ²⁶ A báá fediginyée hecō há moonó ba gúlúge héhe bá mbaá dúné, a báá hé lókonyóo naá iyuke; a báá hé gundie uguju, géhé go gólo uguju moáne a báá yó ságánáa naá miimpo, a báá bónyiigónyoo baaná bá Éselahéele miimpo moáane. ²⁷ Mósese go oyana Áløjo a amó: "Boéno bó á ná go ñaáa ekáde náana gá go nco bóléna bá ña geantá gá gelgogó?" ²⁸ Mósese go oyana Áløjo a amó: "Boéno bó á ná go ñaáa ekáde náana gá go nco bóléna bá ña geantá gá gelgogó?" ²⁹ Áløjo go gundie a amó: "Ngáa mpímí ya Ogónóó bame e de bólégá! Go íyimene maamóó moaté gojaá boéno bóobó bó dóomba go maamana gebé." ³⁰ Bá lé ñgoyánáalú bá amó: "Nééne! có gedínyéemú asanja, e éda go enda naá busío bécó, goaké Mósese móonyo, mto ba go có húmie naá gedønjo gá Egibítene, de de íyiménée ekáde gégege a báá ná mané go éya." ³¹ Gáme go bó oyana caá: : 'Ngáa báaba bá lómó na ndeñjo sá góolo, bá bóodona, bá ngúlene na mó! Góó bá ñgáá ngúléné na mó, bá ncoñu góolo ya ndiemi naá iyuke, góó hecō há moonó bá gúlúge héhe bá mbaá húmíe kóó.' ³² Mósese go éna gojaá boéno bó mbaá ñá bó báá go íjenine naá tuúngulutúunjulu, tóno Áløjo a báá bó dééná kóó, dambémédáalú naá magálá má babelóbelo bábó.

²⁵ Mósese go éna gojaá boéno bó mbaá já bó báa go íjenine naá tuúngulutúunngulu, tóno Áløŋo a báá bó dééná kóo, dambémédáalú naá magálá má babelóbelo bábó. ²⁶ Mósese go délemena naá miíjene má bálégá, go oyeda a amó: "Báaba bá lómó gá Kane Mesúge, bú úlene anáa ndómó!" Kóo boyo Léfi biimée bá bábán-degenamó naá boayá béké.

²⁷ Géhé go bó oyana a amó: "Náana góo Kane Mesúge, Asaŋa ba Éselahéele, a gálagalamó: 'Ngáa onyó moáne naá beenýóo a góo kalafó yehé; no dómbadomba naá bálégá injkimée, geasé go geasé, onyó moáne o óna ondimóni, o óna umbiéni behé'." ²⁸ Boya Léfi go ña bóobó Mósese a mbaá bo lósenó; buisí moáne bóobó, bató ombanó yá go húme tósenó édadó go fúe naá boéno. ²⁹ Boya Léfi go ña bóobó Mósese a mbaá bo lósenó; buisí moáne bóobó, bató ombanó yá go húme tósenó édadó go fúe naá boéno. ³⁰ Mósese go gáleda a amó: "Bííjénéemú nñoo naá Kane Mesúge ínoni yéeyé, aké bó húme gojaá onyo moáne i ínjene ohaŋa behé na ondimóni, go gembáágá, Kane Mesúge a nyó dénejebie gefona ínoni." ³⁰ Gó bélénye, Mósese go oyana boéno a amó: "No á ñaáa geantá gá gelgō. Kaá bólégá godóodó naá Kane Mesúge: ádaga, kaá beáa bihéehinye go gelgō gényó." ³⁰ Gó bélénye, Mósese go oyana boéno a amó: "No á ñaáa geantá gá gelgō. Kaá bólégá godóodó naá Kane Mesúge: ádaga, kaá beáa bihéehinye go gelgō gényó." ³¹ Mósese go gunde na nnyimé naá Kane Mesúge, go oyeda a amó: "Oó! boéno bóobó bó á ñaáa geantá gá gelgō. Bá á bégedínyée asaŋa ba góolo." ³² Hééhínyée kané godóodó gelgō gábó! Aáŋa bó do báá nñoo, o púgune naá kálata yahó yéeyé o lómó óñóolú." ³³ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "A lómó móonyó a mbaá ñaáa gelgō naá boayá báme móo kaá ná mo fugúné naá kálata yame." ³³ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "A lómó móonyó a mbaá ñaáa gelgō naá boayá báme móo kaá ná mo fugúné naá kálata yame." ³⁴ Gundé kané, Édá na boéno anáa mbáá ná go oyáná. Éna, éngelésé bame a gaá békémbá e eda naá busío báho, kané naá buisí bá bá bibégundí báme, nná bó séesenyé go gelgō gábó." ³⁵ Kane Mesúge go fáa boéno noséésenyé, goaké bá mba gedíe moonó ba gúlúge, Áløŋo móo a mbaá gedíe."

Chapter 33

¹ Kané Mesúge go oyana Mósese a amó: "Édá, úlukíe háala, maamóo na boénə bóobə o mbaá bó hémie naá gadəŋə gá Egíbitene; bóléga naá gedəŋə géegə mm̄baá báleáa go fáa Ábalaháma, Ésaga na Yókobə, mbóó oyédá caá: 'Nná fáa mbóó yaho gedəŋə géegə'. ² Nná dómə éngeləsə naá busio báhə, nná gúne batə bá Kána, batə bá Áməle, ba Hetite, bá Felésieje, ba Hefite na ba Yebusíte. ³ Édá naá gedəŋə géegə anáa mélígi na megúdē má pónjé mó déndelemú. Kané ce gaá békembá naá kadégadé yahə, go bofoá bá goñaá ce go bógódónyoo aja íyuke naá pé, goaké o lé boénə bóobə bó lalamó udúu." ⁴ Aja boénə bó mbóó ʃb̄ dogálə dá nigúe dóɔdə, mogódí go bó íjenine, mətə a lé kane go báága ndeŋə séhé. ⁵ Aja boénə bó mbóó ʃb̄ dogálə dá nigúe dóɔdə, mogódí go bó íjenine, mətə a lé kane go báága ndeŋə séhé. ⁵ Kané Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Oyána boénə bá Éselahéele go amó: 'No lé boénə bóobə bó lalamó udúu; caá maga go bola aké go moɔn̄ ba gecamēna anáa o lóm̄, kaá go bogódónyoo aja íyuke. Búulényéemú kané godóɔdə ndeŋə sáhə séesə o lóm̄ na sé, mané kaá né éná bóobə kaá ná go ḥ̄aáa'." ⁶ Baaná bá Éselahéele go bóodona ndeŋə sábó, bá bée édánáa halaháláa na ogɔndə yá Ólebe. ⁷ Mósese go gólo gincumu, go éda gé dágęga halaháláa na bálégá; go gé dónjən̄ a amó getála gá hoóma há go bégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi; góo batə biimée báaba bá mbaá le go go lénjedena Kané Mesúge bá mbaá le bá édانا hóo, geyájé na bálégá. ⁷ Mósese go gólo gincumu, go éda gé dágęga halaháláa na bálégá; go gé dónjən̄ a amó getála gá hoóma há go bégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi; góo batə biimée báaba bá mbaá le go go lénjedena Kané Mesúge bá mbaá le bá édانا hóo, geyájé na bálégá. ⁸ Gecamēna géegə Mósese a mbaá le édانا naá gincumu, boénə buimée bó mbá le bó délemana; mətə uŋkimée téneé naá busio bá isúñú héhé, a bienene Mósese goana na ongíso, bó éda húme aja i íjenemú naá gincumu. ⁹ Kané aja Mósese e édamó go ínjene naá gincumu, oləŋə yá nogálámbá yó lo go gɔsə, yó nco délemana naá miíjene má gincumu, kané Mesúge a le go éda go gálagala na Mósese. ¹⁰ Boénə buimée bó mbaá le bó énana oləŋə yá nogálámbá yó yó mbaá le yó délemana naá miíjene má gincumu, mətə uŋkimée naá boénə a mbaá le goana téneé, onyɔ moáne naá miíjene má isúñú héhé. ¹⁰ Boénə buimée bó mbaá le bó énana oləŋə yá nogálámbá yó yó mbaá le yó délemana naá miíjene má gincumu, mətə uŋkimée naá boénə a mbaá le goana téneé, onyɔ moáne naá miíjene má isúñú héhé. ¹¹ Kané Mesúge a mbaá le a gálagala na Mósese bó cəŋe, gogó aja mətə a gálagalamó na ugúle behé. Kané Mósese a le go nco gunde naá bálégá; kané getɔmbóo géhé gá uyogóni, Yósue, ohanja ba Enúune, a de mbáa le a húmene naá gincumu. ¹² Mósese go oyana Kané Mesúge a amó: "Éná, o ḥ̄goyana go amó: 'Naáa goñaá boénə bóobə bó bólęga!' Kané o do túfie ánée móɔnyɔ o tómanamó nehé. Hóolá, o báá go oyeda go amó: 'Ko íyimene go ufíno yáhə, o báá gɔn̄ b̄ea gefona naá ongíso yám̄e'." ¹² Mósese go oyana Kané Mesúge a amó: "Éná, o ḥ̄goyana go amó: 'Naáa goñaá boénə bóobə bó bólęga!' Kané o do túfie ánée móɔnyɔ o tómanamó nehé. Hóolá, o báá go oyeda go amó: 'Ko íyimene go ufíno yáhə, o báá gɔn̄ b̄ea gefona naá ongíso yám̄e'." ¹³ Godóɔdə, amónja ndé na gefona naá ongíso yáhə, túfénýéemú danjédaŋe go ɔyɔ nahə; góo kaá ná go íyimé, kɔn̄ b̄ea gefona gefona naá ongíso yáhə. Óbó go amó gedəŋə géegə gé lé boénə báhə." ¹⁴ Kané Mesúge go gundie a amó: "Yɔm̄o moaté moaté nné endamó nahə, kɔn̄ go fáa godúugide." ¹⁴ Kané Mesúge go gundie a amó: "Yɔm̄o moaté moaté nné endamó nahə, kɔn̄ go fáa godúugide." ¹⁵ Mósese go mo oyana amó: "Amónja o do enda maamóo moaté moaté necó, o do ḥ̄aáa de úlukie naá hoóma háaha." ¹⁶ Elkádē gé ná dúfiemú mammana goñaá ḥ̄gaá b̄eáa gefona naá ongíso yáhə, yɔm̄o na boénə báhə o? Áb̄o, caá bó lóm̄ aja o ná ḥ̄amó go enda necó, aja tóñó yɔm̄o na boénə báhə, m̄eénə má cí miimée má ná có gólm̄o go odéné o?" ¹⁷ Kané Mesúge go oyana Mósese a mó: "Nná ḥ̄aá bóobə o ḥ̄gúhenemú, goaké o lé b̄eáalú gefona naá ongíso yám̄e, kunde ko íyimene go ofíno yáhə." ¹⁷ Kané Mesúge go oyana Mósese a mó: "Nná ḥ̄aá bóobə o ḥ̄gúhenemú, goaké o lé b̄eáalú gefona naá ongíso yám̄e, kunde ko íyimene go ofíno yáhə." ¹⁸ Mósese go oyeda a amó: "Ngíyím̄iemú nigúmi náhə!" ¹⁹ Kané Mesúge go gundie a amó: "Nná dúmbiedumbie naá busio báhə busi báme buimée, kɔn̄ go oya ukelú naá mmoená naá busio báhə ufíno yá Kané Mesúge; ḥ̄janana niibo go móɔnyɔ mmo ḥ̄amó niibo, kółon̄ mahana go móɔnyɔ mmo gólm̄o mahana." ²⁰ Kané Mesúge go oyeda a amó: "O do ná bósó go éna busio báme, goaké mətə a de bósó ba goñaá a ḥ̄génə a gɔn̄ go ɔyɔ." ²¹ Kané Mesúge go oyeda a amó: "Hoóma háháa mekúígii name, o ná délemana naá gedánédáné mmoená." ²¹ Kané Mesúge go oyeda a amó: "Hoóma háháa mekúígii name, o ná délemana naá gedánédáné mmoená." ²² Aja nigúmi náme ná ná ḥ̄amó né dómbana, nná go ága naá c̄ke ya gedánédáné, ko boa na mbógo yám̄e bó húme aja tómbana. ²³ Kané aja nná balegenamó ombógo yám̄e, o lo go síene o ḥ̄génə ménnyimée, kané mətə a de ḥ̄gá éna busio báme."

Chapter 34

¹ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Cécáa begóngó bá adáné béandé aja béebe bá busío, nnó ónjó kóo dogáló dóodó dó mbaá le naá bá busío béebe o mbaá denáa." ² Béémba penée na njúlu mbála, o bóléga naá ogondó yá Sinéyi geyéné na go bála; o délemená hóo naá busío báme, naá tálédále ya ogondó. ³ Móto a de bóléga olöjo nahó, móto a de békémbá meheéli naá ogondó uñkimée; caña mmue aké gedómbáa aké gúlúge mó do békémbá go go kéra mbínyí naá ogondó yóoyó." ⁴ Móto a de bóléga olöjo nahó, móto a de békémbá meheéli naá ogondó uñkimée; caña mmue aké gedómbáa aké gúlúge mó do békémbá go go kéra mbínyí naá ogondó yóoyó." ⁴ Mósese go céca begóngó bá adáné békéndé caña mmue na béebe bá busío; géhé go húme na njúlu mbála, go bóléga naá ogondó yá Sinéyi, bó mbaá le naá gelóseno géegé Kane Mesúge a mbaá mo fáá, géhé go gólo naá ombógo yéhé begóngó bá adáné bá békéndé. ⁵ Kane Mesúge go siise naá nogálámbá gadéé, go délemená hóoló mekúigii nehé, go éda go dúmenye ufino yá Kane Mesúge. ⁵ Kane Mesúge go siise naá nogálámbá gadéé, go délemená hóoló mekúigii nehé, go éda go dúmenye ufino yá Kane Mesúge. ⁶ Kóo Kane Mesúge a ncomó dómbana naá busío báhá, go ánceda a amó: Kane Mesúge, Kane Mesúge, Asaña uñginí mahana gónó na bihéehinye, a de óbónóo mpímimí feanjo, na busi akébáamó gónó na pídefide, ⁷ a beñebeñe genjónéná géhé bó húme egelé tóseno, a héehinenye beoba na bató báaba bá mo báañeganamó, na gelógo, kané a de sénjúnényée móto móonyo a lómó na geoba, a fáanana noséésenyée go beoba bá biisée naá baábayó na naá enana, bó éda húme egelé edadó éna inni!" ⁸ Mósese go dómba go cúbimene a báá ágá enúu go cí. ⁸ Mósese go dómba go cúbimene a báá ágá enúu go cí. ⁹ Géhé go oyeda a amó: "Daadáa, amónja ndé fonáalú naá orjiso yáhó, njáa Daadáa e enda naá naá kadégadéé yecó, goaké bó lé boéno bóobó bó lalamó udúu; héehínée beoba na belógo bécó, o có gólo go go békémba báhó." ¹⁰ Kane Mesúge go gundie a amó: "Éná, kóda bugúle. Kaá ñjanánáa, boéno báhó ndukíi, muune máama má gá báasamó má de bájanánáa aké naá gedójo éna boéno búmmue; boéno buimée bóobó bó go géngelnyemú bó njé éná buelí bá Kane Mesúge, nahó góo nná hóogonyomú bembá bá moóma." ¹⁰ Kane Mesúge go gundie a amó: "Éná, kóda bugúle. Kaá ñjanánáa, boéno báhó ndukíi, muune máama má gá báasamó má de bájanánáa aké naá gedójo éna boéno búmmue; boéno buimée bóobó bó go géngelnyemú bó njé éná buelí bá Kane Mesúge, nahó góo nná hóogonyomú bembá bá moóma." ¹¹ Beñé bese go bóobó ko lósenomó ínoni yéeyé. Éná, nná gúne naá busío báhó bató bá Amólo, bató bá Kána, bá Hetiéne, bá Felesiéne, ba Hefiéne na ba Yebusiéne. ¹² Bébenéemú gojaá o do bójó bugúle na bató bá gedójo géegé o semegananamó go ínjene kóo, bá gií iyí bá békémba edámbó go busío báhó. ¹² Bébenéemú gojaá o do bójó bugúle na bató bá gedójo géegé o semegananamó go ínjene kóo, bá gií iyí bá békémba edámbó go busío báhó. ¹³ Émoaté, no semegananamó beñgelenye bedáléná bábó, no áda mocó mábó, no túlune begóngó bábó. ¹⁴ O do njá gulene asaña uncodío enúu go cí; goaké Kane Mesúge a beañana ufino yá hechte, a lé Asaña ba hechte. ¹⁵ Bébenéemú gojaá o do gódá bugúle na bató bá gedójo, bó gií iyí no éda go bémúngulenye na baasaña bábó, no bó fáanana bëbáágá, bé éda go go dójonó naá bedágá bábó, go éda go nyáanana moóma má befona; ¹⁵ Bébenéemú gojaá o do gódá bugúle na bató bá gedójo, bó gií iyí no éda go bémúngulenye na baasaña bábó, no bó fáanana bëbáágá, bé éda go go dójonó naá bedágá bábó, go éda go nyáanana moóma má befona; ¹⁶ bó gií iyí go éda go giñe babóla bábó go bahaña báhó, babóla bábó aja bá gaá né éda go bémúngulenye na baasaña bábó, bá de gógédó bahaña báhó tóno go go bémúngulenye na baasaña bábó. ¹⁷ O do hóámá o do bédünene Asaña ba gekójo. ¹⁸ O leebenyé gibíné gá beléde bá kane ondó yá go fudugenye; medúgú mátáanó na máandé, aja gecamena géegé gé lómó dílímínyéelu naá ofé yá beondá bedombó, o ná nyáanana beléde bá kane ondó yá go fudugenye, gogó aja mmbáa go fáá gelóseno, goaké bó lómó naá ofé yá modombóo góo o mbaá húmé naá Egibítene. ¹⁸ O leebenyé gibíné gá beléde bá kane ondó yá go fudugenye; medúgú mátáanó na máandé, aja gecamena géegé gé lómó dílímínyéelu naá ofé yá beondá bedombó, o ná nyáanana beléde bá kane ondó yá go fudugenye, gogó aja mmbáa go fáá gelóseno, goaké bó lómó naá ofé yá modombóo góo o mbaá húmé naá Egibítene. ¹⁹ Moçón onómotó ba busío go békéne uñkimée o óbóneno name, aké genóme gá busío go békéne giimée naá gitúu gá bidúgé, bá begónó na bá sñesøje. ¹⁹ Moçón onómotó ba busío go békéne uñkimée o óbóneno name, aké genóme gá busío go békéne giimée naá gitúu gá bidúgé, bá begónó na bá sñesøje. ²⁰ Go moçón ba busío bá abanabébea, o mo fája na moçón ba gedómbáa; kané amónja o do mo fájá, o mo bája kondó. O ná fájana moçón onómotó uñkimée go békéne na bahaña báhó, móto a de hóámá a de ncó délemená naá yomó busío embógo ehandé. ²¹ O yogóo medíge máhó medúgú mátáanó na búmmue, o díugide naá bá gátáanó na gáandéé; o ná ña o díuge, aké bó békémba naá gecamena gá gokuhe, aké bó békémba naá gecamena gá masája. ²¹ O yogóo medíge máhó medúgú mátáanó na búmmue, o díugide naá bá gátáanó na gáandéé; o ná ña o díuge, aké bó békémba naá gecamena gá gokuhe, aké bó békémba naá gecamena gá masája. ²² O ná leebenyé gibíné gá beanyé, gibíné gá moóma modombó má busío má folomája, na gibíné gá masája, naá mamáná má nnyómá. ²³ Eñendó edadó go nnyómá, benómotó biimée bá nco délemana naá busío bá Daadáa, Kane Mesúge, Asaña ba Éselahéele. ²³ Eñendó edadó go nnyómá, benómotó biimée bá nco délemana naá busío bá Daadáa,

Kane Mesúge, Asanja ba Éselahéele.²⁴ Mammana, nná gúne meéno naá busío báhó, canconca embálá yaho; móto a de ñgá boso go léga go gólo gedøŋo gáhó, gecamena giimée géege o ná ñamó o bólega go go nco bédúfie naá busío bá Kane Mesúge, Asanja báhó, ejendø edadó go nnyómá.²⁵ O do ná boso go fáa go gebáágá geléde gá fudúgielú na manójó má nnyama ya sésédáalú go mbúlugie yame, gónó moóma má bebáágá má gibiné gá Mbáca mó do ná boso go bedéména mó bélie na geyéné.²⁶ O do ná boso go fáa go gebáágá geléde gá fudúgielú na manójó má nnyama ya sésédáalú go mbúlugie yame, gónó moóma má bebáágá má gibiné gá Mbáca mó do ná boso go bedéména mó bélie na geyéné.²⁶ O ná bádóegena naá nnyanjá ya Kane Mesúge, Asanja báhó, besamó bá busío busío bá buelí bá cí. O do ná boso go námbo moçná ba gedómbáa naá mabáanya má nnyeedíi behé."²⁷ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Óñjoo dogáló dóðodó; goaké aña dogáló dóðodó dó lómó góó ndadamó bugúle nahó gónó na Éselahéele."²⁷ Kane Mesúge go oyana Mósese a amó: "Óñjoo dogáló dóðodó; goaké aña dogáló dóðodó dó lómó góó ndadamó bugúle nahó gónó na Éselahéele."²⁸ Mósese go ña hóoló na Kane mesúge medúgú otínó ahandé. A de nyáá éna a de bónyó boóma. Kóo Kane Mesúge o óñjomó naá begóggó dogáló gá golada bugúle, dó mba lé dogáló dóðodó.²⁹ Mósese go siise ogöndó yá Sinéyi, na begóggó béandé bá gelada bugúle naá embógo, u úle a siisene ogöndó; kané a de mbáa le i íyimene gonjaá geola ga busío béké gé mbá lé begibegi, goaké a mba gálágáláa na Kane Mesúge.²⁹ Mósese go siise ogöndó yá Sinéyi, na begóggó béandé bá gelada bugúle naá embógo, u úle a siisene ogöndó; kané a de mbáa le i íyimene gonjaá geola ga busío béké gé mbá lé begibegi, goaké a mba gálágáláa na Kane Mesúge.³⁰ Álønjo nehé na baaná bá Éselahéele biimée go núune Mósese, go éna gonjaá geolá gá busío béké gé mba lé begibegi; gáábó go díine go mo báyekena.³¹ Mósese go bó dónjono; Álønjo nehé na bafeanoo biimée bá negósa go mo báyekena, géhé go bó gálagala.³² Naá nnyimé yéeyo kané góó baaná bá Éselahéele biimée bá mo báyekenamó, géhé bó fáanana beløseso biimée béké Kane Mesúge a mbaá mo íjnéné, naá ogöndó yá Sinéyi.³² Naá nnyimé yéeyo kané góó baaná bá Éselahéele biimée bá mo báyekenamó, géhé bó fáanana beløseso biimée béké Kane Mesúge a mbaá mo íjnéné, naá ogöndó yá Sinéyi.³³ Aña Mósese a mbaá maná go bó gálagala, géhé go báboegena busío na gigísi gá sanda,³⁴ Gecamena géege Mósese a mbaá le i íjnene naá busío bá Kane Mesúge, go go gálagala nehé, u úlie gigísi gá sanda, bó húme aña a ncomó héme go hanyó; kané aña a hémemú, o oyana baaná bá Éselahéele bóobó Kane Mesúge a báá ná mo losénó.³⁴ Gecamena géege Mósese a mbaá le i íjnene naá busío bá Kane Mesúge, go go gálagala nehé, u úlie gigísi gá sanda, bó húme aña a ncomó héme go hanyó; kané aña a hémemú, o oyana baaná bá Éselahéele bóobó Kane Mesúge a báá ná mo losénó.³⁵ Baaná bá Éselahéele bá mba lé bá núune busío bá Mósese, bá énana gonjaá geolá gá busío béké gé mba lé begibegi; Mósese a le go gónó bégundie go báboa gigísi gá sanda go busío, bó éda húme aña a ná gónomó go íjnene, go go gálagala na Kane Mesúge.

Chapter 35

¹ Mósese go bándegeña negósa niimée ná baaná bá Éselahéele, go bó oyana a amó: "Moóma móomó Kane Mesúge a lósenomó go ḥanana móomó: ² No ná ḥa no yɔgɔnɔ meelí ményó medúgú mätáanc na búmmue; kané bōbɔ bá gátáanc na gáandée bó ná bēemba go busío bényó boóma bá gefona; bó lómó geandena, buisí bá godúuge, íñénéelú go mbúlugie ya Kane Mesúge. Móomny a ḥgaá býygédénó go budúgú bá ndiemi, a ḥga beáa noséésényée ná nigúe.

³ No do ná fóana íyuke go budúgú bōbɔ, naá nnyaná aké mmue séeses no gégamó hóo, go buisí bá geandena." ⁴

Mósese go gálagala negósa niimée ná baaná bá Éselahéele, go oyeda a amó: "Bóbɔ Kane Mesúge a lósenomó go ḥanana bóbɔ. ⁵ Mósese go gálagala negósa niimée ná baaná bá Éselahéele, go oyeda a amó: "Bóbɔ Kane Mesúge a lósenomó go ḥanana bóbɔ. ⁵ Bójónóo nōnɔ naá bonóme bōbɔ bó lómó bényó gebáágá go busío bá Kane Mesúge.

Moto uñkimée móonya odémá yéhé yó bēfiigenyemú u úlene Kane Mesúge na gebáágá géegé gé lómó: góolo, gekóŋɔ gá muinyí na gekóŋɔ gá mopító; ⁶ mbáaga sá sanda sá dobele bulúmebulúme, dá mbélenyen na goéla, nogáalú na duelí dá ntónɔ na dá binúmpe bá mbúinyi; ⁷ na bēbɔ bá bémɔŋgɔl fúénéné fúénénéne dobele dá mbélenyen, tónɔ na bēbɔ bá nnyama ya miimpo bá amó dofíne; boéte bá akaséa; ⁸ megúdé go geágéná baláamba, befofaga bá moóma go go gedie megúdé má go fúenene, gɔnɔ tónɔ go alabénda bá go lonya; ⁹ adáné yá onígisi na yóncodío gɔnɔ nōnɔ go go leja efóode na gela gá gesasɔ. ¹⁰ Ngáa batɔ biimée naá olɔŋɔ yényó báaba bá lómó na ombógo yá eládɔ naá buelí bú úlene go go nco yɔgɔnɔ buelí buimée bōbɔ Kane Mesúge a lómó lósenóɔlú: ¹¹ Ngáa batɔ biimée naá olɔŋɔ yényó báaba bá lómó na ombógo yá eládɔ naá buelí bú úlene go go nco yɔgɔnɔ buelí buimée bōbɔ Kane Mesúge a lómó lósenóɔlú: ¹¹ gincumu, getálá gá gincumu na ucúbe yá gé, binúmie bá gé, mabámá má gé, beampa bá gé, mogóná má gé na kimbógo sá gé; ¹² gisimbí gá bisúnígéné na beampa bá gé, gigindígéniné gá gisimbí, na sanda ya go boanana gisimbí gá bisúnígéné; ¹³ tábéla na beampa bá yé, na moóma má yé má buelí muimée, na beléde bá bebáágá; ¹⁴ tábéla na beampa bá yé, na moóma má yé má buelí muimée, na beléde bá bebáágá; ¹⁴ géagéná baláamba na moóma má gé, baláamba bá ge, megúdé go geágéná baláamba; ¹⁵ gedáléná baalabénda na beampa bá gé, megúdé má go fúenene na alabénda ba go fofa, tónɔ na sanda ya geasé gá go íñene naá gincumu; ¹⁶ gedáléná go bebáágá bá go lókononyo, gefoanana géhé gá gekóŋɔ gá mopító, beampa béké, na moóma má gé muimée má buelí; genemba na kimbógo ya gé; ¹⁷ mbáaga sá sanda sá omendé yá nnyaáñgadé, mogoná má yó, kimbógo sá yó, na sanda yéeye naá geasé gá go íñene naá omendé yá nnyaáñgadé; ¹⁷ mbáaga sá sanda sá omendé yá nnyaáñgadé, mogoná má yó, kimbógo sá yó, na sanda yéeye naá geasé gá go íñene naá omendé yá nnyaáñgadé; ¹⁸ mokóndá má gincumu, mokóndá má omendé yá nnyaáñgadé, na duelí dá mó; ¹⁹ bela bá buelí bá nigúmi bōbɔ naá gincumu, bela bá buelí bá nigúmi bá udumbí bebáágá naá Asaŋa Álɔŋɔ, na bela bá bahaŋa béké go go yɔgɔnɔ buelí bá nigúmi. ²⁰ Negósa niimée ná baaná bá Éselahéele go húmene anáa Mósese a mbaá le. ²⁰ Negósa niimée ná baaná bá Éselahéele go húmene anáa Mósese a mbaá le. ²¹ Biimée báaba bá mbaá le odémá yábó yó bó gálagala yó gɔnɔ bēfiigenye go úlene, bá báá beanáná gebáágá go busío bá Kane Mesúge go buelí bá gefóaga gá getálá gá hoóma há bégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi, go buelí bōbɔ hóo buimée, gɔnɔ tónɔ na bela bá buelí bá nigúmi. ²² Batɔ banómɔtɔ bá mbu úlénée na bakóðɔ tónɔ; biimée báaba odémá yábó yó mbaá le yó bēfiigenye go úlene na bebongó bá edúu, becáká mbóðɔ iñkimée, mmándɔ, ndeŋɔ sá góolo mbóðɔ iñkimée; onyɔ moáne a nco go íñene gebáágá gá góolo géegé a mbaá lóó go busío bá Kane Mesúge. ²³ Batɔ biimée báaba bá mbaá le na mbáaga sá sanda sá dobele bulúmebulúme, dá mbélenyen na goéla, nogáalú na duelí dá ntónɔ na dá binúmpe bá mbúinyi na bēbɔ bá bémɔŋgɔl fúénénéne dobele dá mbélenyen, tónɔ na bēbɔ bá nnyama ya miimpo bá amó dofíne, go úle na mó. ²³ Batɔ biimée báaba bá mbaá le na mbáaga sá sanda sá dobele bulúmebulúme, dá mbélenyen na goéla, nogáalú na duelí dá ntónɔ na dá binúmpe bá mbúinyi na bēbɔ bá bémɔŋgɔl fúénénéne dobele dá mbélenyen, tónɔ na bēbɔ bá nnyama ya miimpo bá amó dofíne, go úle na mó. ²⁴ Biimée báaba bá mbaá le bá bélugie gebáágá gá gekóŋɔ gá muinyí na gá gekóŋɔ gá mopító bá búú úlénée na gebáágá go busío bá Kane Mesúge. ²⁵ Bakóðɔ biimée báaba bá mbaá le na mbógo yá eládɔ naá buelí go noga duelí na embógo yabó, go úlene na moóma mábó móomó, duelí na dobele dá bulúmebulúme, dá mbélenyen na goéla, na duelí dá ntónɔ. ²⁵ Bakóðɔ biimée báaba bá mbaá le na mbógo yá eládɔ naá buelí go noga duelí na embógo yabó, go úlene na moóma mábó móomó, duelí na dobele dá bulúmebulúme, dá mbélenyen na goéla, na duelí dá ntónɔ. ²⁶ Bakóðɔ biimée bá go bēfiigenye odémá, bōo gɔnɔ na ombógo yá eládɔ naá buelí, go noga moóma na binúmpe bá mbúinyi. ²⁷ Bafeanóo báaba naá boéno go úlene na adáné yá ntónɔ onígisi na adáné gɔnɔ yóncodío go go leja efóode gɔnɔ na gela gá gesasɔ; ²⁷ Bafeanóo báaba naá boéno go úlene na adáné yá ntónɔ onígisi na adáné gɔnɔ yóncodío go go leja efóode gɔnɔ na gela gá gesasɔ; ²⁸ moóma má go fofa na megúdé go geágéná baláamba, go megúdé má go fúenene, gɔnɔ go alabénda ba genóngó gá ofífó. ²⁹ Baaná bá Éselahéele biimée, banómɔtɔ na bakóðɔ, biimée báaba odémá yábó yó mba bēfiigenyée go go úle na bodáŋɔ naá buelí bōbɔ Kane Mesúge a mbaá lósenó Mósese, go úlene kane geganya, na bebáágá go busío bá Kane Mesúge. ³⁰ Mósese go oyana baaná bá Éselahéele a amó: "Íyíme nōnɔ no amó

Kane Mesúge i í iyídé Becaléele, ohanja ba Úli, onana yá Húule, naá nigúli ná Yodá.³⁰ Mósese go oyana baaná bá Éselahéele a amó: "Íyíme nōnō no amó Kane Mesúge a lé iyídéelú Becaléele, ohanja ba Úli, onana yá Húule, naá nigúli ná Yoda.³¹ A báá mo hóogío na Giliili ba Asaňa, na nciňi, na pegɔ, na goiyimene gá mbódɔ aá mbódɔ inksamée sá medíge.³² A lé mo fáalú bogaaga bá go yøgønɔ medíge aké má dubéfegíné, a yøgønɔ góolo, gekóŋɔ gá muinyí na gá mopítɔ,³³ a céca adáné yá go cókegønɔ, a yøgønɔ boéte, a gønɔ yøgønɔ mbódɔ aá mbódɔ sá medíge má embógo.³⁴ A lé tónɔ mo fáalú pááná ya go húunenyé batɔ buelí caňa mmue a báá fáá Óleaba, ohanja ba Ahésamaga, naá nigúli ná Dana.³⁴ A lé tónɔ mo fáalú pááná ya go húunenyé batɔ buelí, caňa mmue a báá fáá Óleaba, ohanja ba Ahésamaga, naá nigúli ná Dana.³⁵ A báá bó hóogío na pegɔ, go go yøgønɔ medíge má go céca na go gómbɔ, go go nogá na go leňa mbáaga sá bëla fúénéné fúénéné dobele dá bulúmebulúme, dá mbélejenye na goéla, na duelí dá go lala dá ntónɔ, go go yøgønɔ mbódɔ aá mbódɔ sá medíge na má dubéfegíné.

Chapter 36

¹ Beocaléele, Óleaba na batō biimée bá ombógo yá eládō naá buelí, batō báaba Kane Mesúge a mbaá ágá nciñí na pegō go go íyimene na go ḥanana, go yögōnō medíge máama má mbaá le má núune buelí bōbō naá gincumu, gögō aña buimée bōbō Kane Mesúge a mbaá lōsénō. ² Mósese go dōjōnō Beocaléele, Óleaba, na batō biimée bá ombógo yá eládō naá buelí báaba Kane Mesúge a mbaá ágá naá giliíli gábó pegō, biimée báaba odémá yábó yó mbaá le naá bosómō go go bó yögōnō na gobíijenene. ³ Mósese go dōjōnō Beocaléele, Óleaba, na batō biimée bá ombógo yá eládō naá buelí báaba Kane Mesúge a mbaá ágá naá giliíli gábó pegō, biimée báaba odémá yábó yó mbaá le naá bosómō go go bó yögōnō na gobíijenene. ³ Góo bá gólonmá naá busío bá Mósese bebáágá biiménénée bēebé baaná bá Éselahéele bá mbu úlénée na bē go yögōnō medíge máama má mbaá le má núune buelí bōbō naá gincumu. Beyéné biimée, bá mba lé bá nco sienene bebáágá naá Mósese, caá aké naá gegaña. ⁴ Kóo batō biimée bá ombógo yá eládō naá buelí, báaba bá mbaá le naá medíge miimée máama naá gincumu, go síe bá báá déénánáa, onyō moáne bueí bōbō a mbaá le a ḥanana, ⁵ gáabó go nco go oyana Mósese bá amó: "Boéno bó lé bó búú úlénée na geca gá moóma mó dómba móomō mó úhenemú go go yögōnō medíge máama Kane Mesúge a mbaá lōsénō go go ḥa." ⁵ gáabó go nco go oyana Mósese bá amó: "Boéno bó lé bó búú úlénée na geca gá moóma mó dómba móomō mó úhenemú go go yögōnō medíge máama Kane Mesúge a mbaá lōsénō go go ḥa." ⁶ Mósese go sénigie naá bálégá iŋkimée címo ya gojaá, mōtō, aké onómōtō, aké okódō, a de gōnō go úle na gebáágá go gefóaga gá gincumu. Góo bá legemú boéno go úlene na moóma. ⁷ Moóma móomō bá mboó ondá mó mba lé mó hánanana, moaté mó dómbana, go medíge miimée máama má mbaá le mó úhene go yögōnō. ⁸ Batō biimée bá ombógo yá eládō naá buelí, báaba bá mbaá ḥaána buelí, go gedie gincumu na binembie bá mbáaga sa sanda séédó, nogánogá na duelí dá go lala dá ntónō fúénéné fúénéné dobele dá bulúmebulúme, dá bélénébelene na goéla; bá báá dúné bieninye bá bēngelēse genóngó gá igedie. ⁸ Batō biimée bá ombógo yá eládō naá buelí, báaba bá mbaá ḥaána buelí, go gedie gincumu na binembie bá mbáaga sa sanda séédó, nogánogá na duelí dá go lala dá ntónō fúénéné fúénéné dobele dá bulúmebulúme, dá mbélénébelene na goéla; bá báá dúné bieninye bá bēngelēse genóngó gá gogedie. ⁹ Ginembie gá mbáaga gímmue gé mba lé méda móódó na ménni go ténée, méda máandé go mmendée; binembie bá mbáaga biimée bé mbá lé méda cóbécóbe. ¹⁰ Naá binembie bá mbáaga biimée, bá báá nabá bétáano, bétáano. ¹¹ Bá báá gedie dobábá dá bulúmebulúme naá boayá bōbō bó yibeninemú genaba gá busío; bá báá ḥaána nōo caña mmue naá boayá bōbō bó yibeninemú genaba gá gáandée. ¹¹ Bá báá gedie dobábá dá bulúmebulúme naá boayá bōbō bó yibeninemú genaba gá gáandée. ¹² Bá báá ágá dobábá otino áhandé na dōdó naá genaba gá busío, bá báá gōnō go ága dobábá otino áhandé na dōdó naá boayá bōbō bó yibeninemú genaba gá gáandée; dobábá dōdō dō mbá lé dō lumenene númmue na sōgōo. ¹³ Bá báá dúné binúmie bá góolo otino áhandé na bēódó, bá báá le go éda go númeninye binembie bá mbáaga sōgōo na binúmie bēebó. Gincumu go bēembá boóma tānjé búmmue. ¹⁴ Bá báá gedie binembie bá mbáaga na binúmpé bá mbúnyi, go go dūgune go getála naá mmoená ya gincumu; binembie bá mbáaga bēebó nōo nōo bē mba lé bēódó na gímmue. ¹⁴ Bá báá gedie binembie bá mbáaga na binúmpé bá mbúnyi, go go dūgune go getála naá mmoená ya gincumu; binembie bá mbáaga bēebó nōo nōo bē mba lé bēódó na gímmue. ¹⁵ Ginembie gá mbáaga gímmue gé mbá méda buinyo go ténée, méda máandé go mmendée; nōo nōo méda caña mmue go binembie bá mbáaga biimée bēódó na gímmue. ¹⁶ Góo bá manemó naba binembie bá mbáaga bēebó bétáano, séesé síncodío étáano na mmue kóka. ¹⁷ Bá báá ágánáa dobábáa otino áhandé na dōdó naá meémbu má mesúgudine má genaba gímmue, bá báá gōnō go ágana dobábá otino áhandé na dōdó naá meémbu má genaba gá gáandée. ¹⁸ Bá báá dúné binúmie otino áhandé na bēódó na gekójō gá mopítō, go go númeninye gincumu, ε bēembá boóma búmmue. ¹⁸ Bá báá dúné binúmie otino áhandé na bēódó na gekójō gá mopítō, go go númeninye getála, gé bēembá boóma búmmue. ¹⁹ Bá báá gedínyée getála ucúbe na bēebó bá bémōngōlō fúénéné fúénéné dobele dá goéla, na ucúbe gōnō yúncodío na bēebó bá nnyama ya miimpo bá dōjōnō bá amó dofíne, yóoyóo ucúbe yó mba lé yó bádálegana naá yóoyóo yá busío. ²⁰ Bá báá gedie mabámá go busío bá gincumu; má mba lé na boéte bá akaséa, cuméné cuméné. ²⁰ Bá báá gedie mabámá go busío bá gincumu; má mba lé na boéte bá akaséa, cuméné cuméné. ²¹ Bobámá búmmue bō mba lé méda mátáno go ténée, gigísi gá méda go mmendée. ²² Bá báá gedie go bobámá buimée binébiginye béandé, gímmue na sōgōo; bá báá ḥaána nōo nōo go mabámá miimée máama naá gincumu. ²³ Mabámá má mba lé nitíno go ombógo yá gincumu yá geayá gá mbádá. ²⁴ Bá báá ágá kimbógó sá gekójō gá muinyí otino áhandé naá cí sá mabámá, kimbógó éhandé naá cí ya bobámá buimée go binébiginye bá bō bēandé. ²⁴ Bá báá ágá kimbógó sá gekójō gá muinyí otino áhandé naá cí sá mabámá, kimbógó éhandé naá cí ya bobámá buimée go binébiginye bá bō bēandé. ²⁵ Ombógo yá gáandée yá gincumu, ombógo yá geayáa gá mmoená, bá báá gedie mabámá nitíno go yó, ²⁶ kimbógó sá má otino áhandé duunéelú na gekójō gá muinyí, kimbógó éhandé naá cí ya bobámá buimée. ²⁷ Go bugido bá gincumu bōbō bō nūunemú geayá gá kúlúgéné buisí, bá báá gedie go bó mabámá mätáano na

búmmue.²⁷ Go bugído bá gincumu bóobó bó núnemú geayá gá kúlúgéné buisí, bá báá gedíe go bó mabámá mátáano na búmmue.²⁸ Bá báá gedíe mabámá máandé go embúne yá gincumu naá tiídinye;²⁹ Má mba lé kumígínélú máandé a bayega gembádáa, númíelu bese bese naá mmoená na gecáká; bá báá ḥaaá nōo caña mmue go miimée naá embúne áhandé.³⁰ Má mba lé kumígínélú máandé a bayega gembádáa, númíelu bese bese naá mmoená na gecáká; bá báá ḥaaá nōo caña mmue go miimée naá embúne áhandé.³¹ Nōonó gó lé aá mabámá má mba lé mánnámanyé, kimbógó sá má dúnélú na gekóyó gá muinyí, sé mba lé buinyo na mmue, kimbógó éhandé naá cí ya bobámá búmmue.³² Bá báá gedíe beampa bétáano na boéte bá akaséa go mabámá má ombógo yúmmue yá gincumu,³³ beampa bétáano go ombógo yá gáandéé yá gincumu, tónó na beampa bétáano go bugído bá gincumu bóobó bó núnene geayá gá kúlúgéné buisi;³⁴ bá báá ḥaaá geampa gá témadémáa go go latanéna mabámá naá mesúge miimée.³⁵ Bá báá lindényée mabámá miimée na góolo, bá báá dúné tónó becáká na góolo go go dúmbenye kóo beampa, bá báá lindényée tónó beampa na góolo.³⁶ Bá báá nogáa sanda na duelí dá bulúmebulúme, mbéléjenye na goéla, na duelí dá go lala dá ntónó; bó mbá lé genóggó gá buelí akébáamó, bá báá gedínée kóo bieninye bá beéngelése.³⁷ Bá báá nogáa sanda na duelí dá bulúmebulúme, mbéléjenye na goéla, na duelí dá go lala dá ntónó; bó mbá lé genóggó gá buelí akébáamó, bá báá gedínée kóo bieninye bá beéngelése.³⁸ Bá báá gedíe mogoná múnni na boéte bá akasé go sanda yéeyé, bá báá bé lindíe na góolo; bá mbe edégánáa kóo mokásá má góolo, bá báá mó dúnéné kimbógó inni na gekóyó gá muinyí.³⁹ Bá báá nogáa, go geasé gá miíne naá getála, sanda na duelí dá bulúmebulúme, mbéléjenye na goéla, na duelí dá go lala dá ntónó; bó mbá lé genóggó gá buelí akébáamó.⁴⁰ Bá báá nogáa, go geasé gá miíne naá getála, sanda na duelí dá bulúmebulúme, mbéléjenye na goéla, na duelí dá go lala dá ntónó; bó mbá lé genóggó gá buelí akébáamó.⁴¹ Bá báá gedíe go busío bá sanda mogóná móttáano na mokásá má mó, bá báá lindényée ndejó sá mó na góolo na mokásá má mó; kimbógó sá mó étáano dúnélú na gekóyó gá muinyí.

Chapter 37

¹ Becaléele go gédie gisimbí gá bisúnígéné na boéte bá akaséa, méda mémmue na gigísi go goompó, gigísi gá méda go mmendé ya gé; boyáné bá gé tóno méda mémmue na gigísi. ² Géhé go gé lindenye na góolo ya mammana, gadéé aña hanyó, go ága ogójo yá góolo a báá géngélidie. ³ A báá gé dúnéné becáká bá góolo bínni, a báá bé ágánáa naá embúne yá gé énni, becáká béandé boayá, béandé boayá. ⁴ A báá góombó beampa na boéte bá akaséa, a báá bé lindényée na góolo. ⁵ A báá dóumbényée beampa naá becáká béebé naá maayá má gisimbí gá bisúnígéné, go go bádóegana gisimbí. ⁶ Géhé go gédie gigindígéniné gisimbí na góolo ya moaté moate, goompó gá gé góomba lé méda mémmue na gigísi, gigísi gá méda go mmendéé. ⁷ A báá dúné bieninye bá beéngelése béandé na góolo, a báá gidée góolo go go báé dúné, naá maayá máandé má gigindígéniné gisimbí, ⁸ gieninye gá éngelése bóobó boayá, gége gónó bóobó boayá; a báá dúné bieninye bá beéngelése bá húmene naá gigindígéniné naá maayá má gé. ⁹ Bieninye bá beéngelése bá mba lé bebaga sancónáalú, bá kúbimenene gigindígéniné gisimbí na bebaga bábó, bá bá núnunenine ceñé; bá mba lé mosio mábó má núnne gigindígéniné gisimbí gá bisúnígéné. ¹⁰ A báá gedie tábelá na boéte bá akaséa; méda mémmue go téneé, gigísi gá méda go mmendéé, boyáné bá yé bá dómbededa gigísi gá méda. ¹¹ A báá ye lindényée na góolo ya mammana, go ye leña na ogójo yá góolo a báá géngélidie. ¹² Naá maayá, géhé go sala elóijo ya ndejó, go ágana kóo egójo na góolo a báá géngélidie. ¹³ A báá dúné go busío bá tábelá becáká bá góolo bínni, a báá bá cékigényée naá edú yá tábelá iñkimée énni, anáa begondó bá yé bínni. ¹⁴ Bécáká bá bá mba lé mekuúigü na maayá, bá gendegana beampa go go bádóegana tábelá. ¹⁵ A báá góombó beampa na boéte bá akaséa, a báá bá lindényée na góolo; bá dúgune go go bádóegana tábelá kóo. ¹⁶ A báá gedégédie go busío bá tábelá: mubúdigí, kóobó na bibónyíinó, na mumúmbúdigí, móoma móobó mó mbaá le mó dúgune go bebáágá bá móobó; a báá mó dúné na góolo ya mammana. ¹⁷ A báá dúné gedáléná balámba na góolo ya mammana, a báá gé gedie na góolo ya go dúné; kimbogó, mbogó, bioli na besamó, muimée móomó mó mba lé udúne tájé yúmmue. ¹⁸ A báá dúné gedáléná balámba na góolo ya mammana, a báá gé gedie na góolo ya go dúné; kimbogó, mbogó, bioli na besamó, muimée móomó mó mba lé udúne tájé yúmmue. ¹⁹ Etáfe etáano na yúmmue e mba lé e húmene naá maayá má gé; edadó boayá, edadó gónó bóobó boayá bá geágéná balámba. ²⁰ Mó mba lé naá otáfe yúmmue, bioli kóo bédadó naá gieninye gá cígúdu, tóno na besamó na falówa; naá otáfe gónó yúncodío bioli kóo bédadó naá gieninye gá cígúdu, na besamó na falówa; bá báá békembá nóno caña mmue go etáfe iñkimée etáano na yúmmue yéeye e mbaá le e húmene naá geágéná balámba. ²¹ Besamó na etáfe ya geágéná balámba mó mba lé olóijo: geágéná balámba giimée gé mba lé dúnéelu na góolo yéeye bá gidemú, góolo ya mammana. ²² A báá gedie lámba etáano na éhandé, becáca duelí dá sé, na begógana madóo má se, muimée a báá mó dúné na góolo ya mammana. ²³ A báá gedie lámba etáano na éhandé, becáca duelí dá sé, na begógana madóo má se, muimée a báá mó dúné na góolo ya mammana. ²⁴ A báá dúné geágéná balámba na móoma má buelí má gé muimée na kilo sá góolo nitíno na séódó. ²⁵ A báá gedie gedáléná gá go lókononyo baalabénda kóo, a báá gé gedie na boéte bá akaséa; goompó gá gé go békembá gigísi gá méda go téneé, gigísi gá méda go mmendéé; maayá miimée ménni má gé caña mmue, boyáné bá gé méda mémmue. A báá gedie modóijo mó húmene naá gedáléná. ²⁶ A báá gedie gedáléná gá go lókononyo baalabénda kóo, a báá gé gedie na boéte bá akaséa; goompó gá gé go békembá gigísi gá méda go mmendéé; maayá miimée ménni má gé caña mmue, boyáné bá gé méda mémmue. A báá gedie modóijo mó húmene naá gedáléná. ²⁷ A báá gedie naá cí ya nkóijo becáká bá góolo békandé naá maayá máandé; a báá bá ágánáa naá maayá miimée máandé, beampa bá go dúgune go go bádóegana gedáléná bá dómbara naá becáká békobó. ²⁸ A báá gedie beampa na boéte bá akaséa, a báá bá lindényée na góolo. ²⁹ A báá námbá megúdé go mbúlugie ya mefunje, tóno na alabénda ba go fofa ba mammana, naá mbóddá ya unémbí balabénda.

Chapter 38

¹ A báá gedíe gedáléná gá bebaágá bá go lókononyo na boéte bá akaséa; goɔmpo gá gé méda máandé na gigísi, mmendéé ya gé méda tóno máandé na gigísi. Gedáléná gé mba lé maayá miimée cóbécóbe, boyáñé bá gé méda mémmue na gigísi. ² Naá embúne yá gé énni, a báá gedíe modónjó mó húmene naá gedáléná, géhé go gé lindenye na gekóñjó gá mopító. ³ A báá gedíe go buelí bóobó naá gedáléná: begóganá madóó, besóbeló, benemba, bilúme, na benemba bá begonyegonye bá bekánya; buimée bóobó, a báá bó gedégédie na gekóñjó gá mopító. ⁴ A báá gedíe anáa boayá bá gedáléná gefoanana na gekóñjó gá mopító, naá mbóódó ya omendé, a báá gé ágá anáa cí ya ḥkóñjó yéeyé naá gedáléná, a bayega gembádáa o bóléga, gogó anáa nebendánembendá ná gedáléná. ⁵ A báá gedíe anáa boayá bá gedáléná gefoanana na gekóñjó gá mopító, naá mbóódó ya omendé, a báá gé ágá anáa cí ya ḥkóñjó yéeyé naá gedáléná, a bayega gembádáa o bóléga, gogó anáa nebendánembendá ná gedáléná. ⁶ A báá dúné becáká bínni, a báá béké ágánáa naa embúne énni yá gefoanana gá mopító, beampa béké dómbana kóó. ⁷ A báá gedíe beampa na boéte bá akaséa, go béké lindenye na gekóñjó gá mopító. ⁸ A báá gedíe beampa na boéte bá akaséa, go béké lindenye na gekóñjó gá mopító. ⁹ A báá dúmbényée beampa naá becáká naá maayá má gedáléná, béké dígune go go gé bádóegana. A báá gedíe gedáléná na gifó kóó, bó mbaá le na mabámá. ¹⁰ A báá gedíe genemba na mopító, kimbógo ya gé tóno na mopító, a báá ygónóo na bebáleñana bá bakódó báaba bá mbaá le bá bábánda naá miíñjene má getála gá hoóma há gobégedegedie go go góóló buelí bá nigúmi. ¹¹ A báá gedíe nnyáängadéé ya gincumu. Go boayá bá gembádáa, go go gedíe nnyáängadéé, a báá ágáná hóó besaágada bá sanda nogáalú na duelí dá ndebe sá ntóno, goɔmpo méda otíno 'ahandé na móódó, ¹² A báá gedíe nnyáängadéé ya gincumu. Go boayá bá gembádáa, go go gedíe nnyáängadéé, a báá ágáná hóó besaágada bá sanda nogáalú na duelí dá ndebe sá ntóno, goɔmpo méda otíno 'ahandé na móódó, ¹³ na mogóná nitíno dágadágá naá kimbógo sá mopító; mokásá na binúmie bá mogóná mó mba lé dúnéelú na gekóñjó gá muinyí. ¹⁴ Naá boayá bá gemmoenáa, besaágada bá sanda béké mba lé hóó tóno, goɔmpo méda otíno áhandé na móódó, mogoná nitíno na kimbógo sá mó nitíno dúnéelú na mopító; mokásá má mogoná na binúmie bá mó mó mba lé dúnéelú na gekóñjó gá muinyí. ¹⁵ Naá boayá bá gemmoenáa, besaágada bá sanda béké mba lé hóó tóno, goɔmpo méda otíno áhandé na móódó, mogoná nitíno na kimbógo sá mó nitíno dúnéelú na mopító; mokásá má mogoná na binúmie bá mó mó mba lé dúnéelú na gekóñjó gá muinyí. ¹⁶ Naá boayá bá kúlúgéné buisí, méda má sanda má mba lé nitíno na mátáanó, mogoná móódó na kimbógo sá mó sécdó; mokásá má mogoná na binúmie bá mó mó mba lé dúnéelú na gekóñjó gá muinyí. ¹⁷ Naá boayá bá kúlúgéné buisí, naá méda nitíno na mátáanó má nnyáängadéé ya gincumu, ¹⁸ naá boayá bá kúlúgéné buisí, naá méda nitíno na mátáanó má nnyáängadéé ya gincumu, ¹⁹ besaágada bá sanda béké mba lé méda mátáanó na máandé na gigísi go gebaga gímmue, mogoná módadó na kimbógo sá mó édadó, ²⁰ gebaga gá gáandéé, gé lumene na géege gá boayá búunú na geasé gá nnyáängadéé ya gincumu, méda mátáanó na máandé na gigísi má gesaágada gá sanda, mogoná má gé módadó na kimbógo édadó. ²¹ Besaágada bá sanda biimée bá nnyáängadéé ya gincumu béké mba lé nogáalú na duelí dá ndebe dá ntóno. ²² Kimbógo go mogóná sé mba lé na mopító, mokásá má mogoná na binúmie bá mó mó mbá le na gekóñjó gá muinyí, edóé ya mogóná sá mba lé boáalú na gekóñjó gá muinyí. Mogóná muimée móómá naá nnyáängadéé ya gincumu mó mba lé nembényé nembényé na binúmie dúnéelú na gekóñjó gá muinyí. ²³ Sanda yéeyé naá geasé gá go ínjene naá nnyáängadéé ya gincumu sá mba lé buelí bá embógo na duelí dá bulúmebulúme, beléñébeléñé na go éla, na duelí dá ndebe ya ntóno; sá mba lé méda móódó go téneé, boyáñé méda máandé na gigísi, gogó aja mmendéé ya besaágada bá sanda béké naá nnyáängadéé; ²⁴ mogoná má sé múnni na kimbógo sá mó ínni mó mba lé dúnéelú na gekóñjó gá muinyí, mokásá na binúmie mó mba lé na mopító, edóé ya mogóná boáalú na gekóñjó gá muinyí. ²⁵ Mokondó muimée móómá naá gincumu na móómá má nnyáängadéé mó mba lé na mopító. ²⁶ Buelí buimée bóobó naá gincumu, naá getála gá hoóma há gobégedegedie go go góóló buelí bá nigúmi, gefóaga gá gáandéé, naá gelósenó gá Mósese, Boya Léfi bá ygónóo buelí, hóóló Etamáale, ohája ba udúmbí bebaágá naá Álóñjo, a bó indenye. ²⁷ Buelí buimée bóobó naá gincumu, naá getála gá hoóma há gobégedegedie go go góóló buelí bá nigúmi, gefóaga gá gáandéé, naá gelósenó gá Mósese, Boya Léfi bá ygónóo buelí, hóóló Etamáale, ohája ba udúmbí bebaágá naá Álóñjo, a bó indenye. ²⁸ Beçaléele ya Úli, onana ya Húule, naá nigúli ná Yóda, go ygónóo buimée aja Kane Mesúige a mbaá lóomó lóosénóólú Mósese; ²⁹ naá gióhiginyo gá Óléabe ya Ahésamaga, naá nigúli ná Dana, mótó ba ombógo yá eládó naá medíge má go dëla, má go fege, má otiño naá mbáaga sá bela bá dobels dál bulúmebulúme, dál beléñébeléñé na goéla, naá duelí dá mbóobé sá ndebe ya ntóno. ³⁰ Gonóá gá góolo iñkimée yéeyé bá mbaá ygónóo na yé naá medíge má gincumu, góolo yéeyé bá mbaá fáánánáa go

bebáágá, ε mba lé boóma bá bokílo tósənɔ na boóma naá mmoená, naá kegíné ya méda máama naá gincumu.²⁴ Gonóá gá góolo iŋkimée yéeyε bá mbaá yøgónɔ na yé naá medige má gincumu, góolo yéeyε bá mbaá fáánánáa go bebáágá, ε mba lé boóma bá bokílo tósənɔ na boóma naá mmoená, naá kegíné ya méda máama naá gincumu.²⁵ Gekónɔ gá muinyí géegε batɔ bá gedɔŋɔ bá mbaá bándá gé mbá lé bokílo tósənɔ ínni na boóma naá mmoená, naá kegíné ya méda máama naá gincumu.²⁶ Mɔtɔ ummuae a mba lé u úle na gigísi gá móntókɔ má gekónɔ gá muinyí, témadémá ya móntókɔ, gɔgɔ aña móntókɔ máama naá gincumu má lámá, mɔtɔ uŋkimée móɔnyɔ bá mbaá mo baná, batɔ bá a bayega nnyómá nitíno é éda naá busío, nóɔnɔ ombanɔ yá batɔ yó mba lé batɔ botósənɔ mantede mátáano na búmmue na tósənɔ édadá na mantede mátáano na batɔ otíno áhandé na bɔ́ódá.²⁷ Bokílo tósənɔ ínni bá gekónɔ gá muinyí bá mba dúgnée go go dúne kimbógó séesε naá gincumu, na séesε sá go edegana gesaágada gá sanda, nóɔnɔ gó lé aá go kimbógó ntedε, kimbógó ummuae ε mba lé bokílo otíno áhandé.²⁸ Bokílo tósənɔ ínni bá gekónɔ gá muinyí bá mba dúgnée go go dúne kimbógó séesε naá gincumu, na séesε sá go edegana gesaágada gá sanda, nóɔnɔ gó lé aá go kimbógó ntedε, kimbógó ummuae ε mba lé bokílo otíno áhandé.²⁹ Na bokílo nitíno, bá báá dúnée mokásá na binúmenye biimée bá mogoná, bá báá nembényée edóε ya mogoná.³⁰ G:akónɔ gá mopító gá bebáágá gé mba lé bokílo tósənɔ edadá na boóma naá mmoená.³¹ Bá báá dúnée kimbógó séesε naá geasé gá getála gá hoóma há gobégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi; gedáléná gá mopító na gefoanana géhé, na moóma muimée má mɔbóyøgɔnɔ máama naá gedáléná;³² Bá báá dúnée kimbógó séesε naá geasé gá getála gá hoóma há gobégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi; gedáléná gá mopító na gefoanana géhé, na moóma muimée má mɔbóyøgɔnɔ máama naá gedáléná;³³ kimbógó sá nnyaáŋgadéε ya gincumu, géŋgélídielú, na kimbógó sá geasé gá nnyaáŋgadéε; na mokóndó muimée móɔmɔ naá gincumu na naá omendé yá nnyaáŋgadéε.

Chapter 39

¹ Na mbáaga sá fúénénéfúénénée dobele dá bulúmebulúme, bélénébelene na goéla, bá báá nogáá bela bá buelí bóobó naá gincumu, bá báá gundé bá báá gedie bela bá fonáalú go busío bá Álōn̄o, aja Kane Mesúge a mbaá lom̄ l̄sénóolú Mósese. ² Bá báá gedie efóode na góolo, na duelí dá bulúmebulúme, dá bélénébelene na goéla, na duelí dá mb̄obé ya ntón̄o. ² Bá báá gedie efóode na góolo, na duelí dá bulúmebulúme, dá bélénébelene na goéla, na duelí dá mb̄obé ya ntón̄o. ³ Góo bá lambegamó belambaga bá góolo, bá báá bé cécená go duelí, go éda go dó méjeninye naá mbáaga fúénéné fúénéné na dobele dá bulúmebulúme, bélénébelene na goéla, naá mb̄obé ya ntón̄o; ygóngó ygóngó naá mbógo yá móto ba elád̄o. ⁴ Bá báá gedie ndej̄o sá bibéndu séesé sé mbaá le sé hé nebenye, nōon̄o, efóode go béemba nebielú naá méembu méhé máandé. ⁴ Bá báá gedie ndej̄o sá bibéndu séesé sé mbaá le sé hé nebenye, nōon̄o, efóode go béemba nebielú naá méembu méhé máandé. ⁵ Bá báá ygóngó kandáa caña mmue aja naá efóode, gódénálú naá efóode mmoená; e mba lé na góolo, na mb̄obé sá bulúmebulúme, bélénébelene na goéla, na mb̄obé sá ndebe ya ntón̄o, gogó aja Kane Mesúge a mbaá lom̄ l̄sénóolú Mósese. ⁶ Bá báá ye géngélidíe na mobambá má góolo na adáné yá onígisi, bá báá deláa kóo ifíno ya baaná bá Éselahéele, naá mb̄od̄o yéeyé bá delamó setáma. ⁶ Bá báá géngélidíe na mobambá má góolo na adáné yá onígisi, bá báá deláa kóo ifíno ya baaná bá Éselahéele, naá mb̄od̄o yéeyé bá delamó setáma. ⁷ Bá báá mó ágáná naá ndej̄o sá bibéndu séesé naá efóode, go gibéenínhyí na baaná bá Éselahéele, gogó aja Kane Mesúge a mbaá lom̄ l̄sénóolú Mósese. ⁸ Bá báá gedie gela gá gesasó, ygóngó ygóngó na ombógo yá buelí bá elád̄o, buelí caña mmue na bá efóode, na góolo, na duelí dá bulúmebulúme, bélénébelene na goéla, na mb̄obé ya ntón̄o. ⁸ Bá báá gedie gela gá gesasó, ygóngó ygóngó na ombógo yá buelí bá elád̄o, buelí caña mmue na bá efóode, na góolo, na duelí dá bulúmebulúme, bélénébelene na goéla, na mb̄obé ya ntón̄o. ⁹ Gé mba lé méda maayá miimée cóbécobé; bá báá gé gedie na gikúnídéné, méda egálágadéé hímmue go ténee, hímmue go mmendéé, gé mba lé na gikúnídéné. ¹⁰ Bá báá gé leñáa na el̄oj̄ inni ya adáné yá ntón̄o: naá ol̄oj̄ yá busío, saladóane ummuae, topásé mmue, emelóode ummuae; ¹⁰ Bá báá gé leñáa na el̄oj̄ inni ya adáné yá ntón̄o: naá ol̄oj̄ yá busío, saladóane ummuae, topásé mmue, emelóode ummuae; ¹¹ naá ol̄oj̄ yá gáadéé, esekalabókele ummuae, sefile ummuae, déamája ummuae; ¹² naá ol̄oj̄ yá gádadóo, opáale ummuae, agáte ummuae, na emetísite ummuae; ¹³ naá ol̄oj̄ yá génni, kilisolíte ummuae, onígisi ummuae, na yáserep ummuae. Adáné yóoyó yá mba lé dóbégón̄ dóbégón̄ naá mobambá má góolo. ¹⁴ Yá mba lé yóydó na áhandé, aja ifíno ya baaná bá Éselahéele; yá mba lé delá delá aja setáma, niimée na ufíno yúmmue yá egúli yóydó na áhandé.- ¹⁴ Yá mba lé yóydó na áhandé, aja ifíno ya baaná bá Éselahéele; yá mba lé delá delá aja setáma, niimée na ufíno yúmmue yá egúli yóydó na áhandé.- ¹⁵ Bá báá ágá naá gela gá gesasó, baaná bá magala dúnéelú na góolo ya mammana, nogá nogá naá mb̄od̄o ya duelíngelí. ¹⁶ Bá báá gedie mobambá móané má góolo na mmánd̄o éhandé sá góolo, bá nbáá ágá mmánd̄o éhandé séesé naa meémbu máandé má gela gá gesasó. ¹⁷ Bá báá dúmbié duelíngelí dá dóandé dá góolo naá mmánd̄o éhandé séesé naá meémbu máandé má gela gá gesasó; ¹⁸ bá báá gumbéniné naá busío meémbu má duelí duimée dóandé naá mobambá má móom̄o mó mbaá le ágáalú naá ndej̄o sá bibéndu sá efóode.- ¹⁹ Bá báá gónó gedie mmánd̄o éhandé sá góolo, bá báá sé ágá naá meémbu máandé má gela gá gesasó, naá boayá bá gadée bóobó bó lom̄ laténáalú na efóode. ¹⁹ Bá báá gónó gedie mmánd̄o éhandé sá góolo, bá báá sé ágá naá meémbu máandé má gela gá gesasó, naá boayá bá gadée bóobó bó lom̄ laténáalú na efóode. ²⁰ Bá báá gedie gónó mmánd̄o síncóo éhandé na góolo, bá báá sé ágá naá cí na ndej̄o sá bibéndu éhandé sá efóode, naá busío, mekúigii na neojena, naá mmoéna ya kandáa ya efóode. ²¹ Góo bá gódénamó gela gá gesasó naá mmánd̄o sá gé bá báá dúmbié naá mmánd̄o sá efóode na nuelíngelí bulúmebulúme, hóolí gojaá gela gá gesasó gé lukumene naá mmoéna ya kandáa ya efóode, gé de ádóganá na efóode, aja Kane Mesúge a mbaá lom̄ l̄sénó Mósese. ²¹ Góo bá gódénamó gela gá gesasó naá mmánd̄o sá gé bá báá dúmbié naá mmánd̄o sá efóode na nuelíngelí bulúmebulúme, hóolí gojaá gela gá gesasó gé lukumene naá mmoéna ya kandáa ya efóode, gé de ádóganá na efóode, aja Kane Mesúge a mbaá lom̄ l̄sénó Mósese. ²² Bá báá ñaáa kaba ya efóde, nogáalú iñkimée iñkimée na mbáaga ya bulúmebulúme. ²³ Bó mbaá le hóo, gogó naá témádémá ya kaba, geasé aja geasé gá boayá bá mofóod̄o, geasé gá ndiemi gé le go béemba na utiño géngélidíelu, go gojaá kaba e de lafégá. ²⁴ Góo bá kesamó naá ogésa yá kaba bieninye bá basamó bá gelenáde na dobele dá bulúmebulúme, bélénébelene na goéla, na mb̄obé ya ntón̄o; ²⁵ bá báá gedie mombóámbóaja na góolo ya mammana, go kesa mombóámbóaja naá kadégadé ya ba gelenáde, bá báá géngélidíe ogésa uñkimée uñkimée yá kaba, naá kadégadé ya ba gelenáde: ²⁵ bá báá gedie mombóámbóaja na góolo ya mammana, go kesa mombóámbóaja naá kadégadé ya ba gelenáde, bá báá géngélidíe ogésa uñkimée uñkimée yá kaba, naá kadégadé ya ba gelenáde: ²⁶ bá cáye mombóámbóaja na ba gelenáde, bá báá géngélidíe ogésa uñkimée uñkimée yá kaba, bó mbaá le go buelí bá nigúmi, gogó aja Kane Mesúge a mbaá lom̄ l̄sénó Mósese. ²⁷ Bá báá gedie bela bá go

báágana naá cí na mbobé ya ntóno, nogá nogá, go busío bá Álōŋo, na tóno go busío bá bahaña béké; ²⁷ Bá báá gedie bela bá go báágana naá cí na mbobé ya ntóno, nogá nogá, go busío bá Álōŋo, na tóno go busío bá bahaña béké; ²⁸ gibúlú gá bufuñe nogáalú na mbobé ya ntóno, tóno na mumbúmbúlu nogáalú na mbobé ya ntóno mó dígune go ndeŋo; ḥkandá na mbobé ya ntóno: ²⁹ kandáa na mbobé ya ntóno, tiŋó tiŋó, na dobele dá bulúmebulúme, bélénjébelene na goéla, gogó aŋa Kane Mesúge a mbaá lɔsénó Mósese. ³⁰ Bá báá gedie nobámbéná ná góolo ya mamma, edada há buelí bá nigumi, bá bóstó óŋjó kóo, naá mbódó yéeyé bá delamó setáma: "Bummúmpúu go Kane Mesúge". ³⁰ Bá báá gedie nobámbéná ná góolo ya mamma, edada há buelí bá nigumi, bá bóstó óŋjó kóo, naá mbódó yéeyé bá delamó setáma: "Bummúmpúu go Kane Mesúge". ³¹ Góo bá hé gódenamó na nuelíngeli ná bulúmebulúme naá gibúlú gá bufuñe, naá mmoená, gogó aŋa Kane Mesúge a mbaá lɔsénó Mósese. ³² Náana góo Medíge miimée máama naá gincumu má manamó, má getála gá hoóma há gobégedegedie go go gólo buelí bá nigumi. Baaná bá Éselahéele go yögōnō buimée bóstó Kane Mesúge a mbaá lɔmó lɔsénóolú Mósese; bá báá ḥnaá nōonó. ³² Náana góo Medíge miimée máama naá gincumu má manamó, má getála gá hoóma há gobégedegedie go go gólo buelí bá nigumi. Baaná bá Éselahéele go yögōnō buimée bóstó Kane Mesúge a mbaá lɔmó lɔsénóolú Mósese; bá báá ḥnaá nōonó. ³³ Góo bú úlenemú Mósese na gincumu: getála na buimée púmú bá gé, binúmie, mabámá,, beampa, mogoná na kimbógó; ³⁴ ucúbe yá bóstó bá bémɔŋgɔlɔ fúénéné fúénéné dobele dá goéla, ucúbe ya bóstó bá nnyama ya miimpo dofíne, na gesaágada gá sánda gá cómba;

³⁵ gisimbí gá bisúnigéné na beampa bá gé, tóno na gigindígéníné; ³⁶ tábéla, moóma má yé muimée má buelí, na beléde bá bēbáágá; ³⁶ tábéla, moóma má yé muimée má buelí, na beléde bá bēbáágá; ³⁷ geágéná balámba dúnéelú na góolo ya mamma, balámba bá gé, balambá báaba bá lómó gedielú, moóma má gé muimée má buelí, na megúdé go busío bá geágéná balámba; ³⁸ gedáléná gá góolo, megúdé má go fúenene na alabénda ba go fofa, sanda yéeyé naá miínjene má getála; ³⁹ gedáléná gá mopító, gefoanana gá gé gá mopító, beampa bésté gé, na moóma muimée má gé má buelí; genembá gá miimpo na kimbógó ya gé; ⁴⁰ besaágada bá sanda bá nnyaáŋgadéé ya gincumu, mogóná má yé, kimbógó sá yé, na sanda ya geasé gá nnyaáŋgadéé, duelí dá gé na mokóngdá má gé, na moóma muimée má buelí bóstó naá gincumu, na bóstó naá getála gá hoóma há go bégdedegedie go go gólo buelí bá nigumi; ⁴¹ bela bá buelí bóstó naá gincumu, bela bá fonáalú go buelí bá nigumi go udumbí bēbáágá naá Asaŋa Álōŋo, na bela bá bahaña béké go buelí bá nigumi. ⁴² Baaná bá Éselahéele go yögōnō medíge miimée máama, bá báá bienénée belsēnō biimée bēbē Kane Mesúge a mbaá lɔmó fáánáná fáánáná Mósese. ^{43 42} Baaná bá Éselahéele go yögōnō medíge miimée máama, bá báá bienénée belsēnō biimée bēbē Kane Mesúge a mbaá lɔmó fáánáná fáánáná Mósese. Mósese go henyahenya buelí buimée; go éna gonjaá bá mba yögōnō gogó aŋa Kane Mesúge a mbaá lɔsénó, bá mba yögōnō nōo. Kóo Mósese a bó fonamó.

Chapter 40

¹ Kane Mesúge go gálagala Mósese, go oyeda a amj: ² "Buisí bá busío bá ofé yá busío, o cume gincumu, getála gá hoóma há go bégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi. ³ O dágega hóo gisimbí gá bisúnígéné, o boa gisimbí na gesaágada gá sanda. ³ O dágega hóo gisimbí gá bisúnígéné, o boa gisimbí na gesaágada gá sanda. ⁴ Go úle na tábela, o ye gedie aya góogó gó háananamó. Go úle na geágéná balámba, o dóbegonó kóo balámba. ⁵ O dágega gedáléná gá góolo go alabénda naá busío bá gisimbí gá bisúnígéné, o lo go ága sanda naá miíjene má gincumu. ⁵ O dágega gedáléná gá góolo go alabénda naá busío bá gisimbí gá bisúnígéné, o lo go edega sanda naá miíjene má gincumu.

⁶ O dágega gedáléná gá bebáágá bá go lókononyo naá busío bá miíjene má gincumu, má getála gá hoóma há gobégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi. ⁷ O dágega genemba naá kadégadée yéeyé na getála na gedáléná, o sugune miimpo naá genemba. ⁸ O fóagena o géngelidie na omendé yá nnyaángadée, go edega tóno sanda naá miíjene má omendé. ⁸ O fóagena o géngelidie na omendé yá nnyaángadée, go edega tóno sanda naá miíjene má omendé. ⁹ O gólo megúdé má go fúenene, o fúenene gincumu na buimée bóobó bó lómó kóo, o gunde o gé fona, na moóma má buelí bá gé muimée; gé béemba gimmúmpuu. ¹⁰ O fúene gedáléná gá bebáágá bá go lókononyo; gedáléná gé béemba gimmúmpuu akébáamj. ¹¹ O fúenene genemba na kimbogó ya gé, o gé fona. ¹² Go úle na Álønjo olønjo na bahaña béké naá miíjene má getála gá hoóma há gobégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi, o bó soga na miimpo. ¹² Go úle na Álønjo olønjo na bahaña béké naá miíjene má getála gá hoóma há gobégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi, o bó soga na miimpo. ¹³ O lønja Álønjo na bela bá buelí bá nigúmi, o mo fúe megúdé, o mo fona, gojaá a béemba naá buelí báme. ¹⁴ O dójonó bahaña béké bá báyekena, o bó ágana kaba, ¹⁴ O dójonó bahaña béké bá báyekena, o bó ágana kaba, ¹⁵ o bó fúenene megúdé naá mbóðo ya isée babó, gojaá bá béemba naá buelí báme bá nigúmi. Go bó løo góogó gó ná ña gojaá bá béemba naá buelí báme bá nigúmi go becamena biimée naá kadégadée ya enana yabó. ¹⁶ Mósese go ña buimée bóobó Kane Mesúge a mbaá mo lósenj; a báá ygónóo nój. ¹⁷ Buisí bá busío bá ofé yá busío naá nnyómá ya gáandéé, góo bá cumemú gincumu. ¹⁷ Buisí bá busío bá ofé yá busío naá nnyómá ya gáandéé, góo bá cumemú gincumu. ¹⁸ Mósese go sume gincumu; a báá dóbégónóo naá kimbogó, a báá kesáa mabámá na beampa, a báá díliményée mogoná. ¹⁹ A báá sancóná ucúbe naá gincumu, a dála naá mmoená ucúbe yá getála, góogó aya Kane Mesúge a mbaá lósenj Mósese. ²⁰ Géhé go gólo bisúnígéné a báá béké ágá naá gisimbí; a báá sónégó beampa kóo, go dálegena gigindigéníné gisimbí naá mmoená. ²¹ Géhé go úle na gisimbí naá gincumu, a báá ágá sanda ya cómба, géhé go buune gisimbí gá bisúnígéné, góogó aya Kane Mesúge a mbaá lómó lósenjolú Mósese. ²¹ Géhé go úle na gisimbí naá gincumu, a báá ágá sanda ya cómба, géhé go buune gisimbí gá bisúnígéné, góogó aya Kane Mesúge a mbaá lómó lósenjolú Mósese. ²² A báá ágá tábélá naá getála gá gobégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi, geayá gá gemmoená gá gincumu, na sanda ya cómба boayá bóobó; ²³ go kesa kóo beléde, naá busío bá Kane Mesúge, góogó aya Kane Mesúge a mbaá lósenj Mósese. ²⁴ A báá ágá geágéná baalámba naá getála gá hoóma há gobégedegedie go gólo buelí bá nigúmi, ceñe na tábela, geayá gá gembádáa gá gincumu; ²⁴ A báá ágá geágéná baalámba naá getála gá hoóma há gobégedegedie go gólo buelí bá nigúmi, ceñe na tábela, geayá gá gembádáa gá gincumu; ²⁵ tóno a báá kesáa baalámba, naá busío bá Kane Mesúge, góogó aya Kane Mesúge a mbaá lómó lósenjolú Mósese. ²⁶ A báá dágégá gedáléná gá góolo naá getála gá hoóma há gobégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi, naá busío bá sanda; ²⁶ A báá dágégá gedáléná gá góolo naá getála gá hoóma há gobégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi, naá busío bá sanda; ²⁷ kóo a lókononyomú kóo alabénda ba go lonya, góogó aya Kane Mesúge a mbaá lósenj Mósese. ²⁸ A báá ágá sanda naá miíjene má gincumu. ²⁸ A báá ágá sanda naá miíjene má gincumu. ²⁹ A báá ágá gedáléná gá bebáágá bá go lókononyo góogó naá miíjene má gincumu, getála gá hoóma há gobégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi; go ínjene kóo gebáágá gá go lókononyo na gebáágá, góogó aya Kane Mesúge a mbaá lósenj Mósese. ³⁰ Géhé go dágaga genemba naá kadégadée yéeyé na getála na gedáléná, a báá ágá kóo miimpo go go básgoga; ³¹ Mósese, Álønjo na bahaña béké, go básgoga kóo embógo na begóndó; ³¹ Mósese, Álønjo na bahaña béké, go básgoga kóo embógo na begóndó; ³² aya bá mbaá le bí ínjene naá getála, bá báyekana anáa gedáléná, bá básgoga, góogó aya Kane Mesúge a mbaá lósenj Mósese. ³³ Géhé go fóagena gincumu na gedáléná omendé yá nnyaángadée, a báá ágá sanda naá miíjene má omendé yá nnyaángadée. Nóno góo Mósese a manamó gefóaga. ³⁴ Góo kané nogálámbá nó boegenamó getála gá hoóma há gobégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi, tóno nigúmi ná Kane Mesúge né báá hóógó gincumu. ³⁴ Góo kané nogálámbá nó boegenamó getála gá hoóma há gobégedegedie go go gólo buelí bá nigúmi, tóno nigúmi ná Kane Mesúge hóógoolú gincumu. ³⁶ Naá gecamena gábó gá oñendo giimée, baaná bá Éselahéele bá mba lé bá dúmbenyne na oñendo yábó aya nogálámbá nó fadegeñamó naá mmoená ya gincumu. ³⁶ Naá gecamena gábó gá oñendo giimée, baaná bá Éselahéele bá mba lé bá dúmbenyne na oñendo yábó aya nogálámbá nó fadegeñamó naá mmoená ya gincumu. ³⁷ Amónja nogálámbá nó gá lé nō do fadégéná, bá de bégélidíe, bó éda húme aya no

fadegenamó.³⁸ Nogálámbá ná Kane Mesúge nó mbaá le na siisíi naá mmoeñá ya gincumu; tónó na budúgú, íyuke hé mba lé hóo, bató biimée bá nnyaná ya Éselahéele bá mba lé bá núune, naá eñendó yabó iñkimée.